

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARASI İLİŞKİLER ANA BİLİM DALI
MAHALLİ İDARELER VE YERİNDEN YÖNETİM BİLİM DALI

YEREL YÖNETİMLERİN TURİZM FAALİYETLERİNDEKİ ROLÜ

Yüksek Lisans Tezi

ŞAH MUSTAFA GEYLANİOĞLU

İstanbul, 2014

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARASI İLİŞKİLER ANA BİLİM DALI
MAHALLİ İDARELER VE YERİNDEN YÖNETİM BİLİM DALI

YEREL YÖNETİMLERİN TURİZM FAALİYETLERİNDEKİ ROLÜ

Yüksek Lisans Tezi

ŞAH MUSTAFA GEYLANİOĞLU

Danışman: Yrd.Doç.Dr.Ali İhsan ÖZEROĞLU

İstanbul, 2014

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Yüksek Lisans Tez Onay Belgesi

Enstitümüz Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalı Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Tezli Yüksek Lisans Programı Y1012.060066 numaralı öğrencisi **Şah Mustafa GEYLANİOĞLU** 'nun "YEREL YÖNETİMLERİN TURİZM FAALİYETLERİNDEKİ YERİ" adlı tez çalışması Enstitümüz Yönetim Kurulunun 13.02.2014 tarih ve 2014/04 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından *ayrılık* ile Tezli Yüksek Lisans tezi olarak *kabul* edilmiştir.

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

İmzası

Tez Savunma Tarihi :06/05/2014

1)Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Ali İhsan ÖZEROĞLU

[Signature]
.....

2) Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. Derya KULOĞLU

[Signature]
.....

3) Jüri Üyesi : Prof. Dr. Uğur TEKİN

[Signature]
.....

Not: Öğrencinin Tez savunmasında **Başarılı** olması halinde bu form **imzalanacaktır**. Aksi halde geçersizdir.

ÖNSÖZ

Bu çalışma yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolünü araştırmak amacıyla yapılmıştır.

Bu çalışmada yoğun çalışma programı arasında bana zaman ayırarak yardımlarını esirgemeyen değerli danışman hocam Yrd.Doç.Dr. Ali İhsan ÖZEROĞLU'na ve diğer hocalarıma, maddi manevi her zaman benim yanımda olan sevgili aileme teşekkürlerimi sunarım.

şah Mustafa GEYLANİOĞLU

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
TABLolar LİSTESİ.....	v
ŞEKİLLER LİSTESİ	vii
GİRİŞ	1
1. TURİZM KAVRAMI VE TURİZM SEKTÖRÜ.....	2
1.1.Turizmin Tanımı	2
1.2. Turizm Çeşitleri	5
1.2.1. Dinlenme Turizmi.....	5
1.2.2. Kültürel Turizm	6
1.2.3. Spor Turizmi	7
1.2.4. Kırsal Turizm.....	9
1.2.6. Ekonomik Turizm	10
1.2.7.Kongre Turizmi.....	10
1.3.Turizm Sektörü Kavramı	11
1.3.1.Turizm Sektörü Tanımı.....	11
1.3.2. Turizm Sektörünün Önemi	12
1.3.3. Turizm Sektörünün Özellikleri	13
1.3.3. Turizm Sektörünün Tarihsel Gelişimi	15
1.3.4.Turizm Sektöründe Arz ve Talep.....	16
2. YEREL YÖNETİMLER.....	19
2.1.Yerel Yönetim Kavramı.....	19
2.1.1.Yerel Yönetimin Tanımı	19
2.1.2. Türkiye’de Yerel Yönetimler.....	20
2.1.2.1. Cumhuriyet Döneminde Belediyeler	20
2.1.3. Yerel Yönetimler Ve Turizm.....	24
2.1.3.1. Yerel Yönetimlerin Turizm Sektörü İçindeki Geleneksel Roller ve Görevleri	27
2.1.3.2. Sürdürülebilir Turizmde Yerel Yönetimlerin Rolü	30
2.1.3.3. Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Turizm Sektörü İle İlgili Yükümlülükleri -Yasal Çerçeve	31

2.1.3.4. Belediyelerin Turistik Tesisleri Ruhsatlandırması	33
2.1.3.5. İl Özel İdareleri ve Turizm	34
2.1.3.6. 2023 Turizm Hedefleri ve Yerel Yönetimler.....	36
3. YEREL YÖNETİMLERİN TURİZM FAALİYETLERİNDEKİ ROLÜNÜN ARAŞTIRILMASI.....	38
3.1. Araştırmanın Amacı.....	38
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi.....	41
3.3. Araştırma Verilerinin Toplanması	41
3.3.1. Kişisel Bilgilere İlişkin Sorular	41
3.3.2. Yerel Yönetimlerin Turizm Faaliyetlerindeki Rolü Ölçeği	41
3.3.2. Belediyelerin Turizme Yönelik ve Turizmi de Etkileyen Hizmetlerdeki Yetersizliğini Ortaya Çıkaran Çeşitli Nedenler Ölçeği	43
3.4. Verilerin Analizi	43
3.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	44
3.6. Bulgular	45
3.6.1. Örneklem Grubundaki Vatandaşların Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular... 45	
3.6.2. Örneklem Grubunu Oluşturan Çalışanların Kişisel Özelliklerine İlişkin Bulgular	51
3.6.3. Vatandaşlara Uygulanan Yerel Yönetimlerin Turizm Faaliyetlerindeki Rolü Ölçeğine İlişkin İfadelerin ve Belediyelerin Turizme Yönelik ve Turizmi de Etkileyen Hizmetlerdeki Yetersizliğini Ortaya Çıkaran Çeşitli Nedenler Ölçeğine İlişkin İfadelerin Tanımlayıcı İstatistikleri	58
3.6.4. Çalışanlara Uygulanan Yerel Yönetimlerin Turizm Faaliyetlerindeki Rolü Ölçeğine İlişkin İfadelerin ve Belediyelerin Turizme Yönelik ve Turizmi de Etkileyen Hizmetlerdeki Yetersizliğini Ortaya Çıkaran Çeşitli Nedenler Ölçeğine İlişkin İfadelerin Tanımlayıcı İstatistikleri	61
3.6.5. Vatandaşlara Uygulanan Ölçeğin Demografik Özelliklere Göre Karşılaştırılması.....	64
3.6.6. Çalışanlara Uygulanan Ölçeğin Demografik Özelliklere Göre Karşılaştırılması.....	70

3.6.7. Çalışanlar ile Vatandaşlar Arasındaki Yerel yönetimlerin Turizm Faaliyetlerindeki Rolü ve Belediyelerin Turizme Yönelik ve Turizmi Etkileyen Hizmetlere Katılım Düzeyi Açısından Karşılaştırılması	74
SONUÇ.....	76
EKLER.....	92
Ek-1. Çalışan Anketi.....	92
Ek-2. Vatandaş Anketi.....	94
ÖZET	98
ABSTRACT.....	99

TABLolar LİSTESİ

Tablo 3.4. Vatandaşların Yaşına Göre Dağılımları	46
Tablo 3.5. Vatandaşların Medeni Durumuna Göre Dağılımları	47
Tablo 3.6. Vatandaşların Eğitim Durumuna Göre Dağılımları	48
Tablo 3.7. Vatandaşların Yaşadığı İlçede İkamet Etme Süresine Göre Dağılımları	48
Tablo 3.8. Yerel Yönetimlerin Genel Hizmetlerinden Memnun Olup Olmama Durumuna Göre Dağılımları	49
Tablo 3.9. Turizm Açısından Yaşanılan Bölgedeki Tesisleri Yeterli Bulup Bulmama Durumuna Göre Dağılımı	50
Tablo 3.10. Çalışanların Cinsiyetlerine Göre Dağılımları	51
Tablo 3.11. Çalışanların Yaşlarına Göre Dağılımları	52
Tablo 3.12. Çalışanların Medeni Durumlarına Göre Dağılımları	53
Tablo 3.13. Çalışanların Eğitim Durumlarına Göre Dağılımları	54
Tablo 3.14. Çalışanların Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımları	55
Tablo 3.15. Çalışanların Kurumdaki Çalışma Sürelerine Göre Dağılımları	56
Tablo 3.16. Çalışanların Görevlerine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları	57
Tablo 3.17. Vatandaşlara Uygulanan Yerel Yönetimlerin Turizm Faaliyetlerindeki Rolü Ölçeğine İlişkin İfadelerin Tanımlayıcı İstatistikleri	58
Tablo 3.18. Vatandaşlara Belediyelerin Turizme Yönelik ve Turizmi de Etkileyen Hizmetlerdeki Yetersizliğini Ortaya Çıkaran Çeşitli Nedenler Ölçeğine İlişkin İfadelerin Tanımlayıcı İstatistikleri	60
Tablo 3.19. Çalışanlara Uygulanan Yerel Yönetimlerin Turizm Faaliyetlerindeki Rolü Ölçeğine İlişkin İfadelerin Tanımlayıcı İstatistikleri	61
Tablo 3.20. Çalışanlara Belediyelerin Turizme Yönelik ve Turizmi de Etkileyen Hizmetlerdeki Yetersizliğini Ortaya Çıkaran Çeşitli Nedenler Ölçeğine İlişkin İfadelerin Tanımlayıcı İstatistikleri	63
Tablo 3.21. Vatandaşların Cinsiyetine Göre Ölçek Puanlarının Karşılaştırılması	64
Tablo 3.22. Vatandaşların Medeni Durumuna Göre Ölçek Puanlarının Karşılaştırılması	65

Tablo 3.23. Yerel Yönetimlerin Genel Hizmetlerinden Memnun Olup Olmama Durumuna Göre Karşılaştırılması.....	65
Tablo 3.24. Vatandaşların Yaşına Göre Ölçek Puanlarının Karşılaştırılması	66
Tablo 3.25. Yerel Yönetimlerin Turizm Faaliyetlerindeki Rolünün Vatandaşların Yaş Gruplarına Göre Karşılaştırılması.....	66
Tablo 3.26. Belediyelerin Turizme Yönelik ve Turizmi Etkileyen Hizmetlerinin Vatandaşların Yaş Gruplarına Göre Karşılaştırılması	67
Tablo 3.27. Vatandaşların Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması	68
Tablo 3.28. Yerel Yönetimlerin Turizm Faaliyetlerindeki Rolünün Vatandaşların Eğitim Durumu Gruplarına Göre Karşılaştırılması	68
Tablo 3.29. Yaşanılan İlçede İkamet Etme Süresine Göre Ölçek Puanlarının Karşılaştırılması.....	69
Tablo 3.30. Belediyelerin Turizme Yönelik ve Turizmi Etkileyen Hizmetlerinin Yaşanılan İlçede İkamet Etme Süresi Gruplarına Göre Karşılaştırılması	69
Tablo 3.31. Turizm Açısından Bölgedeki Tesisleri Yeterli Bulup Bulmama Durumuna Göre Karşılaştırılması.....	70
Tablo 3.32. Çalışanların Cinsiyetlerine Göre Karşılaştırılması.....	70
Tablo 3.33. Çalışanların Medeni Durumuna Göre Karşılaştırılması	71
Tablo 3.34. Çalışanların Yaşlarına Göre Karşılaştırılması.....	71
Tablo 3.35. Belediyelerin Turizme Yönelik ve Turizmi Etkileyen Hizmetlerinin Çalışanların Yaş Gruplarına Göre Karşılaştırılması	72
Tablo 3.36. Çalışanların Eğitim Durumlarına Göre Karşılaştırılması	72
Tablo 3.37. Çalışanların Mesleki Kıdemlerine Göre Karşılaştırılması	73
Tablo 3.38. Çalışanların Kurumdaki Tecrübesine Göre Karşılaştırılması.....	74
Tablo 3.39. Paired Sample T Testi Sonuçları	75

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 3.1. Vatandaşların Cinsiyetlerine İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği	45
Şekil 3.2. Vatandaşların Yaşlarına İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği	46
Şekil 3.3. Vatandaşların Medeni Durumlarına İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği	47
Şekil 3.4. Vatandaşların Eğitim Durumlarına İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği	48
Şekil 3.5. Vatandaşların Yaşadığı İlçede İkamet Etme Süresine İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği	49
Şekil 3.6. Yerel Yönetimlerin Genel Hizmetlerinden Memnun Olup Olmama Durumuna İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği	50
Şekil 3.7. Turizm Açısından Yaşanılan Bölgedeki Tesisleri Yeterli Bulup Bulmama Durumuna İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği	51
Şekil 3.8. Çalışanların Cinsiyetlerine İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği	52
Şekil 3.9. Çalışanların Yaşlarına İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği	53
Şekil 3.10. Çalışanların Medeni Durumlarına İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği	54
Şekil 3.11. Çalışanların Eğitim Durumlarına İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği	55
Şekil 3.12. Çalışanların Mesleki Kıdemlerine İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği	56
Şekil 3.13. Çalışanların Kurumdaki Çalışma Sürelerine İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği	57

GİRİŞ

Turizm insanın psikolojik bir gereksini olarak oluşan yer değiştirme, değişiklik ve kaçma faaliyetidir. Ekonomik anlamda turizm başka bir yerlerden geçici süreyle gelen yabancılardan meydana getirdiği ekonomik faaliyetlerin tamamıdır. Daha geniş anlamda turizm insanların sürekli ikamet ettikleri yer haricinde yaptıkları seyahat ve konaklamadan oluşan ilişki ve olayların tümüdür.

Türkiye doğal güzellikler, tarihi ve kültürel miras açısından zengin turizm potansiyeli yüksek bir ülkedir. Türkiye’de turizm, yarattığı istihdam ve zincirleme sektörlerle birlikte ülke ekonomisine en fazla katkısı olan sektörlerden biridir. Yerel yönetimler, belirli bir bölgede yaşayan yerel halka hizmet üretmek amacıyla kurulan, karar organları yerel halk tarafından seçilerek göreve getirilen, yasalarla belirlenmiş görevlere ve yetkilere, özel gelirlere, bteye ve personele sahip, merkezi yönetimle olan ilişkilerinde yönetsel özerklikten faydalanan kamu tüzel kişileridir. Turizmin yerel ekonomiye önemli katkıları bulunmaktadır. Bu yüzden yerel yönetimler turizm faaliyetlerinde önemli roller üstlenmektedir. Bu kapsamda yerel yönetimlerin turizmle ilgili önemli görevleri bulunmaktadır.

Bu çalışmanın birinci bölümünde turizm kavramı, turizmin tanımı, turizm eşitleri, turizm sektörü, turizm sektörünün önemi, turizm sektörünün özellikleri, turizm sektörünün tarihçesi, turizm sektöründe arz ve talep konuları açıklanmıştır.

Çalışmanın ikinci bölümünde yerel yönetim kavramı, yerel yönetimlerin özellikleri, yerel yönetim örgütlenmesi, yerel yönetimin işlevleri, Türkiye’de yerel yönetimler, yerel yönetimlerin turizm sektörü içindeki geleneksel rolleri ve görevleri, sürdürülebilir turizmde yerel yönetimlerin rolü, Türkiye’de yerel yönetimlerin turizm sektörü ile ilgili yükümlülükleri hakkında yasal ereve, 2023 turizm hedefleri ve yerel yönetimler konuları üzerinde durulmuştur.

Araştırmanın son bölümünde yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolünü araştırmaya yönelik uygulanan anketin değerlendirmesine yer verilmiştir.

1. TURİZM KAVRAMI VE TURİZM SEKTÖRÜ

1.1.Turizmin Tanımı

Turizm, giderek artan hava değişimi ve dinlenme gereksinimleri, doğa ve sanatla beslenmekte olan göz alıcı güzellikleri keşfetme eğilimlerine; doğayla iç içe olmanın bireylere mutluluk verdiği inancını esas alan ve özellikle ticaretle sanayinin gelişmesi ve ulaşım araçlarının standartlarının arttırılmasının neticesi olarak toplulukların birbirine daha çok yaklaşmalarına imkân sağlayan modern çağa özgü olaylar olarak tanımlanmaktadır. Başka bir deyişle, farklı bir bölgeden bir grup yabancıнын gelmesi ve geçici süre bir yerde bulunması ile meydana gelen eylemin ekonomik tarafını ilgilendiren faaliyetlerin bütünü olarak açıklanabilir¹.

Turizme ile ilişkilendirilmiş araştırmalarda başlıca ve en büyük problem, turizmin net bir şekilde tanımlanamamasından dolayı ortaya çıkmaktadır. Çünkü bu denli geniş, çok yönlü ve karmaşık bir olayın tek bir tanım üzerinden ifade bulması haliyle yeterli olmamaktadır. Şimdiye kadar literatürde karşımıza çıkan tanımlar, turizmin sadece birkaç yönü ile değerlendirmektedir. Turizm olayının veya kavramının tanımlanması için yapılan çalışmaların XIX. yüzyılın sonlarına kadar uzandığı görülmektedir. Hadiseye farklı düzeyde önem yükleyip ele alan yazarlar, günümüze kadar birbirinden değişik tanım ifadeleri kullanmışlardır. Konuyla ilgilenenlerin hareket noktalarının olmaması, başka bir ifadeyle, konuya bakışları ve önem verdikleri faktörlerin birbirinden farklı olması turizm ile ilgili çeşitli ifadelerin ortaya çıkmasına sebep olmuştur²

Bahsedilen bu farklı tanımları ele alacak olursak: M. Meyer turizmi, “insan psikolojisinin bir göstergesi olarak ortaya çıkan yer değiştirme, değişiklik ve kaçma faaliyeti” olarak nitelendirmektedir. Turizmin sadece ekonomik boyutunu değerlendiren ekonomist Herman Von Schullar’a göre ise turizm, “başka bir yerden geçici süreyle

¹ Nazmi Kozak, Meryem Kozak ve Metin Kozak, **Genel Turizm (İlkeler – Kavramlar**, Ankara: Turhan Kitapevi, 2000,s.17.

² Kurban Ünlüönen, Ahmet Tayfun, Arzu Kılıçlar , **Turizm Ekonomisi**, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2009. s.16.

gelen yabancıların yarattığı ekonomik faaliyetlerin tümü” dür. Çağdaş haliyle turizmi formüle eden İsveçli ekonomistler Walter Hunkizer ve Kurt Krapf ise turizmi, “insanların sürekli ikamet ettikleri yer dışında yaptıkları seyahat ve konaklamadan meydana gelen ilişki ve olayların tümü” şeklinde ifade etmişlerdir³.

Bireysel tanımlardan farklı olarak kurum ve kuruluşlar tarafından yapılan tanımlamalara göz atacak olursak: 1980’li yıllarda Aiest (Uluslararası Bilimsel Turizm Uzmanları Birliği) tarafından turizm, “insanların devamlı ikamet ettikleri yerlerin dışına seyahatleri ve buralardaki, genellikle turizm işletmelerinin ürettiği mal ve hizmetleri talep ederek, geçici konaklamalarından doğan olaylar ve ilişkiler bütünü” şeklinde ifade bulmaktadır. Dünya turizm örgütü (WTO) tarafından turizm, “insanların ikamet ettikleri yer dışına 1 yıldan fazla olmamak şartıyla seyahat etmeleri konaklamalarından doğan ilişkiler bütünü” ifadeleriyle tanımlanırken, ülkemizde T.C Kültür ve Turizm Bakanlığı turizmi, “kişilerin ikamet ettikleri yer dışındaki bir yere yurt dışında 12 ayı geçmeyecek şekilde, iş, boş vakit değerlendirilmevb amaçlarla yapılan seyahatler” olarak nitelendirmektedir⁴.

Önemli sosyal, ekonomik ve kültürel sonuçları olan turizmin başlıca özellikleri ise şu şekilde maddelendirilebilir⁵.

- Turizm, sürekli ikamet edilen, yaşanılan, çalışılan ve ortaya çıkan ihtiyaçların karşılandığı yerlerin dışına yapılan seyahatlerdir.
- Turizm eylemi sürecinde konaklama zorunlu bir ögedir, ancak geçici bir süreyi kapsar. Turistik seyahat eden ve konaklayan birey, belli bir süre sonunda, sürekli yaşadığı yere geri dönmelidir.
- Turizm faaliyeti kapsamında seyahat eden ve geçici bir süre için konaklayan bireyler, çoğunlukla turizm işletmeleri tarafından üretilen mal ve hizmetleri talep ederler.

³ Nazmi Kozak, Meryem A. Kozak ve Metin Kozak, **Genel Turizm: İnkler – kavramlar**, 5. Basım, Ankara: Detay Yayıncılık, 2001, s. 2-3.

⁴ Alkan Soyak, **Türkiye’ye Yönelik Yabancı Turizmin İktisadi Etkileri**, İstanbul: Derin Yayınları,2005, ss. 8-9.

⁵ Zeki Dinçer, **Turizm Ekonomisi Ve Türkiye Ekonomisinde Turizm**, İstanbul: Filiz Kitabevi, 1993, s.59.

- Bu turizm faaliyetleri sırasında da çeşitli olaylar ve ilişkiler meydana gelir.
- Turizm asgari 24 saat olmak kaydıyla geçici seyahatlerle ilgilidir. Bu seyahat süresi; yurt içinde altı, yurt dışında bir yılı geçmemelidir⁶.
- Bireyin gereksinimlerindeki çeşitliliklerden ötürü, aynı ürün birleşiminin her defasında sunulması durumunda turistlerin ihtiyaçları tam olarak karşılanamaz. Talepleri tam olarak karşılanmayan turist, kendisine sunulan standart ürün paketini bazı yönlerden yetersiz bulmaktadır. Gereksinimlerini tam olarak karşılayabilmek için bazı eklemeler veya çıkarmalar yapılmasını talep eder⁷.

Turizmin temel olarak beş bileşeni olduğu söylenebilir. Bu bileşenleri; konaklama-yeme içme, ulaşım, çekim özellikleri, kamu ve özel kuruluşlar ve seyahat ticareti yapan kuruluşlar olarak adlandırabiliriz⁸.

Belirtildiği gibi 5 temel bileşenden meydana gelen turizm sektörünün bir sektörler kesiti olarak yorumlanması beraberinde bu sektöre özgü temel özellikler de kazandırmaktadır.

Bu özelliklerden önem teşkil edenleri aşağıda görüldüğü gibi maddelendirebiliriz.⁹

- Hammadde ihtiyacı açısından dışa bağımlılık oranı düşük olmasına rağmen lüks mallarda, özellikle kitle turizmine yönelik turizm anlayışında dışa bağımlılık oranı yüksektir.
- Kuruluş aşamasında sermayenin yoğun bir önemi olsa da uygulama aşamasında emek ön plana çıktığı için istihdam yaratmada etkilidir.
- Turizm sektöründe üretilen ürünün üretildiği anda tüketilmesi esastır.
- Sektörler kesiti olması nedeniyle tam güvenilir istatistiksel bilgilere sahip olunamaz.

⁶ Atilla Hazar, **Rekreasyon Ve Animasyon**, Ankara: Detay Yayıncılık, 2003, s.14.

⁷ Hazar,s.15.

⁸ Alkan Soyak, **Türkiye' ye Yönelik Yabancı Turizmin İktisadi Etkileri**, 1. Basım, İstanbul: Derin Yayınları, 2005, s. 10.

⁹ Filiz Tutar ve Erdiç Tutar, **TurizmSektörünün Ekonomiye Katkıları Açısından Türkiye'nin OECD Ülkeleri İçerisindeki Yeri**, 1. Basım, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2004, s. 25-26.

- Turizm risk oranı yüksek sektörlerin başında gelmektedir. Siyasi, sağlık vb pek çok sebepten olumlu ya da olumsuz yönde çabuk etkilenebilmektedir.
- Zorunlu olmayan tüketim gurubu içerisinde yer almaktadır.
- Faaliyet sırasında sürekli değişen talep yapısından dolayı dinamik bir yapıya sahiptir.
- Bir yerin doğal, tarihi ve kültürel mirası turizm sektörü vasıtasıyla ekonomik anlam kazanmaktadır.
- Ekonomik ve sosyal verimliliği yüksek olan bir sektörler arasındadır.
- Firmaların yetersiz piyasa koşullarında faaliyetlerini sürdürdüğü bir sektördür.

1.2. Turizm Çeşitleri

1.2.1. Dinlenme Turizmi

Çevre kirliliği, gürültü, trafik yoğunluğu ve yorucu çalışma koşulları gibi nedenlerden dolayı zihinsel veya bedensel olarak yıpranan insanların; dinlenmek amacıyla turistik seyahatlere katılım göstermeleri dinlenme turizmi olarak adlandırılabilir. Dinlenme taleplerinden ötürü turistik seyahatlere çıkan kişiler; doğal güzelliklerin hâkim olduğu gürültüsüz ve sakin bölgelerde konaklama amacıyla turizm faaliyeti gösterirler¹⁰.

Dinlenme turizmi, günümüz toplumlarında olağan yaşam ve çalışma şartları altında yorulan ve sıkılan bireylerin, çoğunlukla yıllık izinlerinde ve ya boş zamanlarında devamlı yaşadıkları yerlerden ve ya monoton yaşamlarından belli bir süreliğine uzaklaşmak için seyahat etmeleri sonucunda oluşan turizm şeklidir. Bütün kişisel seyahat güdülenmelerini belki de en önemlisi bireylerin kişisel zevklerini karşılama arzusu şeklinde de açıklanabilir¹¹.

Rekreasyon, “dinlendirmek, eğlendirmek, canlandırmak vb.” gibi anlamlarda kullanılmaktadır. Rekreasyon işletmeleri ise; bireylerin boş kalan zamanlarını

¹⁰ Hazar, 68-69

¹¹ Orhan İçöz, **Turizm Ekonomisi**, Ankara: Turhan Kitabevi, 2005, s.110.

değerlendirmek, eğlence, dinlence ve tatmin gereksinimlerini karşılamak amacıyla katıldıkları etkinlikleri üreten ve bireylere sunan işletmeler olarak ifade edilmektedir¹²

1.2.2. Kültürel Turizm

Kültürel turizmin temelinde de çok çeşitli nedenler yatmaktadır. Eski sanat eserlerinin, tarihi yapıların, müzelerin, eski medeniyetlere ait kalıntıların görülmesi amacıyla yapılan seyahatler, araştırma ve keşif için yapılan seyahatler kişilerin bilgi ve görgülerini arttırmakta, kültür turizmi içinde yer almaktadır¹³.

Bireylerin kültürel mirası zengin bölgeleri görmek, gün geçtikçe kaybolan yaşam biçimlerini öğrenmek ve izlemek, kültürel anlamdaki değerleri bir anı niteliğinde korumak amacıyla katılmış oldukları geziler kültür turizmini oluşturmaktadır. Özellikle de geziye katılan bireyler, bölgeye özgü yerel yemekleri deneyim etmek, düzenlenen geleneksel festivallere katılmak, yerel halk gösterilerini izlemek ve eski el sanatlarını görmek istemektedirler. Bu amaçlarla talepte bulunan turist sayısındaki artış oranında turizmin etkileri yoğunlaşacaktır¹⁴.

Kültür turizmi ayrıca bireylerin devamlı surette çalıştıkları veya konakladıkları yerler dışında, uzmanlık gerektiren akademik alanlarda, meslek gruplarında belirli bir konu üzerinde öğrenme ortamı sağlamak ve bilgi alışverişinde bulunmak amacıyla bir araya gelmelerinden ortaya çıkan turizm eylemi olarak da tanımlanabilir¹⁵.

Kültür turizmi Avrupa'dan ve ya başka her hangi bir kıtadan gelen turistlerin her zaman ilgisini çekmiştir¹⁶. Ayrıca özel ilgi turizminin bir türü olarak değerlendirilebilecek kültürel turizm ilk olarak 1969 yılında Kanada'nın Ontoria kentinde düzenlenen bir kongrede, kültürel güdülenmelerden hareketle seyahat etmek

¹² Adem Öğüt, Hasan Kürşat Güleş ve Çetinkaya, A.Ş., **Bilişim Teknolojileri Işığında Turizm İşletmelerinde Yönetim (Enformatik Bir Bakış)**, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2003, s.57.

¹³ Tunca Toskay, **Turizm Olayına Genel Yaklaşım**, İstanbul: Der yayınları, Güray Matbaacılık, 1983, s.156.

¹⁴ Cevdet Avcıkurt, **Turizm Sosyolojisi**, 1. Baskı, Ankara: Detay Yayıncılık, 2003, s.10.

¹⁵ Öğüt vd., s.11.

¹⁶ Murat Yeşiltaş ve İlker Öztürk, "Bölgesel Kalkınma Çerçevesinde Alternatif Turizm Faaliyetlerine Yönelik Bir Değerlendirme: Sivas Örneği", **C.Ü. İktisadi Ve İdari Bilimler Dergisi**, C. 9, 2008. s.13.

olarak dar anlamda nitelendirilmiştir. Daha sonraki yıllarda da, kültürel turizm ile ilgili birçok tanımlama yapılmıştır. Kültürel turizm en geniş anlamıyla; ziyaretçilerin gittikleri yerlerdeki o ulusa özgü tarihi ve değerleri görmesi, tanınması ve bu kapsamda her türden faaliyeti tecrübe etmesi olarak tanımlanmıştır¹⁷.

1.2.3. Spor Turizmi

Spor turizmi; bireylerin spor kapsamında sayılabilecek faaliyetlere katılmak ya da sadece izleyici olmak talebiyle yaptıkları seyahatleri içermektedir. M.Ö. 700'lü yıllarda olimpiyatların yapılmaya başlanması ve insanların bu olimpiyatlarda düzenlenen yarışmalara katılmak ve ya sadece seyirci olmak için seyahat etmeleri spor turizmini, turizmin en eski türlerinden biri kılmaktadır. Spor Turizmi, sportif etkinliklere katılmak, izlemek veya orada bulunmak amacıyla uluslar arası veya ulusal platformda seyahat etmek olarak nitelendirilmektedir¹⁸. Ayrıca spor turizmi; sporcu, yönetici olarak sportif faaliyetlerde bire bir yer almak ve ya taraftar olarak bu faaliyetleri izlemek amacıyla yapılan seyahat deneyimlerinin bütünü olarak ta tanımlanmaktadır. Bununla birlikte spor turizmi; spor yapma maksadıyla yapılan yurtiçi ve yurtdışı seyahatlerin doğurduğu olay ve ilişkilerin bütünü olarak ta tanımlanmıştır¹⁹.

Spor Turizmi Uluslararası Konseyi (STIC) tarafından yaptırılan ve yine bu kuruluşun resmi yayın organı Journal of Sport Tourism'de yayınlanan bir araştırmaya göre spor turizminden elde edilen gelirler, dünyadaki toplam turizm faaliyetlerinin % 32'sini oluşturmaktadır ve bu da oldukça büyük bir orandır²⁰.

Daha geniş bir tabirle su ve dağ sporları ile benzeri sportif aktivitelere katılan, sporla ilgilenen ve ya spora ilgi duyan bireylerin, sportif karşılaşmalara ve olimpiyatlara

¹⁷ İsmail Kızılırmak, Hüseyin Kurtuldu, "Kültürel Turizmin Önemi Ve Tüketici Tercihlerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Çalışma", **G.Ü Turizm Ve Ticaret Eğitim Fakültesi Dergisi**, 2005. S:1, s. 101.

¹⁸ Joseph Kurtzman, John Zauhar, "Virtual Sport Tourism", In Hudson, S. (ed.), Sport and adventure tourism, , Haworth Press, p.293-309 Binghamton, N.Y.

¹⁹ Turizmi Geliştirme ve Değerlendirme (Meditt) Konferansı, Antalya, 11-12 Kasım 2000. Erişim Tarihi: 20.12.2013

²⁰ **150 Milyarlık Bir Pazar: Spor Turizmi**", TÜRSAB AR-GE Departmanı, 2002, s.3, <http://www.tursab.org.tr/content/turkish/istatistikler/akrobat/CESIT/02ocSpor.pdf>. Erişim Tarihi: 20.12.2013

katılmak ya da izleyici olmak amacıyla yaptıkları turizm türüdür. Bu anlamda turistler basketbol, futbol, dağ tırmanışı, doğa yürüyüşleri, rüzgâr sörfü, bot yarışları gibi sportif faaliyetlere ya bireysel olarak ya da gruplar halinde katılırlar. Özellikle bazı bölgelerde geleneksel olarak düzenlenen faaliyetlere katılımlar son derece yüksek oranda olduğu gözlemlenebilir²¹.

Golf turizmi ise, çoğunlukla toplumun gelir düzeyi yüksek ve orta-ileri yaş gruplarındaki kişilerin tercih ettiği bir turizm türü olarak bilinmektedir. Bu turizm çeşidi turizmin çeşit bakımından zenginleştirilmesi, istihdam olanağı yaratması, gelir getirmesi ve yeşil alanlar oluşturulmasına olanak sağlaması suretiyle son yıllarda önem verilen bir turizm türüdür. Golf sahası tercihinde, toprağın niteliği, yüksek standartlar, konaklama tesisleri, havaalanına yakınlık ve iklim koşulları önemli rol oynamaktadır²².

Golf turizminin yaygınlaştırılmasında ön koşul altyapı ve üst yapı yatırımlarına ivme kazandırmak olmalıdır. Yeterli bir golf tatil merkezi kurabilmek için birbirine yakın mesafede çeşitlilik arz eden ve konaklama olanağı sağlayan birçok golf alanı oluşturmak gerekmektedir. Golf yatırımları çevreye en asgari düzeyde zarar veren ve bölge mimarisine uyumlu olan yapılardır²³.

Özellikle ülkemiz sahip olduğu doğal güzellikleri ve spora elverişli bölgeler bakımından dağ sporları, kayak, golf ve yelkenli gibi faaliyetlerde spor turizmi için önemli destinasyonların arasında yerini bulmuştur. Türkiye’de Turizmi Teşvik Kanunu’na istinaden Turizm Bakanlığı, belli başlı bazı lokasyonları kış sporları turizm merkezleri olarak ilan etmiştir. Bu merkezler, Bolu-Köroğlu Dağı, Bursa-Uludağ, Kayseri-Erciyes, Aksaray Hasandağı, Gümüşhane-Zigana Dağı, Bayburt-Kop Dağı, Kars-Sarıkamış, Kocaeli-Kartepe, Erzurum-Palandöken, Bitlis-Sapgör, Antalya-Alanya-Akdağ, Isparta-Davras ve Kastamonu-Ilgaz Dağı²⁴.

²¹Berna Tezcan, **Developing Alternative Modes Of Tourism In Turkey**, Middle East Technical University A Thesis Submitted To The Graduate School Of Social Sciences, Ankara, 2004. s.24.

²² Kozak vd., s.24

²³ Mete Sezgin ve Şafak Ünüvar, “Kültürler Arası İletişimde Turizmin Önemi, Alternatif Turizm ve Pazar Olgusu”, **Journal of Azerbaijani Studies**, 2009, s.398

²⁴ TÜSİAD Yayınları, **Coğrafya**, İstanbul: Lebib Yalkın Yayınları, 2001, s.235.

1.2.4. Kırsal Turizm

Kırsal turizm dinlenme amaçlı turizm çeşitleri içinde büyük bir öneme sahiptir. Zengin doğal ve kültürel potansiyele sahip olan kırlarımızın turizm için oldukça elverişli olduğu söylenebilir ve kültürel mirasımıza sahip çıkılıp gelecek nesillere aktarılmasında ve dünya çapında tanıtılmasında kırsal turizm büyük önem taşımaktadır.

Devlet Planlama Teşkilatı'nın (2007-2013) Dokuzuncu Kalkınma Planı'nda belirtmiş olduğu ifadeye göre kırsal turizm; bireylerin tamamen doğal ortamlarda dinlenmek ve farklı kültürlerle bir araya gelip onları tanımak amacıyla bir kırsal yerleşime gidip, orada konaklamaları ve o yöreye özgü etkinlikleri seyretmeleri ya da bunlara gönüllü olarak katılmalarıyla gerçekleşen bir turizm türüdür²⁵. Kırsal turizm Avrupa Birliği tarafından yapılan çalışmalarda ise; "Amaçları tarımsal ya da yöreye ait değerlerle iç içe bulunarak güzel vakit geçirmek olan turistlere, talepleri doğrultusunda konaklama, yiyecek içecek ve diğer hizmetleri sunan küçük ölçekli işletmelerin bulunduğu küçük yerleşimlerde başlatılan faaliyetlerin bütünüdür." biçiminde ifade edilmiştir²⁶.

Kırsal turizmde, doğal hayat ve tarımsal değerlere duyulan ilgi esas hareket noktası olarak algılanır ve bununla beraber kırsal alana yönelik olarak yapılan eylemleri yöresel özelliklerden yararlanarak çeşitlilik kazandırmak söz konusudur²⁷

Dünya turizm literatürünü göz önünde bulunduran uzmanlar tarafından kırsal turizmin çiftlik turizmi (farm tourism), köy turizmi (village tourism), yayla turizmi (highland tourism), tarımsal turizm (agro-tourism), eko turizm (ecotourism) gibi farklı

²⁵ Devlet Planlama Teşkilatı Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013): Kırsal Kalkınma Politikaları Özel İhtisas Alt Komisyon Raporu, Ankara, 2006.

²⁶ Suavi Ahipaşaoğlu ve Evrim Çeltek, **Sürdürülebilir Kırsal Turizm**, Ankara: Gazi Kitabevi, 2006, s.12.

²⁷ Ahmet Köroğlu, ve Özlem Köroğlu, **Kırsal Turizmin Yöre Kalkınmasındaki Rolü**: Buldan Yöresi Kırsal Turizm Potansiyeli, Buldan Sempozyumu (23-24 Kasım 2006), s.234.

başlıklar altında adlandırıldığı dikkat çekmektedir. Bunun başlıca sebebi de kırsal turizmin içeriği ve detayları hakkında ortak bir anlayışa sahip olunmamasıdır²⁸

1.2.6. Ekonomik Turizm

Ekonomi turizmi, ticari beklentilerle iş görüşmelerinde bulunmak, sanayi tesislerini gezmek, fuar ve sergileri gezmek, buralarda stantlar açmak, ürünlerini sergilemek ve ticari bağlantılar kurmak amacıyla gerçekleştirilen seyahatler sonucu olarak meydana gelen turizm şeklidir²⁹.

Çağımızda ekonomik gelişme ve bürokrasi, pek çok kişinin iş yapma (mesleki/profesyonel) gerekçesi ile seyahat etmesini gerektirmektedir. İş gerekçesiyle yapılan bu seyahatler genel olarak turistik bir amaç taşımamakla birlikte yarattığı tüketim etkileri ve ulaştığı boyut bu seyahatlerin de turizm dinamikleri arasında değerlendirilmesini zorunlu görmüştür³⁰.

1.2.7. Kongre Turizmi

Kongre turizmi, kişilerin devamlı surette çalıştıkları veya ikamet ettikleri yerler haricinde uzmanlık gerektiren akademik alanlarda, meslek gruplarında belirli bir konuda öğrenme ortamı yaratmak ve bilgi alışverişinde bulunmak amacıyla bir araya gelmelerinden doğan turizm faaliyeti olarak ifade edilebilir³¹. Kongre turizmi bu bağlamda çok yönlü bir turizm çeşidi olarak görülebilir. Toplantılar bu çeşit bir turizmin esas temelini oluştursa da bir kongre programının yalnızca toplantılardan ibaret olmadığı belirtilmektedir. Toplantılardan boş kalan zamanlarda eğlence, alışveriş, gezi gibi faaliyetler olduğu da bir gerçektir³².

²⁸Kemal Esengün, Hasan Akça, ve Sayılı, Murat, “Kırsal Alanların Kalkınmasında Kırsal Turizmin Rolü”, **Standart Dergisi**, 2001. s.31.

²⁹ M. Yıldırım, **İkinci Konutların Turizm Sektörüne Entegrasyonu**, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 1992, s.37.

³⁰ Orhan İçöz, **Turizm Ekonomisi**, Ankara: Turhan Kitabevi, 2005, s.27.

³¹ Öğüt vd., s.11.

³² Kahraman Arslan, **Türkiye’de Kongre Turizmi Geliştirme İmkanları**, İstanbul: Entegre Matbaacılık, 2008, s.9.

İlerleyen zaman içinde gelişen ve yapılma sıklığı önemli bir hızla artış gösteren turizm çeşitlerinden biri olarak öne çıkan kongre turizmidir. En geniş ifadesiyle kongre turizmi; uluslararası niteliğe sahip meslek kuruluşlarının, bilimsel, sanatsal, siyasal, eğitimsel, dinsel vb. konulardan en az birini değerlendirmek üzere belirli aralıklarla düzenledikleri kongre, seminer, konferans vb. faaliyetlere katılması sonucu ortaya çıkan turizm şeklidir şeklinde açıklanabilir³³.

Türkiye, Avrupa ülkelerine yakınlığı ve egzotikliği ile önemi bilinen ülkelerden biridir. İstanbul başta olmak üzere, İzmir, Antalya, Muğla, sahip oldukları temiz sahilleri, kültürel mirası, modern ve çoğu turiste hitap edebilen konaklama tesisleri ile kongre turizmi için ideal olanaklar tanımaktadır. Kongre turizmi yapanlar için zamanın çok değerli olduğu anlaşılmaktadır. Başta havayolu şirketleri olmak üzere yapılan günlük seferler İstanbul'u Amerika Birleşik Devletleri, Ortadoğu ve Asya'nın belli başlı şehirlerine bağlamaktadır. İzmir, Antalya, Muğla ve Ankara'ya transfer bağlantısı ve direkt uçuş imkânları bulunması da var olan kentlere büyük oranda avantaj sağlamaktadır³⁴.

Kongre turizminin en önemli özelliği tüm bir seneye yayılabilmesidir. Geleneksel Türk misafirperverliği, çeşitli gezi imkânları, yöresel yemek ve içkiler ve eğlenceler ülkemizde yapılacak her kongreyi daha kolay planlanabilir bir duruma getirebilmektedir. Bu turizm türünün, Türkiye ekonomisine bir başka getirisi de: üretim hacmini arttırarak ekonomiye ivme sağlaması, enflasyonun önlenmesine katkıda bulunmasıdır. Kongre turizmine katılanların ülkeye bıraktığı döviz ile dış ödemeler dengesine net bir katkı sağlanmaktadır³⁹.

1.3.Turizm Sektörü Kavramı

1.3.1.Turizm Sektörü Tanımı

Devlet Planlama Teşkilatının turizm sektörü tanımının:

³³ Ahmet Aktaş, **Turizm İşletmeciliği ve Yönetimi**, Antalya: Detay Yayıncılık, 2002, s.9.

³⁴ <http://www.kultur.gov.tr/TR/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFF679A66406202CCB0371D42C1019AB9A7>, 2008Erişim Tarihi: 12.11.2013

- 1.Amacı: Türkiye'ye kısa zamanda döviz girdisi sağlamak,
- 2.Amacı: Ülke vatandaşlarının daha sağlıklı dinlenmesini sağlamak,
- 3 .Amacı: Turizmin diğer sektörlerle birlikte uyumlu gelişmesini sağlamak.

Daha detaylı bir turizm sektörü tanımı ise, "ulusal ve uluslararası seviyede turizm kavramı tanımındaki fonksiyonları; hizmetler sektöründen ölçüde, tarım ve sanayi sektöründen belli ölçüde faydalanılarak yerine girişimlerin, serbest malları da değerlendiren bir turizm endüstrisi meydana getirmek için genel ekonominin belli bir bölümünde ortaya çıkan yatırım, planlama ve uygulama eylemlerin bütünüdür.

1.3.2. Turizm Sektörünün Önemi

Türkiye gibi gelişen bir ülkenin pazar payı almak üzere uluslararası turizm endüstrisine ilgi duymasının sebepleri kısaca şu şekildedir³⁵.

- Turizm ekonomik kısıtlamalardan, tarife ve kotalardan daha az etkilenmektedir.
- Turizm endüstrisinin gelişme maliyetleri düşük olabilmektedir.
- Turizm, döviz darboğazı sorunlarına çözüm getirebilmektedir.

Turizm talebi her geçen gün hızla artmaktadır. Türkiye’de de turizm sektörü son yıllarda büyük bir gelişme göstermiştir. Turizm, ülkeye döviz girişinin artması ile ülkenin döviz gereksiniminin karşılanması, işsizlik ve ülkenin ödeme bilançoları gibi birçok konuda fayda sağlamaktadır³⁶. Türkiye’de turizm ülkenin kalkınma problemini çözebilecek bir araç olarak görülmektedir³⁷.

Türkiye gibi ekonomik açıdan sorunlu bir ülke için turizm, önemli bir olaydır. turizm Türkiye’nin, sahip olduğu doğal güzellikleri ve turizm potansiyeli ile işsizlik

³⁵ Ali Çımat, ve Ozan Bahar, “Turizm Sektörünün Türkiye Ekonomisi İçindeki Yeri Ve Önemi Üzerine Bir Değerlendirme”, **Akdeniz Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi**, 6, 2003, s.4.

³⁶ Çımat ve Bahar, s.1

³⁷ Özcan Yağcı, **Turizm Ekonomisi**, Ankara: Detay Yayıncılık, 2007, s.18.

sorununun çözümüne de katkı sağlamaktadır³⁸. Turizm sektörü seyahat acentaları, turistik tesisler, yiyecek içecek işletmeleri, oto kiralama firmalarına kadar pek çok alt işkolunu etkilemektedir³⁹. Turizm sektörü Türkiye’de 33 alt iş kolu ile ilişkilidir. Ve bu sektörlerin büyümesini gelişmesini doğrudan etkilemektedir⁴⁰.

1.3.3. Turizm Sektörünün Özellikleri

Turizm ürün ve hizmetlerinin; gaye ve faydalar, kullanım ve müdahale değeri, tüketim yeri, stok edilememe, koordinasyon mecburiyetliliği, satın alma faktörlerinin çeşitliliği, turistik arz elastikiyeti, fiyat karşısında talebin aşırı elastik olması, arz talep dengesizliği ve zaman ve mekâna göre yoğunlaşma hususlarında başka ürün ve hizmetlerden farklılıklar gösterdiği ifade edilmektedir⁴¹.

Başka sektörlerden farklı olarak, turizm bir sektörler kesitinden oluşmaktadır. Konaklama, yeme-içme, ulaşım, gibi pek çok değişik sektörden alınmakta ve sektör karmaşık bir yapı oluşturmaktadır. Böylesine kompleks bir yapı gösteren turizm sektörünün başlıca özellikleri aşağıdaki şekilde açıklanabilir⁴².

- Turizm sektöründe şirketler eksik rekabet piyasası koşullarını gösterirler. Ülke, bölge, turistik bölgelerde turistik farklılıklar göstermesi, turizmin mevsimlik özelliği, turistik hizmet üreticilerinin fiyatları kabul ettirdikleri bir ortamın doğmasına ve piyasanın monopolcü rekabet ve oligopol piyasasında çalışmalarına neden olmaktadır.
- Turizm sektöründe diğer sektörlerle oranla makineleşme ve otomasyon olanağı daha azdır. Bundan dolayı emek faktörüne olan gereksinim diğer sektörlerle oranla çok daha fazladır. Emek, yoğun üretim nedeniyle sektörün istihdam yoğunluğu yüksektir.

³⁸ Cengiz Aktaş, “Türkiye’nin Turizm Gelirini Etkileyen Değişkenler İçin En Uygun Regresyon Denklemine Belirlenmesi”, *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 6(2), 2005, s.164.

³⁹ Ali, Çımat ve Ozan Bahar, s.1-18.

⁴⁰ Cevdet Avcıkurt, *Turizm Sosyolojisi*, Ankara: Detay Yayıncılık, 2007, s.15.

⁴¹ Öğüt vd., s.58.

⁴² Hasan Olalı, Timur Alp, *Turizm Ekonomisi*, İzmir: Ofis Ticaret Matbaacılık, 1988, s.242-243.

Turizm sektörü hizmetler sektöründe bulunmakla birlikte, taşıdığı özellikler sebebiyle diğer sektörlerden de faydalanır onlarla iç içedir. Yerli ve yabancı turistlere satılan mal ve hizmetler, çok sayıda eylem dalı tarafından üretilmektedir. Bazen üretimin bir kısmı turistlere doğrudan doğruya tüketilmek üzere satılmakta, diğer ise nihai talebin diğer unsurlarına veya ara tüketime yönelmektedir.

- Turizm sektörünün ana hammaddeleri ülkenin doğal, tarihi türel değerleridir. Bunun anlamı ana hammaddeleri ülkenin doğal arz paklarıdır, bu nedenle başka sektörler göre dışa bağımlılık Serbest malları da değerlendiren bir üretime sahip olan turizm sektörü, bölgesel kaynaklara dayalı bir gelişme olanağı sağlar.
- Turizm sektöründe hizmetler üretildiği anda tüketilirler. Stok yapılamazlar.
- Turizm sektörünün ülke ekonomisindeki etkinliği yüksektir. Az bir ithalat ile kısa zamanda döviz arzını etkilemesi, fazla istihdam imkânı sağlaması, yüksek oranda katma değer oluşturması ve bölgeler arası dengesizliği gidermesi dolayısıyla ülke ekonomisi açısından önemlidir.
- Turizm sektöründe risk son derece yüksektir. Ülkenin sosyo-ekonomik gelişme seviyesine ve politik gidişatına, dünya ekonomik konjonktüründeki negatif koşullara büyük ölçüde duyarlı ve bağımlı olan turizm, ülkedeki yapısal ve konjonktürel bozuklukların tümünden, farklı ölçülerde ve negatif biçimde etkilenir.
- Seyahat ve turistik tüketim eğilimindeki sürekli değişme ve bu değişimlere ayak uydurma mecburiyeti sektörün üretimini hareketli duruma getirmektedir.
- Turizm sektöründe özellikle tüketicilerin rasyonel olmayan davranışları mevcuttur. Bu davranışın başlıca nedenleri: Gelenekler, dünya görüşü, psiko-sosyal etkenler, sosyal yapı, moda, snobizm, vb. dir.
- Turizm sektörü aynı zamanda sosyal bir verimliliğin de ifadesidir. Turizm sektöründe ekonomik verimlilik yanında sosyal verimlilik de mümkündür.
- Turizm sektörü mecburi mal ve hizmetleri üreten ve bu gereksinimleri karşılayan sektörlerden biri değildir. Çünkü turistik tüketim, mecburi

olmayan (lüks, konfor, boş zamanları değerlendirme, kültür) tüketim alanına girmektedir.

- Turizmin sektörler kesiti olma özelliği ve sektörün sınırlarını tespit etmedeki güçlükler nedeniyle, sektörün analizinde kullanılacak bir veri toplama sisteminin meydana gelmesini engellemektedir.

1.3.3. Turizm Sektörünün Tarihsel Gelişimi

1934 yılında ilk kez İktisat Bakanlığının Dış Ticaret Dairesine bağlı Türk Ofis isminde bir büro kurulması, arkasından 1937 yılında İktisat Bakanlığı içinde bir Turizm Müdürlüğü çalışması Türk turizminin kurumsal olarak yavaş yavaş gelişmeye başladığını göstermektedir. Kurumsal alanda gelişmeler 1938 yılında Türk Ofis'in Neşriyat ve Propaganda Servisi içinde bir Turizm Masası kurulmasıyla sürerken 1939 yılında Turizm Müdürlüğü, Ticaret Bakanlığına bağlı Turizm Dairesine dönüştürülmüştür. Diğer taraftan turizmin devlet bakanlıkları içindeki yerinin tam anlamıyla tespit edilemediği bu dönemde, turizmin ülke ekonomisine katkısının daha iyi değerlendirilmesi ve gelişmelerin takip edilebilmesi için Bakanlıklar arası Turizm Komisyonunun kuruldu. Yine bu dönemde artan turizm hareketlerine paralel olarak hizmeti karşılamak üzere konaklama sektöründe bir artış ve örgütlenme olmuş ve bu doğrultuda 1933 yılında “Otelciler ve Hancılar Cemiyeti” kurulmuştur. Ayrıca “1932 yılında yayımlanan 2007 Sayılı Türkiye’de Türk Vatandaşlarına Tahsis Edilen Sanat ve Hizmetler Hakkında Kanunla” turistik sanatların Türk vatandaşları dışında yapılması yasaklanırken, bu dönem içerisinde diğer bir gelişmeye örnek olarak sağlık turizmine yönelik olan 1934 yılında Yalova kaplıcalarının restore edilerek hizmete sunulmasını gösterebiliriz⁴³.

Uluslararası ticaretin kapsamı ve hacmi genişlerken bu artış daha ziyade hizmetler alanında görülmektedir. 1980-1993 yılları arası hizmet ticareti yılda %9 artarken, mal ticareti %5 oranında artış göstermiştir⁴⁴.

⁴³ Tursab, “Dünden Bugüne Seyahat Acenteleri”, http://www.tursab.org.tr/tr/seyahat-acentalari/dunden-bugune-seyahat-acentalari_501.html(Erişim Tarihi: 02.09.2013)

⁴⁴ Y. İSSİ, “Dünyadaki Yeni Gelişimler Işığında Türk Turizm için Öneriler”, 21. Yüzyılın Esiğinde Türkiye Turizmi Sempozyumu (Bildiriler), Haberal Eğitim Vakfı, Ankara, 1998, s.10

Turizm sektörü ivme kattığı ve katma değer artışı sağladığı diğer sektörlerdeki dolaylı gelişmelerle birlikte ele alındığında; dünyanın gelişmiş ülkelerinde dış turizm gelirlerinin ihracata oranı yüzde 7, gelişmekte olan ülkelerde ise yüzde 9,6'dır⁴⁵.

1962 yılında TC Turizm Bankası A.Ş.'nin faaliyete girmesi, aynı sene maliye bakanlığı ve AID (Uluslar arası Kalkınma İdaresi) arasında anlaşma sağlanarak turizm geliştirme fonu oluşturulması, 1972 yılında Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği (TÜRSAB)'ın kurulması turizm ile ilgili yaşanan gelişmeler olarak görülmektedir⁴⁶.

1.3.4. Turizm Sektöründe Arz ve Talep

Bir ülke tarafından maddi ve manevi değerlerinin bütünü turizm arzını meydana getirmektedir. Günümüzde doğa ve doğallık vatandaşlara sunulması gereken ve tekbaşına bile yeterli olabilen bir çekicilik durumuna gelmiş bulunmaktadır. Turizm talebi birmekân talebidir. Mekânın talep edilebilmesi için önceden mekân hakkında vatandaşların bilgilendirilmesi gerekmektedir.

Konuşma dilinde talep: istek, arzu anlamına gelir fakat her istek veya arzu ekonomik olarak talep olarak kabul edilmez. Satın alma arzusunun talep olarak kabul edilebilmesi için gerekli satın alma gücüyle desteklenmesi gerekmektedir⁴⁷. Ekonomik olarak talep belli bir fiyat seviyesinde o mala karşı büyük bir isteklilikle o malı satın alma yeteneğinin birleşmesidir⁴⁸. Turizm talebi ise; turizm gereksinimlerinin karşılanması için yeterli gelir ve boş vakitle desteklenerek, turistik mal ve hizmetleri satın alma isteğinde bulunan insan miktarıdır.

Turistik gezi yapma isteğinde bulunan ve bu isteğini gerçekleştirebilecek gelire sahip olan vatandaşların miktarına turizm talebi denmektedir. Bir ülke için turizm talebi, ülke içi ve ülke dışı olmak üzere iki ayrı gruptan meydana gelmektedir. Ülke için turizm

⁴⁵ **Kültür ve Turizm Bakanlığı, Türkiye Turizm Stratejisi 2023**, Ankara, 2006, s.2.

⁴⁶ Alkan Soyak, "Türkiye'de İktisadi Planlama: DPT'ye İhtiyaç Var mı?", (Elektronik Dergi), **Doğuş Üniversitesi Dergisi**, Cilt. 4, Sayı. 2, 2003, s. 176.

⁴⁷ Ersan, Bocutoğlu, Metin Berber, Kenan Çelik, **İktisada Giriş**, Trabzon: Akademi Yayınevi, 2000, s.44.

⁴⁸ İlker Parasız, **İktisadın A B C'si**, Bursa: Ezgi Kitabevi Yayınları, 1996, s.22.

talebi, vatandaşların kendi ülkeleri içinde kalmak koşuluyla turizm gereksinimlerini giderme isteğine dayanan taleptir. Ülke dışı talep ise insanların yabancı ülkelerde turizm gereksinimini giderme isteğidir⁴⁹.

Dünyada dış turizm talebi kendi ülkeleri dışında turizm gayesiyle seyahat etmek arzusunda olan gelir düzeyi elverişli vatandaşların bütününden meydana gelmektedir. Yer değiştirme ve gidilen yerde geçici konaklama, turizm talebinin iki önemli unsurudur. Turist, her şeyden önce tatil gayesine ulaşmak amacıyla bir ulaşım biçimini tercih edecektir. Ulaşım ve tatil yapılacak yer açısından turist, maliyetlerle ilgili bir değerlendirme yapmak gerekmektedir. Son tercihiniyse gideceği yerin kendi evine uzaklığı ve tatil süresi gibi faktörler belirleyecektir. Bütün bu unsurları değerlendiren şahıs eğer seyahate karar vermiş ve tatile gitmiş ise turizm talebi fiilen gerçekleşmiş olacaktır⁵⁰. Ülke içinde yaşayan vatandaşların turizm alışkanlıkları, tatile çıkma sıklıkları, boş vakitleri ve şahıs başına düşen reel gelirin turizm talebi üzerinde son derece önemli etkisi bulunmaktadır.

Ülkemiz tarih, kültür, doğal değerler yönünden büyük bir zenginliğe sahiptir. Aynı günde farklı iklimin yaşandığı, güneşi ile dünya insanında tatil yapma isteği, eşsiz güzellikteki koyuları, dört ayrı denizin çevrelediği, ince kumlu plajları, yaratmaktadır. Bu şekilde pek çok çekicilik ile turizm talebi meydana gelmektedir⁵¹.

Turizm talebini etkileyen başlıca ekonomik faktörler turistik mal ve hizmet fiyatları, bireylerin gerçek gelir düzeyleri, seyahat edilecek olan bölgenin uzaklığı ve gidilen bölgede turizm talebini karşılayacak olması gerekmektedir⁵². Turizm talebi ekonomik etmenler yanında, ekonomik olmayan birçok güçlerin de etkisi altında kalmaktadır. Bu şekilde turistin tatmini de zorlaştırır. Ekonomik olmayan faktörler, genellikle parayla satın alınmadıklarından, bunlar ziyaretçiye psikolojik tatmin sağlarlar. Mesela, turist gideceği yerde samimi karşılanıp ilgi göreceğini bildiğinde

⁴⁹Mesut Sezgin, **Genel Turizm**, Ankara:Tutibay Ltd. Şti., 1995, s.68.

⁵⁰ Öcal Usta, **Genel Turizm**, İzmir: Anadolu Matbaacılık, 2001, s.6.

⁵¹Adil Yazar, “Alternatif Turizm (Yayla Turizmi) Ve Önemi”, **T.C. Turizm Bakanlığı 2.Turizm Şurası Bildirileri**, 1.Cilt., 2002, s.9

⁵² Usta, s.98.

turistin o yere gezi isteği daha da artmaktadır. Talep için çevrenin kalitesi de ayrı bir önem taşımaktadır.

Turizm sektöründe rekabet yoğundur. Özellikle kitle turizminde talep kısa sürede yön değiştirir. Talepteki ani dalgalanmalar, talebin birden yön değiştirmesi ve azalması bir ülkeyi ekonomisi turizme bağlı olduğu ölçüde kısa sürede zorda bırakabilir. Çeşitli destinasyonların sattıkları turistik ürünlerin birbirine benzer olduğu kitle turizminde fiyat dalgalanmaları talebi etkiler ve talep yön değiştirir. Talep fiyata karşı hassastır ve bir ülkenin turistik ürün fiyatlarındaki düşüş o ülkeye yönelik turizm talebini arttırır⁵³.

Turizm arzı ise; ekonomik olarak "belirli bir piyasada belirli bir fiyata ya da bedelsiz olarak turistik tüketicilere sunulan mal ve hizmetler bütünüdür" şeklinde tanımlanmaktadır⁵⁴.

Turizm arzı; ulusal, uluslararası, bölgesel, yöresel seviyede açıklanabilir. Bütün açıklamaların ortak özelliği turizm personeli, turistik işletmeler ve turistik kurumlar aracılığıyla yerli ve yabancı turistlerin taleplerini karşılamak için belirli koşullar altında, belirli bir fiyat karşılığı sunulmakta olan turizm değerleri olmalarıdır (Kulu, 1994: 29). Turizm arzı belirli koşullar altında belirli bir fiyatla bir ülkenin veya bir bölgenin turistlere satmaya ya da turistlerin yararlanmasına hazır olduğu turistik zenginlikler bütünüdür⁵⁵.

⁵³ Şükrü Yarcan, **Türkiye’de Turizm Ve Uluslararasılaşma**, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Matbaası, 1997. s.20.

⁵⁴ Orhan İöz ve Metin Kozak, **Turizm Ekonomisi**, Turhan Kitabevi. Ankara, 1998, s.27.

⁵⁵ Alp Timur, **Turizm Ekonomisi**, İzmir: Ofis Ticaret Matbaacılık, 1988, s.8.

2. YEREL YÖNETİMLER

2.1.Yerel Yönetim Kavramı

2.1.1.Yerel Yönetimin Tanımı

Yerel yönetim geleneğinin meydana gelişi ile Ortaçağ'da kentsel yapının ilerleyişi ve yeni bir sınıf olarak kentsoyluların yükselişi arasında yakın bir alaka vardır. Yerel yönetimlerle alakalı çalışmaların hukuksal ve pratiğe dair hususlarla sınırlı tutulması, yerel yönetimler ve komün geleneği arasındaki bağın kamuoyunca ve yerel yönetim organları yetkililerince algılanması bağlamında ciddi güçlüklerle karşılaşılmasına sebep olmaktadır⁵⁶.

Yerel yönetimler, tarihi gelişim süreci içerisinde belli ihtiyaçları karşılamak ve birtakım yerel hizmetleri yürütmek üzere devlet örgütlenmesi ile birlikte doğmuş ve kamuyönetiminin bir tamamlayıcı unsuru olarak yerel kamu hizmetlerini yerine getirmiştir⁵⁷.

Evrensel bir tanım ile yerel yönetimler, belirli bir coğrafi alanda (köy, kent, kasaba, il, v.b) yaşayan yerel topluluğun bireylerine, bir arada yaşamaknedeniyle kendilerini en çok ilgilendiren konularda hizmet üretmek amacıyla kurulan, karar organları (kimi durumlarda yürütme organları) yerel toplulukça seçilerek göreve getirilen, yasalarla belirlenmiş görevlere ve yetkilere, özgelirlere, bütçeye ve personele sahip, merkezi yönetimle olan ilişkilerindeyönetimsel özerklikten yararlanan kamu tüzel kişileridir⁵⁸.

Yerel yönetimler vatandaşa en yakın konumda olan, en alt seviyedeki yönetim birimleridir. İnsan gereksinimlerinin çok ve değişik olması, yerel halkın ortak ihtiyaçlarını karşılamak görevi ile sorumlu yerel yönetim birimlerinin hizmetlerinin de çeşitli ve kompleks olmasına sebep olmaktadır. Ayrıca ülke düzeyindeki ekonomik ve

⁵⁶BirolErtan, “Yerel Yönetim Kavramı”, Çağdaş **Yerel Yönetimler**, Cilt: 11, Sayı: 1, 2002, s.22.

⁵⁷ Zerrin, Toprak, **Yerel Yönetimler**, Ankara, 2006, s. 14.

⁵⁸ Coşkun Vahap, “Yerel Yönetimler ve Demokrasi”, **Türk İdare Dergisi**, sayı 422, Mart 1999, s.99.

sosyal problemler de yerel yönetimlerin fonksiyonlarını etkilemektedir. İşsizlik, düzensiz kentleşme, göçmen işçiler, yaşlı ve yoksul sayısındaki yükselme, çevre kirliliği, konut problemi gibi hususlarla alakalı olarak yerel halk bu yönetimlerden daimi olarak yeterli ve kaliteli hizmet beklemektedir⁵⁹.

2.1.2. Türkiye’de Yerel Yönetimler

2.1.2.1. Cumhuriyet Döneminde Belediyeler

1923’te Cumhuriyet’in ilanıyla 1930 yılı arasındaki süre bir çeşit hazırlık dönemi olmuş, Belediye Kanunu ile Hıfzısıhha, Belediye Bankası, Yapı ve Yollar ile istimlak Kanunları çıkarılmıştır. Cumhuriyet sonrası savaşın yerleşim merkezlerinde getirdiği yıkım, kentlerin yeniden imar edilmesi gereğini ortaya çıkarmıştır. Bu soruna aranan çözümler doğrultusunda Cumhuriyet’in belediyecilik anlayışının oluştuğu söylenebilir. Cumhuriyetin kuruluşundan çok partili döneme gelinceye kadar Osmanlı’dan devralınan siyasal kültür ve yönetim anlayışının devam etmesi, yerel yönetimlerin gelişimine engel olmuştur. Bununla birlikte, ülke birliğinin korunması endişesi ve siyasal yapının tek parti rejimi olması da önemli bir etken olarak sayılabilir. Diğer önemli bir faktör ise 1924 Anayasası’nın 1921 Anayasası’na göre daha merkezîyetçi ve yerinden yönetim ilkesine karşı bir anlayışı ortaya koyduğudur. TBMM 1924 yılı içerisinde belediyeleri doğrudan ve dolaylı ilgilendiren birçok yasa çıkarmıştır. Bu yasaların bir kısmı tüm belediyelere, bir kısmı ise sadece Ankara ile ilgilidir.

Ankara’nın başkent yapılması nedeniyle, İstanbul’a benzer olarak özel bir yönetim biçimi getiren 1924 yılında 417 sayılı Ankara şehremaneti Kanunu çıkarılmıştır⁶⁰. Bu düzenlemeye göre şehremini içişleri Bakanlığınca atanmakta, bir belediye dairesi ve 24 üyeli Belediye Umumi Cemiyeti bulunmaktaydı. Belediye bütçesi bu Cemiyet tarafından hazırlanacak ve içişleri Bakanlığınca onaylanacaktı. Devletin

⁵⁹Yusuf Pustu, “Yerel Yönetimler ve Demokrasi”, *Sayıştay Dergisi*, Sayı: 57, 2005, s.131.

⁶⁰ Coşkun ve Uzun, s. 37-39.

atadığı memurların aylıkları içişleri Bakanlığı tarafından, diğerlerinin ise Ankara şehremaneti tarafından ödenmesi karara bağlanmıştı⁶¹.

1924 Anayasasında, mahalli idarelerin görev ve yetkilerini ele alıp kısaca söz etmeden bunların tüzel kişiliklerinden söz edilerek mahalli idarelerin yerinden yönetim ilkesine göre idare edileceği üstüne basılarak belirtilmiştir. Cumhuriyetin ilanından planlı kalkınma dönemine kadar olan dönemde mahalli idarelere yönelik en kapsamlı reform 1930 yılında yürürlüğe sokulan Belediye Kanunu'dur⁶². Bu kanun Cumhuriyetin ilk yıllarında kabullenilen ve 1929 ekonomik krizi ile güçlendirilen sert ve merkeziyetçi idare yapısını aktarmaktadır. Çok partili hayata geçiş ile beraber reform çalışmaları “dış yardım”, “doğrudan yabancı yatırım”, “kredi ve borçlanma” akışının takılmadan sürdürülebilmesini hedeflemiştir. Bu hedefe ulaşmak için, batı tipi bir yönetsel aygıt yaratılması lazımdır⁶³. Bu nedenle bu dönemde merkeziyetçi eğilimler terk edilmeye başlanmış, yabancı uzmanlar tarafından araştırmalar yapıp raporlar hazırlanmış, mahalli idarelerin demokratikleştirilmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır. Fakat kentlerin köylerden çok fazla göç alması ve kentleşme, zamanla mahalli idarelerin idari ve mali bakımdan yetersiz kalmasına ve görevlerini gerektiği gibi yerine getirememesine neden olmuştur⁶⁴.

1924–1930 yılları arasındaki düzenlemelerden sonra Cumhuriyet'in kuruluş sonrasındaki yılların yerel yönetimlerde en önemli yasal düzenlemesi 1930 tarih ve 1580 sayılı Belediye Kanunu'dur. Bu kanunla köy dışındaki tüm yerleşim alanları kanun kapsamına alınarak belediye yönetimi oluşturulmuştur. Bu kanunla bütün belediyeler merkezi yönetimin vesayet denetimi altına alınmış, Ankara ve İstanbul dışındaki tüm belediyeler eşit görülmüştür.

⁶¹ Tortop, s. 3-4.

⁶² Filiz Tufan Emni, “Türkiye’de Yerel Yönetimler Reformunun İç ve Dış Dinamikleri”, **Yönetim ve Ekonomi Dergisi**, Cilt:16, Sayı:2, 2009, s.33.

⁶³ Birgül Ayman Güler. “Yeni Sağ ve Devletin Değişimi”. **TODAİE**. Sayı.266, Nisan 1996, s. 144.

⁶⁴ Emni, s.33.

1580 sayılı Belediye Kanunu, belediyelerin kurulmasını, belirli nüfusun varlığı, yerleşmeler arasındaki belli uzaklığın bulunması, yeterli gelirin bulunması, istekte bulunma gibi şartlara bağlamıştır⁶⁵.

Belediye Kanunu, belediye meclislerinin siyasi konuları görüşemeyeceğini hüküm altına alarak belediyeleri daha çok bir hizmet kuruluşu olarak kabul etmiş ve o dönem koşulları içinde her türlü yerel hizmeti belediyelere görev olarak vermiştir. Ayrıca onları bu görevleri yaptıktan sonra beldelerinin ve belde halkının yararına olabilecek her türlü girişimde bulunmakta yetkili kılmıştır⁶⁶. Belediye yönetimi üzerinde halkın etkin denetimi ilkesini getirmiştir. Ancak izleyen yıllarda, özellikle gelir yetersizliği nedeniyle verilmiş kimi görevler yeterince yerine getirilemediği için zamanla merkezi yönetimce üstlenilmiş veya bunları yürütecek yeni kuruluşlar kurulmuştur⁶⁷. 1930 yılı ile çok partili döneme geçiş olan 1945 yılına kadar belediye alanlarında birçok yasal düzenleme yapılmıştır. Bunlardan en önemlileri; 1933 yılında yürürlüğe giren 2290 sayılı Belediye Yapı ve Yollar Kanunu, 1934 tarihli “Belediyelerce Yapılacak istimlâk Hakkındaki Kanun” ve 1943 tarihli “Belediye Vergi ve Resimleri Hakkındaki Ek Kanun”dur. Bununla birlikte 1933 yılında kurulan Belediyeler Bankası yerine 1945’te İller Bankası kurulmuştur. İkinci dünya savaşı sonrasında kentlerdeki yıkım, dünyadaki belediye alanları ve imar sorunlarını ön plana çıkarmıştır. Ülkemizde de 1950’li yıllardan sonra hızlı kentleşme olgusu; imar, konut, altyapı sorunlarını beraberinde getirmiştir. Bu sorunlar özellikle belediyelerin yapı, işlev ve mali kaynakları ile günümüzde süregelen tartışmalara temel oluşturmaktadır. Çok partili hayata geçişten sonraki ilk belediye seçimleri 26 Mayıs 1946’da yapılmıştır. Bu yıllarda yerel yönetim ve şehircilik ile ilgili bir takım kongrelerin yapıldığı görülmektedir. 1946–1947 yıllarında Türkiye 1. Yapı Kongresi ile Türkiye 1. idareciler Kongresi bunlardan bir kaçıdır.

Tek partili rejimden parlamenter demokrasiye geçilmesiyle birlikte belediyelerin özerkliği ve demokratikleştirilmesi yönünde adımlar atılmıştır. 1963 yılında 307 sayılı

⁶⁵ Öztürk, s. 70.

⁶⁶ Ceyhan Mumcu, Halil Ünlü, “İdare Hukuku Açısından Belediye Kanunu”, Türk Belediyeciliğinde Altmış Yıl Sempozyumu, Ankara, Ankara Büyükşehir Belediyesi, 1994, s. 116.

⁶⁷ Mahalli Hizmetlerin Yerinden Karşılanması Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Ankara: DPT Yayını, 1991, s. 9.

Kanunla yapılan değişiklik ile belediye başkanının, belediye meclis tarafından veya dışarıdan seçilebilen değil halk tarafından seçilmesi sağlanmıştır. Bu dönemde emlak vergisinde düzenleme yapılarak belediye gelirleri artırılmış, belediyelerin bazı kurumlara ödediği paylar kaldırılmıştır. Belediyelerin İller Bankasına olan borçları silinmiştir. 6785 sayılı İmar Kanunda değişiklik yapılarak İmar ve İskân Bakanlığına gerektiğinde imar planı hazırlama yetkisi verilmiştir. Ayrıca belediyelerin hazırlayacakları imar planlarına Bakanlık onayı getirilmiştir. 1980 askeri ihtilali ile birlikte belediye başkanlarının çoğu görevden alınmış yerlerine kamu görevlileri atanmış ve bu durum 1983 seçimlerine kadar devam etmiştir. Ayrıca bu dönemde merkeze bağlı bazı belediyeler, belediye şubelerine dönüştürülmüş ve belediye gelirleri artırılmıştır. 1982 Anayasası ile birlikte Anayasanın 127. maddesiyle “Kanun büyük yerleşim merkezleri için özel yönetim biçimleri getirebilir” hükmü getirilmiştir. Bu hükme dayalı olarak 1984 yılında ilk olarak 195 sayılı Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında KHK ile büyükşehir belediyelerinin hukuki dayanağı oluşturulmuş, ardından bu KHK’yi değiştiren 3030 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Kanunu çıkarılmıştır.

Bu dönemde kent imar planı yapma yetkisi, Bakanlığın düzenleme yetkisi saklı kalmak şartıyla belediyelere devredilmiştir. Ulaşım, temizlik gibi bazı belediye hizmetlerinin hizmet alımı yoluyla görülmesine izin verilmiştir. Yeni düzenlemelerle büyükşehir belediyelerinin gelirleri ilçe belediyelerine oranla artırılmış ve büyükşehir belediyelerinin ilçe belediyeleri üzerindeki vesayetin genişliği artırılmıştır⁶⁸.

25 Mart 1984 yılında yapılan yerel seçimlerle İstanbul, Ankara ve İzmirBüyükşehir belediyeleri kurulmuştur. Sonrasında 1986 yılında Adana, 1987□de Bursa, Gaziantep, Konya ve Kayseri ile Büyükşehir sayısı 8’e çıkarılmıştır. 1993 yılında ise 504 sayılı KHK ile Antalya, Diyarbakır, Erzurum, Eskişehir, İzmit, Mersin ve Samsun illerinde büyükşehir belediyesi statüsüne kavuşmuştur.Cumhuriyet sonrasında belediyelerin idari ve mali yapılarında ciddi değişikliklere gidilmiş, artan nüfus ve kentleşme sonrası Büyükşehir belediyeleri kurulmuştur.

⁶⁸ Mehmet Fatih Uğurlu, **Belediyelerin Yeniden Yapılanmaları İle İlgili Çözüm Önerileri**, Ankara: DPT Yayını, 1995, s. 9-11.

Türkiye de bu militer yapıdan demokrasiye intikal sürecinde özelleştirme “kurtarıcı” rolünü üstlenmiştir. Bir ekonomik politika olan özelleştirmenin sihirli bir çözüm yolu olmasını, o dönemdeki "karşı devletçi" isteklerinin yükselmesiyle ilişkilendirmek mümkündür⁶⁹.

Yukarıda da anlatıldığı gibi belediyelerin gelir-görev istikrarsızlığı, hizmetlerin genellikle yeterince karşılayamaması ile sonuçlanmıştır. Aynı dönemlerde Amerika ve İngiltere’de iktidara gelen Reagan ve Thatcher’ın önderlik ettikleri özelleştirme akımı bütün dünyada olduğu gibi Türkiye’de de etkisini göstermiştir⁷⁰.

2.1.3. Yerel Yönetimler Ve Turizm

Turizm sektörü, tüm dünya ülkeleri ve bölgeleri için maliyeti en düşük konumda olan ve kalkınmayı az bir çaba ile sağlayabilecek nadir sektörlerden birisidir. Turizmin beklenen faydayı verebilmesi için çok farklı boyutlarıyla beraber iyi idare edilmesi gerekmektedir. Bunun yanı sıra, turizm sektörü mutlaka bir mekânda gerçekleşmek durumundadır. Bu tür özelliklerden dolayı yerel yönetimlere turizm sektörü bağlamında önemli roller ve görevler düşmektedir⁷¹.

Özellikle sürdürülebilir turizmin gerçekleştirilebilmesi için yerel yönetimlerin turizmle ilgili konularda çalışmalar yapması gerekmektedir.⁷²Dünya Turizm Örgütü’nün 2020 için yayınlamış olduğu vizyon raporunda yıl bazında uluslararası turist varışları 2020 senesinde 1.6 milyar kişiyi bulacaktır. Bu kişilerin büyük çoğunluğunun ise gelişmekte olan ülkelere yöneleceği vurgulanmıştır⁷³. Tüm bu gelişmeler ışığında turizm sektörünün özellikle Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeler için kalkınmada çok önemli olduğu görülmektedir.

Türkiye’de yerel yönetimler genel olarak belediyeler ve il özel idareleri olarak bir ayrıma tabi tutulmaktadır. Bu anlamda yapılan ayrımın yasal dayanağını ve turizm

⁶⁹ Bilgin, s.48.

⁷⁰ Koçak, s.22-24.

⁷¹Okan Murat Dede ve Lale Güremen, Yerel Yönetimlerin Turizm Sektörü İçindeki Önemi, Roller ve Görevleri, **Çağdaş Yerel Yönetimler**, Cilt 19, sayı 4, Ekim, 2010, s. 47.

⁷² Muhammet Yaşarata, Levent Altınay, Peter Burns ve Fevzi Okumus. "Politics and Sustainable Tourism Development – Can They Co-exist? Voices from North Cyprus", *Tourism Management*. 31, 2010, 345-356. Aktaran Şerif Okan Mercan ve Ferah Özkök, Sürdürülebilir Turizmde Yerel Yönetimlerin Önemi; Bozcaada Örneği, **Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi**, Cilt 5, No 1, 2013, s.411.

⁷³ TÜSİAD, Sürdürülebilir Turizm, 2012, s.26

sektörü ile olan ilişkisini yürürlükte bulunan 13.7.2005 tarih ve 5393 sayılı Belediyeler Yasası, 23.7.2004 tarih ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Yasası, 4.3.2005 tarih ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Yasasını, 1924 tarih ve 442 sayılı Köy Kanununu ve 26.05.2005 tarih ve 5355 sayılı Mahalli İdari Birlikleri Yasası oluşturmaktadır⁷⁴.

Turizm ile yerel yönetim arasında iki yönlü etkileşim bulunmaktadır. Bir taraftan merkezi idare ve yerel yönetimlerin plan, politika, strateji ve hizmetleri turizmalanındaki faaliyetlerini etkilemekte; diğer taraftan da turizm faaliyetlerinin, yerel yönetimlerin yönetim ve hizmetleri üzerinde etkisi olmaktadır. Turizmin yerel yönetimlerdeki etkisi, özellikle yaz ve kış nüfus yoğunluğunun farklılaşması ve turistler ile turistik tesislerin gereksinimlerine göre belediye yönetiminin yeniden yapılandırılması ile yakından ilgisi bulunmaktadır⁷⁵.

Birçok insan turizmi bir bölgenin kalkınma sorunlarının bir çözümü şeklinde görmektedir⁷⁶.

Yerel yönetimlerin, turizme destek olmalarının ana nedeni, turizm vasıtasıyla yerel halkın istihdam düzeyinin yükseleceği, turistlerden gelir sağlanacağı ve yerel yönetimlerin turizmden vergi geliri sağlayacağı düşüncesine dayanmaktadır⁷⁷. Bunun yanında turizmin genel ekonomik etkileri haricinde yerel yönetimlere vergi geliri sağlamaktadır. Bunun yanında turizm yörelerinde emlakların değer kazanması emlak vergilerini de yükselteceğinden yerel yönetimler Menfaatleri gereği turizm olgusuyla yakından ilgilenmektedirler.

Yerel yönetimlerin turizmle ilgili olan faaliyetleri iki bölüm halinde incelenebilir: Tanıtım, spor, kültür, sanat ve rekreasyon “turizme yönelik” hizmetler; planlama,

⁷⁴ Dede ve Güremen, **a.g.m.** s.57.

⁷⁵ Sedat Azaklı, Hüseyin Özgür, **Belediyelerin Turizme Yönelik ve Turizmi Etkileyen Hizmetleri, Turizm: İkleler ve Yönetim**, Ed: Atila Yüksel, Murat Hançer, Ankara: Turhan Kitabevi, 2004, s. 121

⁷⁶ Cevat Tosun ve Carson L. Jenkins “**Regional Planning Approaches to Tourism Development: The Case of Turkey**” Tourism Management, 1996, “cilt (17) sayı (7) s. 519-531.

⁷⁷ John D. Wong (**The Impact of Tourism on Local Government Expenditures**) Growth and Change, cilt (27), 1996, s. 313-326.

denetim, peyzaj, park, temizlik, çevre düzenlemesi, imar, ulaşım, konut gibi hizmetler ise “turizmi etkileyen” hizmetler olarak gruplandırılabilir⁷⁸.

Türkiye’de belediyelere çeşitli yasalarla verilen turizme yönelik ve turizmi de etkileyen tanıtım, kültür, sanat, spor ve rekreasyon hizmetleri arasında;

- Yerel, ulusal ve uluslararası festival, kültür ve turizm etkinlikleri tertip etmek,
- Müze kurmak ve işletmek,
- Belediye tiyatrosu, sineması yapmak ve işletmek,
- Kültür-turizm bürosu açmak,
- Turistik değeri olan kültür varlıklarını korumak,
- Turistik işyerlerini denetleyip kontrol etmek
- Koruma-kullanma dengesi kapsamında restorasyonlar gerçekleştirmek,
- Kentteki eksiklik, bozukluk ve çarpıklara çözüm bulmak,
- Turistik çekiciliği koruyan imar planlaması ve çevre düzenlemesi konusunda çalışma yapmak,
- Turizme dönük (golf sahası vb.) spor alanları açmak,
- Rehberlik hizmetleri vermek bulunmaktadır.

Yerel yönetimlerin sahip olduğu yetkiler ve sorumluluklar ülkelere göre değişse de genel perspektiften bakıldığında belirli ortak sorumluklara sahip oldukları görülmektedir. Bu perspektiften Holloway (1994) yerel yönetimlerin turizmi ilgilendiren sorumluklarını aşağıdaki şekilde sıralamıştır⁷⁹:

- a) Turistler için (konferans merkezleri) ve ülke vatandaşları için (tiyatrolar, parklar, spor alanları, müzeler) boş zaman faaliyetlerinin koordine ve tertip edilmesi.
- b) Yerel düzeyde planlamalar yapılması.
- c) Arazi kullanımı için kontrol mekanizmasının geliştirilmesi konusunda çalışmalar yapılması.
- d) Ziyaretçi hizmetlerinin hazır hale getirilmesi.
- e) Otomobiller ve tur otobüsleri için park alanlarının belirlenmesi.

⁷⁸ Azaklı ve Özgür, s. 122.

⁷⁹ J. Christopher Holloway **The Business of Tourism, 4th edition, Pitman Publishing**, Londra, 1994, s.225.

- f) Karavan alanlarının oluşturulması,
- g) Bölgesel turizm örgütlerinin faydalanması için istatistiklerin oluşturulması.
- h) Tanıtma ve pazarlama faaliyetlerinin yapılması.
- i) Tarihi yapıların korunması.
- j) Kamu sağlığı ve güvenliğinin sağlanması.

Belediyelerin turizmde önük ve turizmi de etkileyen hizmetlerindeki yetersizliği doğuran çeşitli nedenler aşağıdadır,⁸⁰

- Gelirlerin yetersizliği,
- Yaz-kış nüfus farkı,
- Yapılaşma ve imar konusundaki baskılar,
- Kıyılarda özellikle ikinci konutlardan kaynaklanan çok hızlı nüfus artışı,
- Belediyelerin yönetim yapısındaki aksaklıklar (öncelik belirlemede yapılan yanlışlıklar, personelin yetersizliği) yer almaktadır.

2.1.3.1. Yerel Yönetimlerin Turizm Sektörü İçindeki Geleneksel Roller ve Görevleri

5393 sayılı Belediyeler Kanunu'na göre belediye:

"Belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişisini ifade eder. Bununla birlikte belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanı ise belediyelerin organlarını ifade eder. Belde, belediyesi bulunan yerleşim yerini ifade ederken mahalle ise belediye sınırları içinde, ihtiyaç ve öncelikleri benzer özellikler gösteren ve sakinleri arasında komşuluk ilişkisi bulunan idari birimleri ifade etmektedir.⁸¹"

Belediyeler ancak nüfusu 5.000 ve üzerinde olan yerleşim birimlerinde kurulabilir ve ayrıca il ve ilçe merkezlerinde belediye kurulması 5393 sayılı kanuna göre zorunludur⁸².

⁸⁰ Azaklı ve Özgür, s.132.

⁸¹ 5393 sayılı Belediyeler Kanunu, m.3/1.

⁸² 5393 sayılı Belediyeler Kanunu, m.4/1.

5393 sayılı belediye kanununda belediyenin görevleri şu şekilde açıklanmıştır⁸³:

“Belediye, mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla imar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor; sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır”.

Belediye meclisleri genel olarak belediyelerin karar organlarıdır ve birçok görevleri bulunmaktadır. Bunlar aşağıda açıklanmıştır⁸⁴:

“Belediyenin imar planlarını görüşmek ve onaylamak, büyükşehir ve il belediyelerinde il çevre düzeni planını kabul etmek, belediye adına imtiyaz verilmesine ve belediye yatırımlarının yap-işlet veya yap-işlet-devret modeli ile yapılmasına; belediyeye ait şirket, işletme ve iştiraklerin özelleştirilmesine karar vermek, meydan, cadde, sokak, park, tesis ve benzerlerine ad vermek; mahalle kurulması, kaldırılması, birleştirilmesi, adlarıyla sınırlarının tespiti ve değiştirilmesine karar vermek; beldeyi tanıtıcı amblem, flama ve benzerlerini kabul etmek, yurt içindeki ve İçişleri Bakanlığının izniyle yurt dışındaki belediyeler ve mahalli idare birlikleriyle karşılıklı işbirliği yapılmasına; kardeş kent ilişkileri kurulmasına; ekonomik ve sosyal ilişkileri geliştirmek amacıyla kültür, sanat ve spor gibi alanlarda faaliyet ve projeler gerçekleştirilmesine; bu çerçevede arsa, bina ve benzeri tesisleri yapma, yaptırma, kiralama veya tahsis etmeye karar vermek”

belediye meclisinin turizm ile ilgili yetki ve görevleri arasında sayılabilir.

Türkiye’de belediyelerin turizm ile ilgili görevlerini çok genel biçimde ele alırsak; bunları şu ana başlıklar altında toplamak mümkündür:

- Turizm tesislerinin imar durumu (imar planı yapımı),
- Altyapı,
- Ulaşım,

⁸³5393 sayılı Belediyeler Kanunu, m.14/1.

⁸⁴ 5393 sayılı Belediyeler Kanunu, m.18.

- Tesis işletimi ve kontrolü.

Bununla birlikte denetim görevlerini ele alırsak bunlar; planlama ve yapılaşma denetimi, çevre koruma denetimi, tesislerin işletmelerinin denetimi olarak karşımıza çıkmaktadır⁸⁵.

Türkiye’de, uzunbir süre turizme dönük tanıtım, spor, rekreasyon, sanat ve kültür gibi hizmetlerin ağırlıklı olarak merkezi yönetimin yapması gereken görevler olduğu düşünülmüştür. Yerel yönetimler ve odalar gibi örgütlere turizme dönük bazı görevler verilmekle beraber, bunlar genellikle altyapı ve temel hizmetleri ilgilendirmektedir. 1930 tarih ve 1580 sayılı kanunla, belediyelere turizmle doğrudan ve dolaylı olarak alakalı çokfarklı konularda yetki ve görevler verilmiştir fakat zamanla bu görevler neredeyse tamamen merkezi yönetimin kontrolüne devredilmiştir⁸⁶.

Yerel yönetimlerin turizmin gelişmesinde önemli rolü bulunmaktadır. Fakat yerel yönetimlerin turizmin gelişmesindeki önemli bir faktör olduğunun bilincine varılmışken, yerel yönetimlerin turizm politikası ve planlamasındaki yeri konusunda gerekli dikkati üzerine çekememiştir⁸⁷.

Özellikle, bölgenin altyapısı ile ilgili görevleri yerel yönetimler yerine getirmektedir. Bu altyapı hizmetlerin örnek olarak; tatlı su temin edilmesi, atıksuların bertaraf edilmesi, çöp toplama işi, yol yapımı ve bakımı, sokak aydınlatması vb. gibi hizmetlerdir. Altyapı hizmetlerinden sonra yerel yönetimlerin en önemli görevleri arasında “planlama” faaliyetleri gelmektedir. Bu; çalışmalar turizm ya da turizm sektörü ile planlamaları da olabilir⁸⁸.

Yerel yönetimlerin geleneksel nitelikteki görevlerinden biri de, yöreyi ziyaret edebileceklerin ilgisini çekmek, ziyaretçilerin ilgisini canlı tutmak ve yörenin

⁸⁵Dede ve Güremen **a.g.m.**, s.58.

⁸⁶Azıklı ve Özgür, s.121.

⁸⁷Michael Colin Hall *Tourism and Politics, Policy, Power and Place*, John Wiley & Sons, Chichester; 1994, Akt. Mehmet Baş, Burhan Kılıç ve Evren Güçer, **Türkiye’de Yerel Yönetimler Ve Turizm**, SAYI: 119, Kasım 2007, s.152.

⁸⁸ Okan Murat Dede, Lale Güremen, “Yerel Yönetimlerin Turizm Sektörü İçindeki Önemi, Roller ve Görevleri”, **Çağdaş Yerel Yönetimler**, Cilt 19 Sayı 4 Ekim, 2010, s. 47-61.

tanıtımınıgerçekleştirmektedir. Belediye Kanununun 14. maddesinde, “turizm ve tanıtım” hizmetlerinin gerçekleştirilmesi yada yaptırılması, belediyelerin görev, yetki ve sorumluluklarının kapsamında olduğu ifade edilmiştir.

Başta Almanya olmak üzere, Avrupa’nın pekçok ülkesinde turizm ile ilgili geniş yetkiler verilmiş olan belediyeler, diğer turistik kurum ve kuruluşlarla işbirliğiyaparak kendi bölgelerindeki turizm çalışmalarına yön verebilecektedbirleri alabilmektedirler⁸⁹.

2.1.3.2. Sürdürülebilir Turizmde Yerel Yönetimlerin Rolü

Mahalli idareler sürdürülebilir turizmin gelişmesinde sorumlu turizm felsefesinin toplumda yerleşmesini temin etme noktasında da sorumluluktaşımaktadırlar. Cape Town Bildirgesi’nde (2002) Sorumlu turizmin daha fazla sorumluluk anlayışıyla gerçekleştirilen ve tüketilen turizm biçimi olduğu ifade edilmiş ve şu hususlara vurgu yapılmıştır. Sorumlu turizm⁹⁰;

- Olumsuz sosyal, iktisadi ve çevresel etkileri minimuma indiren,
- Yerel halk için büyük ekonomik faydalar sağlayan ve ev sahibi toplumların refah seviyesini yükselten,
- Çalışma şartlarını ve endüstriye ulaşmayı geliştiren,
- Yerel halkın hayatlarını ve yaşam şanslarını ilgilendiren kararları içeren,
- Çeşitliliği kabul eden, doğal ve kültürel mirasın korunması için olumlu katkılarıolan,
- Yerel halkla oluşturulan anlamlı bağ aracılığıyla turistler için daha keyifli tecrübeler ve kültürel, sosyal ve çevresel konularda daha fazla anlayış sağlayan,
- Fiziksel engelliler için erişim imkânlarısağlayan,
- Kültürel değerlere karşı duyarlı, turist ve ev sahipleri arasındaki saygının kurulmasını teşvik eden ve yerel gurur ve güveni sağlayan bir turizmdir.

⁸⁹Fisun Yüksel, **Merkezi (Centralist) ve Yerinden (Ademi-Merkezi) Turizm Yönetimi: Karşılaştırma ve Öneriler**, Turizm: İlkeler ve Yönetim, Ed: Atila Yüksel, Murat Hançer, Ankara: Turhan Kitabevi, 2004, s. 143-144

⁹⁰Cape Town Declaration, (2002) “What is Responsible Tourism?”, http://www.capetown.gov.za/en/tourism/Documents/Responsible%20Tourism/Responsible_tourism_bro_web.pdf (Erişim Tarihi: 02.10.2013)

2.1.3.3. Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Turizm Sektörü İle İlgili Yükümlülükleri - Yasal Çerçeve

Yerel yönetimlerin, turizm sektörü ile ilgili yasalardan kaynaklanan bazı görevlerivardır⁹¹. Bu konu ile ilgili yasalar; 13.7.2005 tarih ve 5393 sayılı Belediyeler Yasası, 23.7.2004 tarih ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Yasası, 4.3.2005 tarih ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Yasası, 1924 tarih ve 442 sayılı Köy Kanununu ve 26.05.2005 tarih ve 5355 sayılı Mahalli İdari Birlikleri Yasasıdır.

5393 sayılı Belediyeler Yasasında;

“Belediyeler, çeşitli hizmetler ile birlikte “turizm ve tanıtım hizmetlerini yapar ve yaptırır” diye bir tanım bulunmaktadır.

Yasanın 15. maddesinde

“Belediye yetkileri arasında belirtilen biçimde nüfusu on bini aşan yerlerde meclis kararı alınarak turistik altyapıları ve turistik tesisleri yapabilmekte veya projelere arsa tahsisinde bulunabilmektedir”⁹².

22.02.2005 tarih ve 5302 sayılı “İl Özel İdaresi” yasasında ise altıncı maddede,

“Belediye sınırları dışında kalan alanlarda il Özel idareleri kültür ve turizm hizmetlerini sunmakla görevli ve yetkilidir” denmektedir⁹³.

26.05.2005 tarih ve 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Yasasında, belediyelerin hizmet sunumu hakkında birliktelik yapabilecekleri açıklanmakta, fakat bununla ilgili ayrıntıya girilmemektedir⁹⁴.

Yerel Yönetimler ve Turizm ile ilgili yasalara ilave olarak 8 Ekim 2006 tarihinde yürürlüğe giren “Kent Konseyleri Yönetmeliği” ile oluşturulan kent konseylerinde “Turizm Çalışma Gruplarının” meydana getirilerek faaliyetlere

⁹¹ Dede ve Güremen, s. 57-58.

⁹² 5393 sayılı Belediyeler Yasası.

⁹³ 5302 sayılı “İl Özel İdaresi” yasası.

⁹⁴ 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Yasası.

başlamıştır. Bu konseyler özellikle turizm ile ilgili projelerde rehberlik etmesi ve programlayıcı olmaları açısından önemlidirler⁹⁵.

5393 sayılı Belediyeler Yasasının 14 ve 15.maddelerinde ve diğer ilgili mevzuata göre belediyelerin turizmle ilgili görevleri açıklamıştır. Bu görevler konaklama tesisleri yapmaktan; fuar, sergi, panayır ve festivaller düzenlemeye; müze açmaya kadar oldukça geniş bir yelpazede sıralanabilir.

Bu görevlerden bazıları şu şekilde belirtilebilir⁹⁶

“• *Belediyeler; imar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafî ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor; meslek ve beceri kazandırma hizmetlerini yapar veya yaptırır*⁹⁷

• *Belediyeler; kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlayabilir; bu amaçla bakım ve onarımını yapabilir, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa edebilir*⁹⁸

• *Belediyeler; içme, kullanma ve endüstri suyu sağlamak; atık su ve yağmur suyunun uzaklaştırılmasını sağlamak; bunlar için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettirmek; kaynak sularını işletmek veya işlettirmek gibi yetki ve imtiyazlara sahiptir*⁹⁹

• *Toplu taşıma yapmak; bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemlerini kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettirmek*¹⁰⁰

• *Katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak. (m.15/g).*

• *Toptancı ve perakendeci hâlleri, otobüs terminali, fuar alanı, ilgili mevzuata göre yat limanı ve iskele kurmak, kurdurmak, işletmek, işlettirmek veya bu yerlerin gerçek ve tüzel kişilerce açılmasına izin vermek*¹⁰¹”.

⁹⁵ Kent Konseyleri yönetmeliği.

⁹⁶5393 sayılı Belediye Kanunu, 14 ve 15.madde, Kabul tarihi: 3.7.2005.

⁹⁷5393 sayılı Belediye Kanunu, (m.14/a).

⁹⁸5393 sayılı Belediye Kanunu, (m14/b).

⁹⁹5393 sayılı Belediye Kanunu, (m.15/e).

¹⁰⁰5393 sayılı Belediye Kanunu, (m.15/f).

¹⁰¹5393 sayılı Belediye Kanunu,(m.15/j).

2.1.3.4.Belediyelerin Turistik Tesisleri Ruhsatlandırması

Turistik tesislerin kurulması ve geliştirilmesi için gerekli izin gerçek kişiler veya tüzel kişi temsilcileri tarafından Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan alınmalıdır. Bakanlığa yapılan başvuru ve gerekli belgelerin teslimi ile turistik tesisler kurulabilmekte ve geliştirilebilmektedir. Bu anlamda bakanlıktan alınacak izin dâhilinde turizm işletmesi, turizm tesisi, belgeli turizm yatırım ve işletmeleri kurulabilmekte ve bunun yanı sıra turizm belgesi, turizm yatırım belgesi, turizm işletmesi belgesi, kısmi turizm işletmesi belgesi ve geçiş dönemi turizm belgesi bakanlıktan edinilebilmektedir¹⁰².

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik ile;

*“işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının verilmesine ilişkin usuller belirlenmiştir. Bu yönetmelik sıhhi ve gayrisıhhi işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesine dair iş ve işlemleri”*kapsamaktadır¹⁰³.

Yönetmelikte yer alan gayrisıhhi müessese:

“Faaliyeti sırasında çevresinde bulunanlara biyolojik, kimyasal, fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden az veya çok zarar veren veya vermesi muhtemel olan ya da doğal kaynakların kirlenmesine sebep olabilecek müesseseleri ifade ederken, sıhhi müessese ise gayrisıhhi müesseseler dışında kalan her türlü işyerini ifade etmektedir. Bunlara ilaveten umuma açık istirahat ve eğlence yeri; kişilerin tek tek veya toplu olarak eğlenmesi, dinlenmesi veya konaklaması için açılan otel, motel, pansiyon, kamping ve benzeri konaklama yerleri; gazino, pavyon, meyhane, bar, birahane, içkili lokanta, taverna ve benzeri içkili yerler; sinema, kahvehane ve kiraathaneler; kumar ve kazanç kasti olmamak şartıyla adı ne olursa olsun bilgi ve maharet artırıcı veya zekâ geliştirici nitelikteki elektronik oyun alet ve makinelerinin, video ve televizyon oyunlarının içerisinde bulunduğu elektronik oyun yerleri; internet salonları, lunaparklar, sirkler ve benzeri yerleri” ifade etmektedir¹⁰⁴.

Bu yönetmelik gereğince;

¹⁰²Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 21.06.2005 Resmi Gazete Sayısı: 25852

¹⁰³ İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik Resmi Gazete: 10 Ağustos 2005 - 25902

¹⁰⁴ İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik Resmi Gazete: 10 Ağustos 2005 - 25902

“kurulacak olan işletmelerin gerekli ruhsat ve izinlerin alınması için belediye sınırları ve mücavir alanlar dışı ile kanunlarda münhasıran il özel idaresine yetki verilen hususlarda il özel idaresini; büyükşehir belediyesi sınırları ve mücavir alanlar içinde büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesini, bunların dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe veya ilk kademe belediyesini; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyeyi ve organize sanayi bölgesi sınırları içinde organize sanayi bölgesi tüzel kişilikleri yetkili idareyi oluştururlar”¹⁰⁵.

Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler turistik tesislerin kurulmasında da gerekli olan ruhsatlandırma işlemlerinden sorumludurlar. Kurulacak olan turistik tesisin bulunduğu işyeri sınıfı onun ruhsatlandırılmasında belirleyici olacaktır ve ruhsatlandırma bu sınıflandırmaya göre yapılacaktır. Kurulacak olan turistik tesis belediye sınırları içerisinde ise bu tesis belediyenin vermiş olduğu ruhsatlandırma ile faaliyetlerini gerçekleştirecektir.

Turistik faaliyet için kurulan veya değiştirilen tesisler Kültür ve Turizm Bakanlığı’na çıkarılmış olan Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik uyarınca gerekli düzenlemeleri yaparlar ve denetimleri de Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından gerçekleştirilir. Gerekli şartların sağlanmadığı tesisler hakkında işlem gerçekleştirilir ve gerektiği takdirde tesisin ruhsatı iptal edilir¹⁰⁶.

2.1.3.5.İl Özel İdareleri ve Turizm

İl Özel İdareleri, varlığı anayasa tarafından belirlenmiş olan mahalli idare kuruluşlarından bir tanesidir. İl özel idareleri 1982 Anayasasının 127. Maddesinde yer verilmiş olan üç mahalli idareden birisidir. Bu anlamda il özel idareleri il halkının yerel nitelikte olan ve halkın ortak gereksinimlerini karşılamakla mükellef olan bir kamu tüzel kişiliğine haizdir¹⁰⁷. İl özel idareleri, 5302 sayılı İl Özel İdare Kanunu’nda daha açık ve anlaşılır olarak şu şekilde tanımlanmıştır: “İl özel idareleri il halkının mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler

¹⁰⁵Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 21.06.2005 Resmi Gazete Sayısı: 25852

¹⁰⁶Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 21.06.2005 Resmi Gazete Sayısı: 25852

¹⁰⁷ Mustafa Dönmez, Açıklamalı- İctihatlı İl Özel İdaresi Kanunu, Mevzuat Yayıncılık, 2. Baskı 2011, Ankara, s.1

tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişisini ifade eder ve il genel meclisi, il encümeni ve vali il özel idaresinin organlarını oluşturur”¹⁰⁸.

İl özel idarelerinin görevleri aşağıdaki gibidir¹⁰⁹;

“Gençlik ve spor sağlık, tarım, sanayi ve ticaret; belediye sınırları il sınırı olan büyükşehir belediyeleri hariç ilin çevre düzeni planı, bayındırlık ve iskân, toprağın korunması, erozyonun önlenmesi, kültür, sanat, turizm, sosyal hizmet ve yardımlar, yoksullara mikro kredi verilmesi, çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları; ilk ve orta öğretim kurumlarının arsa temini, binalarının yapım, bakım ve onarımı ile diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin hizmetleri il sınırları içinde yapmaktır”¹¹⁰.

İl genel meclislerinin görev ve yetkileri ise¹¹¹;

“İl özel idarelerini karar organını oluşturan il genel meclisi kanunlarda belirtilen usullere göre seçilmiş kişilerden oluşurlar. “Belediye sınırları il sınırı olan büyükşehir belediyeleri hariç il çevre düzeni planı ile belediye sınırları dışındaki alanların imar planlarını görüşmek ve karara bağlamak, taşınmaz mal alımına, satımına, trampa edilmesine, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın akar haline getirilmesine izin; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi yirmi beş yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynı hak tesisine karar vermek, il özel idaresi adına imtiyaz verilmesine ve il özel idaresi yatırımlarının yap-işlet veya yap-işlet-devret modeli ile yapılmasına, il özel idaresine ait şirket, işletme ve iştiraklerin özelleştirilmesine karar vermek, yurt içindeki ve yurt dışındaki mahalli idareler ve mahalli idare birlikleriyle karşılıklı işbirliği yapılmasına karar vermek, diğer mahalli idarelerle birlik kurulmasına, kurulmuş birliklere katılmaya veya ayrılmaya karar vermek”il genel meclislerinin turizm ile ilgili görev ve yetkileri arasında sıralanabilir

İl özel idarelerinin görev alanları buldukları ille sınırlıdır ve ilin kurulmasına dair kanun ile il özel idareleri kurulur ve ilin ortadan kalkması ile de tüzel kişilikleri sona erer¹¹².

İl özel idarelerin yetki, görev sorumlulukları Kanun’un ilk çıktığı zamandaki gibi kalmamış ve bir takım değişiklikler yapılmıştır. Yapılan değişiklikler ile genel

¹⁰⁸ 5302 sayılı İl Özel İdare Kanunu, m.3.

¹⁰⁹ 5302 sayılı İl Özel İdare Kanunu, m.6.

¹¹⁰ 5302 sayılı İl Özel İdare Kanunu, m.6.

¹¹¹ 5302 sayılı İl Özel İdare Kanunu, m.10.

¹¹² 5302 sayılı İl Özel İdare Kanunu, m.3-4.

olarak il özel idarelerinin yetki ve görev alanları genişletilmiştir. Kanunun ilk dönemki halinde il özel idareleri “gençlik, spor, kültür ve turizm” konularında yalnızca belediye sınırları dışında görev ve yetki sahibiydiler. Yapılan değişiklikler sonucunda bu görev ve yetki alanları tüm il sınırlarına yayılmıştır. Bunların yanı sıra özellikle turizmi etkileyen bir gelişme olmuş ve başlangıçta “kültür ve turizm” olan ibare değiştirilerek bunlara “sanat” da eklenmiştir¹¹³. Bundan dolayı il özel idarelerinin hem yetki ve görevleri hem de görev alanlarında bir genişleme yaşanmıştır.

Bunlara ek olarak 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması ile ilgili kanunun 11. Maddesine göre taşınmaz varlıkların korunmasında, bakımında ve onarımında yardımcı olabilmekte ve ayrıca bu sayılanların gerçekleştirilmesinde görevlendirilmek üzere teknik eleman sağlayabilmektedir. Yardım konusunda bunlara ilaveten Kültür ve Turizm Bakanlığının uygundur görüşü gerekmektedir¹¹⁴.

İl özel idarelerinin ruhsat verme ve denetleme yetkilerine değinilecek olunursa¹¹⁵;

“il özel idareleri belediye sınırları dışındaki gayri sıhhi müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerine ruhsat vermek ve denetlemek”

kapsamında yetkileri bulunmaktadır.

2.1.3.6. 2023 Turizm Hedefleri ve Yerel Yönetimler

2023 turizm hedeflerinde turizm faaliyetlerinde belediyelerin rolü, görevleri ve turizm hedeflere ulaşılması için yerel yönetimlerle ilgili yapılması gereken düzenlemeler hakkında bilgilere aşağıda yer verilmiştir: Turizm planlamasında merkezi-yerel yönetim arasında yönetim ve finans konularında koordineli olarak işbirliği sağlanması hedeflenmektedir.¹¹⁶ Turizm sektörünün alan yönetiminde söz sahibi olan

¹¹³ Süleyman Yaman Koçak ve Veli Kavsara, “5302 Sayılı Kanun Sonrasında İl Özel İdarelerinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, Yönetim Bilimleri Dergisi Cilt: 10, Sayı: 20, 2012, s.73.

¹¹⁴ Ali Çamlıbel, “İl Özel İdarelerinin Görev Alanı ve Ödenek Aktarımları”, Dış Denetim Dergisi, Nisan, Mayıs, Haziran 2011, (Erişim) <http://www.sayder.org.tr/e-dergi-il-ozel-idarelerinin-gorev-alani-ve-odenek-aktarimi-12-12.pdf>, 25.01.2014, s.109.

¹¹⁵ Kastamonu İl Özel İdaresi 2010-2014 Stratejik Planı, 2010, (Erişim) http://www.kastamonuozelidare.gov.tr/str_pln/strplan20102014.pdf, 25.01.2012, s.11.

¹¹⁶ T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Türkiye Turizm Stratejisi 2023 Eylem Planı, s.5

yerel yönetimlerle Kültür ve Turizm Bakanlığı arasındaki iletişimin güçlendirilmesi ve turizm çeşitliliği ile ilgili yerel yönetimlere daha fazla rol verilmesi gerekmektedir.¹¹⁷

Kültür ve Turizm Bakanlığı turizm bölgelerindeki turizm çeşitliliğini artırmak, turizm hizmetlerinin kalitesini yükseltmek için finansal destek vb. alt yapı konusundaki ihtiyaçların giderilmesi için çalışmalar yapacaktır¹¹⁸.

Turizmin bölgelerindeki altyapıda meydana gelen sorunlar ve çevre problemlerinin çözümünde yerel yönetimlerle işbirliği yapılacaktır¹¹⁹.

Yerel yönetimlerin bölgelerinde faaliyet gösteren turizm işletmelerine yönelik hizmet ve çevre kalitesini, toplumsal bilinciyükseltmek için çalışmalar yapmaları sağlanacaktır¹²⁰.

Turizm 2023 turizm hedefleri turizm konusunda yerel yönetimlerin önemine dikkat çekmekte ve yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki etkinliğinin artırılmasını hedeflemektedir. Merkezi ve yerel yönetimlerin koordineli çalışarak turizm faaliyetlerinin daha etkin olarak uygulanabileceğini belirtmektedir. Yerel yönetimlere turizm faaliyetlerinin yapılanmasında, çeşitlendirilmesinde, uygulanmasında önemli görevler vermektedir.

¹¹⁷ T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, s.11

¹¹⁸ T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, s.21

¹¹⁹ T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, s.31

¹²⁰ T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, s.27

3. YEREL YÖNETİMLERİN TURİZM FAALİYETLERİNDEKİ ROLÜNÜN ARAŞTIRILMASI

Bu bölümde çalışma kapsamında gerçekleştirilmiş olan alan araştırmasının amacı ve yöntemi, evren ve örnekleme, veri toplama aracı, verilerin analizi, sınırlılıklar ve bulgular şeklinde sıralanan başlıklara yer verilmiştir. Veri toplama aracındaki sorular yani araştırmanın değişkenleri ve araştırmanın amacı, evren-örnekleme gibi bilgilerinin tanımlanması ile araştırmanın kapsamı belirlenmiştir. Daha sonra ise araştırmadan elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

3.1. Araştırmanın Amacı

Araştırma, yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolünün belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu amaç doğrultusunda ankete katılım gösteren vatandaş ve çalışanların konu ile ilgili görüşlerine başvurulmuştur. Araştırmanın ana amacına bağlı olarak vatandaş ve çalışanların yerel yönetimlerin turizm faaliyetindeki rolü ve belediyelerin turizme yönelik ve turizmi de etkileyen hizmetlerindeki yetersizliğini ilişkin nedenlerin ortalama puanları, vatandaş ve çalışanların cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim durumu, yaşanan ilçede ikamet edinilen yer, yerel yönetimlerin genel hizmetlerinden memnun olup olmama, turizm açısından bölgedeki tesislerin yeterli bulunup bulunmama durumu, mesleki tecrübe, kurumdaki kıdem süresi şeklinde sıralanan özelliklerine göre farklılaşma durumu da araştırılmıştır.

Bu araştırmanın problem cümlesi “Yerel yönetimlerin turizm faaliyetleri üzerinde bir rolü var mıdır?” olarak belirlenmiştir. Burada cevaplanmaya çalışılan soruya anketten elde edilen bulguların değerlendirilmesi ve hipotez testleri yardımıyla cevap bulunmaya çalışılmıştır. Araştırmada bu doğrultuda bir yöntem izlenilmiştir. Araştırmada ana amaca bağlı olarak geliştirilmiş olan hipotezler ise şu şekilde sıralanmaktadır:

Vatandaşlar için;

- H₁: Cinsiyete göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- H₂: Yaşa göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- H₃: Medeni duruma göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- H₄: Eğitim durumuna göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- H₅: Yaşanılan ilçede ikamet etme süresine göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- H₆: Yerel yönetimlerin genel hizmetlerinden memnun olup olmama durumuna göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- H₇: Turizm açısından bölgedeki tesislerin yeterli bulunup bulunmama durumuna göre turizm faaliyetlerindeki rolü ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- H₈: Cinsiyete göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetlerin ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- H₉: Yaşa göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetlerin ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- H₁₀: Medeni duruma göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetlerin ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- H₁₁: Eğitim durumuna göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetlerin ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- H₁₂: Yaşanılan ilçede ikamet etme süresine göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetlerin ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- H₁₃: Yerel yönetimlerin genel hizmetlerinden memnun olup olmama durumuna göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetlerin ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₁₄: Turizm açısından bölgedeki tesislerin yeterli bulunup bulunmama durumuna göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetlerin ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Çalışanlar için;

H₁₃: Cinsiyete göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₁₄: Yaşa göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₁₅: Medeni duruma göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₁₆: Eğitim durumuna göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₁₇: Mesleki tecrübeye göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₁₈: Kurumdaki kıdem süresine göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₁₉: Cinsiyete göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetlerin ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₂₀: Yaşa göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetlerin ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₂₁: Medeni duruma göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetlerin ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₂₂: Eğitim durumuna göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetlerin ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₂₃: Mesleki tecrübeye göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetlerin ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₂₄: Kurumdaki kıdem süresine göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetlerin ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmamızın evrenini İstanbul İli Fatih Belediyesinde çalışanlar ve İstanbul ili Fatih ilçesi sınırlarındaki Sultanahmet meydanındaki vatandaşlar oluşturmaktadır. Örneklem ise bu kişiler arasından seçilen 120 vatandaş ve 120 çalışandan oluşmaktadır.

3.3. Araştırma Verilerinin Toplanması

Çalışma kapsamında hazırlanan ankette yer alan sorular örneklem grubundaki vatandaş ve çalışanlara yöneltilmiştir. Bu sorular, yani çalışmadaki değişkenler şu başlıklar altında toplanmıştır:

3.3.1. Kişisel Bilgilere İlişkin Sorular

Anketin bu bölümü, vatandaşların cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim durumu, yaşadıkları ilçede ikamet etme süreleri, yerel yönetimlerin genel hizmetlerinden memnun olup olmama durumu ve turizm açısından yaşadıkları bölgedeki tesisleri yeterli bulup bulmama durumu ve çalışanların cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim durumu, mesleki tecrübe, kurumdaki kıdem süresi şeklinde sıralanan özelliklerine ilişkin veri toplanmasına yönelik kişisel bilgi sorularından oluşmaktadır.

3.3.2. Yerel Yönetimlerin Turizm Faaliyetlerindeki Rolü Ölçeği

Veri toplama araçlarından biri olarak “Yerel Yönetimlerin Turizm Faaliyetlerindeki Rolü Ölçeği” kullanılmıştır. Bu ölçek konuyla ilgili literatür araştırılarak ve uzman görüşü alınarak oluşturulmuştur. Örneklem grubundaki vatandaşların ve çalışanların yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolüne ilişkin maddeleri “1:Kesinlikle katılmıyorum” ve “5:Kesinlikle katılıyorum” olmak üzere 1’den 5’e puanlamalarına yönelik olarak hazırlanmış beşli likert ölçekte 19 madde bulunmaktadır.

Ankette kullanılan ölçeğin, elde edilen veriler ile geçerliği ve iç tutarlılığı analiz edilmiştir. Ölçeğin verilen cevaplar doğrultusunda güvenilir sonuçlar verip vermeyeceği bilinmelidir. Bunun için de güvenilirlik analizi yapılarak Cronbach's Alfa değeri hesaplanmıştır.

Güvenilirlik analizinin amacı verilerin rastlantısallığını ölçmektir. Ankete verilen cevaplar rastgele dağılım gösteriyorsa anket sonuçlarının güvenilir olduğuna karar verilir. Güvenilirlik analizi seçilen örneğin güvenilirliğini, tesadüflüğünü ve tutarlılığını test etmekte kullanılır. Sonucun güvenilir olup olmadığına Cronbach's Alpha (α) değerine göre karar verilir¹²¹.

α değeri,	$0,00 \leq \alpha < 0,40$	ise	Güvenilir değil
	$0,40 \leq \alpha < 0,60$	ise	Düşük güvenilirlikte
	$0,60 \leq \alpha < 0,80$	ise	Oldukça güvenilir
	$0,80 \leq \alpha \leq 1,00$	ise	Yüksek güvenilirdir.

Tablo 3.1. Çalışanlara ve Vatandaşlara Uygulanan Yerel Yönetimlerin turizm Faaliyetlerindeki Rolü Ölçeğinin Güvenirlik Analizi Sonuçları

Ölçek	Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
Vatandaşlara Uygulanan Yerel Yönetimlerin Turizm Faaliyetlerindeki Rolü Ölçeği	0,954	19
Çalışanlara Uygulanan Yerel Yönetimlerin Turizm Faaliyetlerindeki Rolü Ölçeği	0,975	19

Tablo 3.1'de Vatandaşlara uygulanan Cronbach's Alpha değerinin 0,954 olması, ankette kullanılan yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü ölçeğinin yüksek güvenilir kategorisinde olduğunu, çalışanlara uygulanan Cronbach's Alpha değerinin 0,975 olması, ankette kullanılan yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü ölçeğinin yüksek güvenilir kategorisinde olduğunu göstermektedir. Buna göre ölçekteki önermelere verilen cevapların tutarlı olduğu ve bu verilerin kullanılabilir olduğu belirlenmiştir.

¹²¹ Şeref Kalaycı. *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikler*, 4. Baskı, Ankara: Asil Yayın Dağıtım, 2009, s.405.

3.3.2. Belediyelerin Turizme Yönelik ve Turizmi de Etkileyen Hizmetlerdeki Yetersizliğini Ortaya Çıkaran Çeşitli Nedenler Ölçeği

Tablo 3.2. Çalışanlara ve Vatandaşlara Uygulanan Belediyelerin Turizme Yönelik ve Turizmi de Etkileyen Hizmetlerdeki Yetersizliğini Ortaya Çıkaran Çeşitli Nedenler Ölçeğinin Güvenirlik Analizi Sonuçları

Ölçek	Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
Vatandaşlara Uygulanan Belediyelerin Turizme Yönelik ve Turizmi de Etkileyen Hizmetlerdeki Yetersizliğini Ortaya Çıkaran Çeşitli Nedenler Ölçeği	0,641	10
Çalışanlara Uygulanan Belediyelerin Turizme Yönelik ve Turizmi de Etkileyen Hizmetlerdeki Yetersizliğini Ortaya Çıkaran Çeşitli Nedenler Ölçeği	0,865	10

Belediyelerin turizme yönelik ve turizmi de etkileyen hizmetlerdeki yetersizliğini ortaya çıkaran çeşitli nedenler ölçeği konuyla ilgili literatür araştırılarak ve uzman görüşü alınarak oluşturulmuştur.

Tablo 3.2’de Vatandaşlara uygulanan Cronbach’s Alpha değerinin 0,641 olması, ankette kullanılan belediyelerin turizme yönelik ve turizmi de etkileyen hizmetlerdeki yetersizliğini ortaya çıkaran çeşitli nedenler ölçeğinin oldukça güvenilir kategorisinde olduğunu, çalışanlara uygulanan Cronbach’s Alpha değerinin 0,865 olması, ankette kullanılan belediyelerin turizme yönelik ve turizmi de etkileyen hizmetlerdeki yetersizliğini ortaya çıkaran çeşitli nedenler ölçeğinin yüksek güvenilir kategorisinde olduğunu göstermektedir. Buna göre ölçekteki önermelere verilen cevapların tutarlı olduğu ve bu verilerin kullanılabilir olduğu belirlenmiştir.

3.4. Verilerin Analizi

Alan araştırmasından toplanan verilerin değerlendirilmesi ve analizinde SPSS 20.0 istatistik paket programı kullanılmıştır. Anketteki tüm sorulara ve ölçekteki önermelere verilen cevaplara ait frekans ve yüzde dağılımları hesaplanmış, bu dağılımlar tablolarla gösterilmiştir. Ayrıca ortalama, standart sapma gibi tanımlayıcı

istatistiklerden de yararlanılmıştır. Hipotez testleri bölümünde parametrik olan iki bağımsız grup parametrik t testlerine ve parametrik olmayan Kruskal Wallis ve Mann Whitney U testlerine yer verilmiştir. Ortalamaların karşılaştırılmasına ilişkin hipotez testlerinin tamamında hipotezler şu şekilde kurulmaktadır¹²²:

H_0 : Ortalamalar incelenen değişkenin grupları arasında farklı değildir.

H_1 : Ortalamalar incelenen değişkenin grupları arasında farklıdır.

Testin karar aşamasında p değeri 0,05 anlamlılık değerinden küçük ise H_0 hipotezi reddedilir ve ortalamaların incelenen değişkenin grupları arasında farklı olduğu şeklinde yorum yapılır, aksi takdirde yani p değeri 0,05 anlamlılık değerinden büyük ise H_0 hipotezi reddedilemez ve ortalamaların incelenen değişkenin grupları arasında farklı olmadığı şeklinde yorum yapılır¹²³.

3.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmamız, anketimize katılımı sağlanan ve 120 vatandaş ve 120 çalışan toplam 240 kişiden oluşan örneklem grubunun verdiği cevaplar ile sınırlandırılmıştır. Örneklemdeki sınırlılık araştırma evreninin tamamının incelenmesinin olanaksızlığıdır. Katılımcıların doğru, samimi yanıtlar verdiği varsayımı araştırmamızın bir diğer sınırlılığıdır. Ayrıca seçilen örneklem grubunun anakütleyi/evreni yeterince temsil ettiği ve örneklem üzerinden anakütleye genelleme yapılabileceği varsayılmıştır.

¹²²Kalaycı, a.g.e., s.82,131.

¹²³ Mustafa Ergün. **Bilimsel Araştırmalarda Bilgisayarla İstatistik Uygulamaları (SPSS for WINDOWS)**. Ankara: Ocak Yayınları, 1995, s.86.

3.6. Bulgular

Bu bölümde anketteki sorulara verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları tablolarla gösterilmiş ve yorumlanmıştır. Bu cevapların analiz edilmesi ve yapılan hipotez testleri sonucunda elde edilen bulguların yorumlanması ile araştırmanın sonuçlarına ulaşılmıştır.

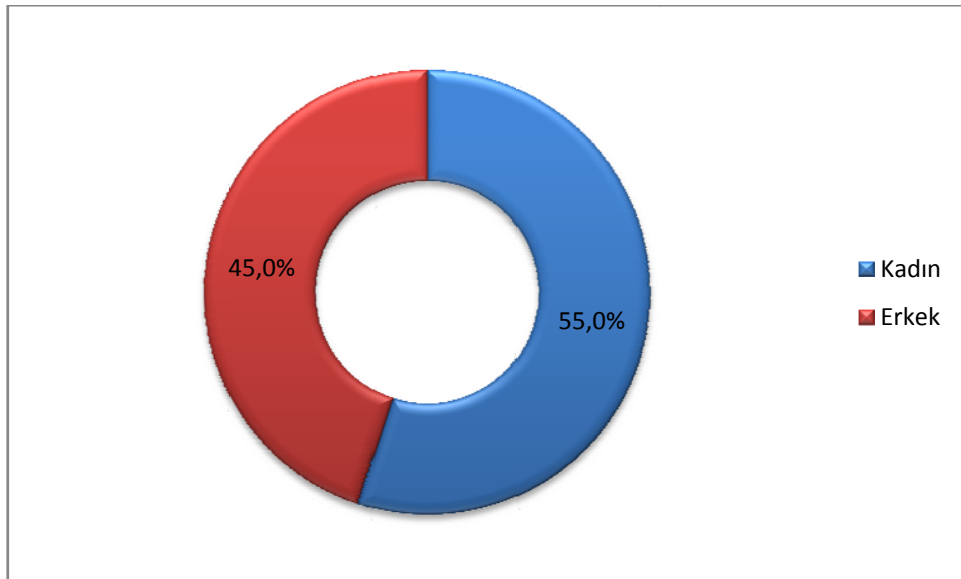
3.6.1. Örneklem Grubundaki Vatandaşların Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde araştırmaya katılan vatandaşların kişisel özelliklerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları tablolarla gösterilme ve yorumlanmaktadır.

Tablo 3.3. Vatandaşların Cinsiyetine Göre Dağılımları

	Frekans	Yüzde
Kadın	66	55,0
Erkek	54	45,0
Toplam	120	100,0

66 kadın, 54 bayan olduğu görülen araştırmada vatandaşların cinsiyetlerine ilişkin yüzde dağılım grafiği şekil 3.1’de gösterilmektedir.

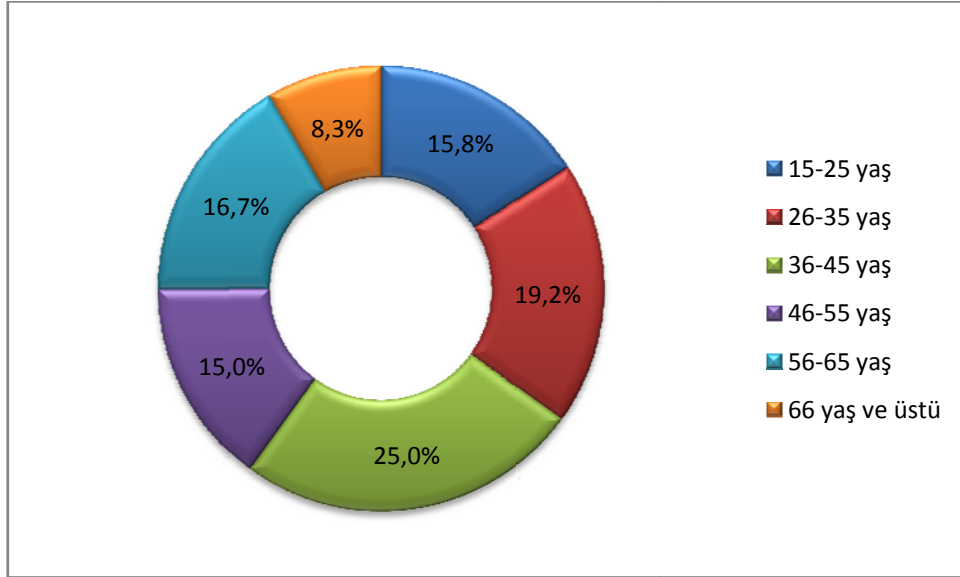
Şekil 3.1. Vatandaşların Cinsiyetlerine İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği

Örneklem grubunu oluşturan vatandaşların %55,0'nın kadın ve geriye kalan %45,0'nın erkek olduğu belirlenmiştir. Çoğunluğun kadın olduğu görülmektedir.

Tablo 3.1. Vatandaşların Yaşına Göre Dağılımları

	Frekans	Yüzde
15-25 yaş	19	15,8
26-35 yaş	23	19,2
36-45 yaş	30	25,0
46-55 yaş	18	15,0
56-65 yaş	20	16,7
66 yaş ve üstü	10	8,3
Toplam	120	100,0

30 kişinin 36-45 yaş arasında, 23 kişinin 26-35 yaş arasında, 20 kişinin 56-65 yaş arasında, 19 kişinin 25-25 yaş arasında, 18 kişinin 46-55 yaş arasında, 10 kişinin de 66 yaş ve üstü olduğu araştırma da vatandaşların yaşlarına ilişkin yüzde dağılım grafiği şekil 3.2'de gösterilmektedir.

Şekil 3.2. Vatandaşların Yaşlarına İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği

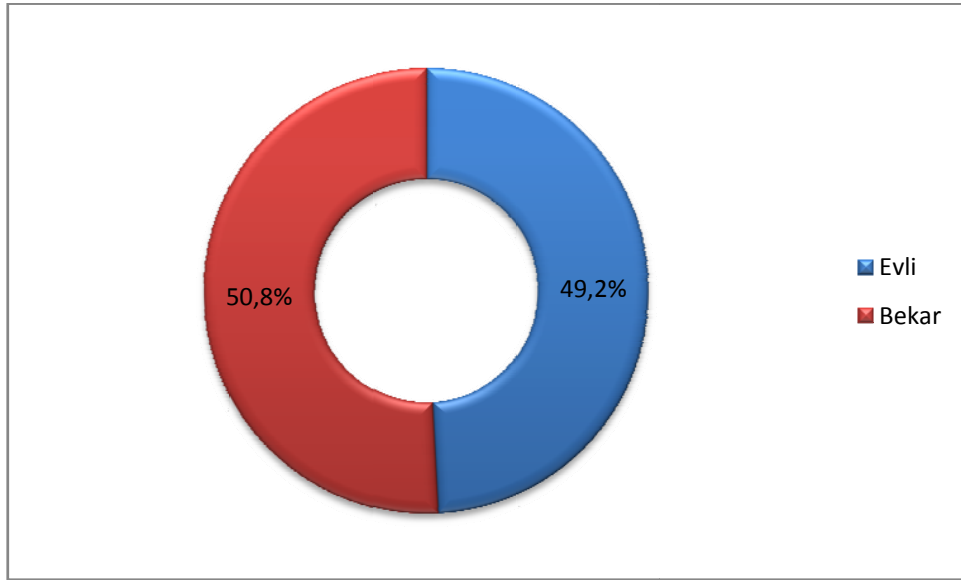
Yukarıdaki tabloda vatandaşların yaşlarına göre frekans ve yüzde dağılımlarına bakıldığında, vatandaşların %25,0'nın 36-45 yaş arasında, %19,2'sinin 26-35 yaş

arasında, %16,7'sinin 56-65 yaş arasında, %15,8'inin 15-25 yaş arasında, %15,0'ının 46-55 yaş arasında ve geriye kalan %8,3'ünün de 66 yaş ve üstü olduğu belirlenmiştir. Çoğunluğun 36-45 yaş arasında olan kişilerin oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 3.2. Vatandaşların Medeni Durumuna Göre Dağılımları

	Frekans	Yüzde
Evli	59	49,2
Bekar	61	50,8
Toplam	120	100,0

61 evli ve 59 bekâr kişinin bulunduğu araştırmada vatandaşların medeni durumlarına ilişkin yüzde dağılım grafiği şekil 3.3'de gösterilmektedir.

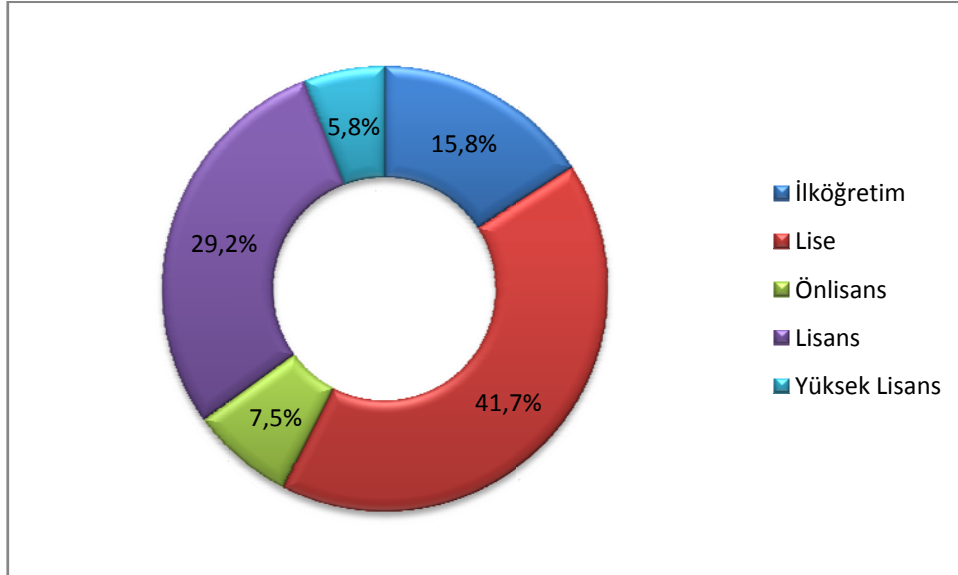
Şekil 3.3. Vatandaşların Medeni Durumlarına İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği

Vatandaşların %50,8'inin bekâr, %49,2'sinin de evli olduğu belirlenmiştir. Çoğunluğun bekâr olduğu görülmektedir.

Tablo 3.3. Vatandaşların Eğitim Durumuna Göre Dağılımları

	Frekans	Yüzde
İlköğretim	19	15,8
Lise	50	41,7
Önlisans	9	7,5
Lisans	35	29,2
Yüksek Lisans	7	5,8
Toplam	120	100,0

50 kişinin lise mezunu, 35 kişinin lisans mezunu, 19 kişinin ilköğretim mezunu, 9 kişinin önlisans mezunu ve 7 kişinin yüksek lisans mezunu olduğu araştırmada vatandaşların eğitim durumlarına ilişkin yüzde dağılım grafiği gösterilmektedir.

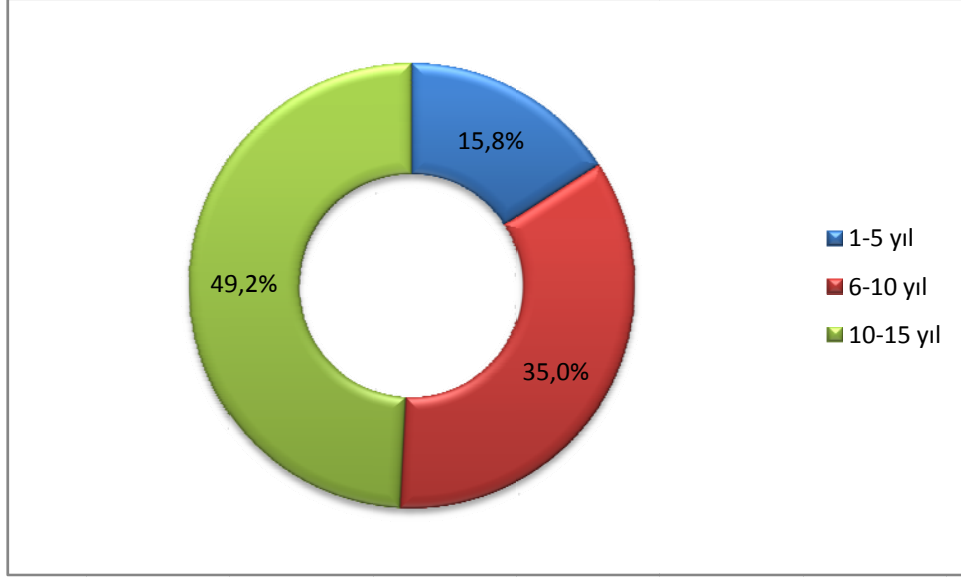
Şekil 3.4. Vatandaşların Eğitim Durumlarına İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği

Vatandaşların %41,7'sinin lise mezunu, %29,2'sinin lisans mezunu, %15,8'inin ilköğretim mezunu, %7,5'inin önlisans mezunu ve %5,8'inin yüksek lisans mezunu olduğu belirlenmiştir. Çoğunluğun lise mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 3.4. Vatandaşların Yaşadığı İlçede İkamet Etme Süresine Göre Dağılımları

	Frekans	Yüzde
1-5 yıl	19	15,8
6-10 yıl	42	35,0
10-15 yıl	59	49,2
Toplam	120	100,0

59 kişi 10-15 yıl, 42 kişi 6-10 yıl ve 19 kişi 1-5 yıl yaşadığı ilçede ikamet etmektedir. Aşağıda da vatandaşların yaşadığı ilçede ikamet etme süresine ilişkin yüzde dağılım grafiği gösterilmektedir.

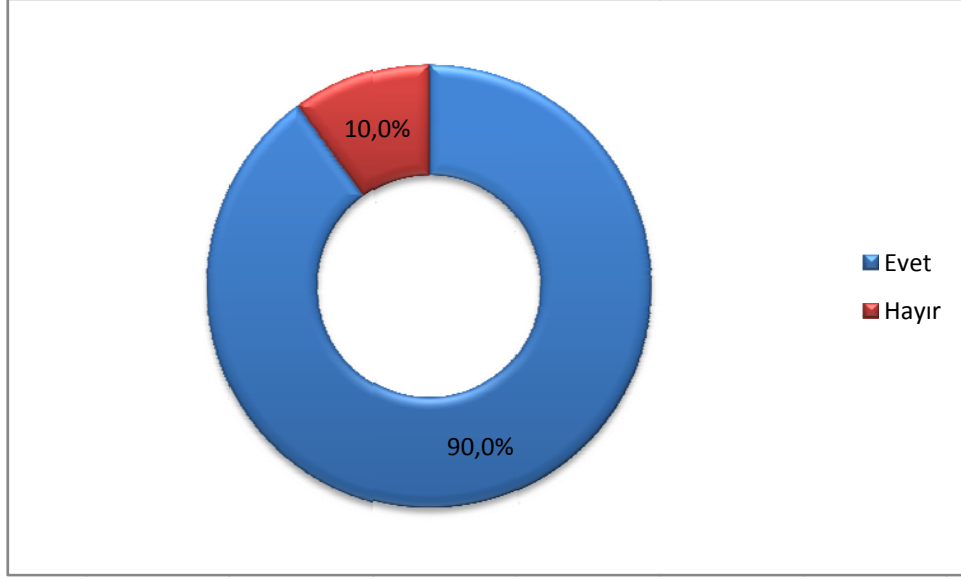
şekil 3.5. Vatandaşların Yaşadığı İlçede İkamet Etme Süresine İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği

Örneklem grubunu oluşturan kişilerin %35,0'nın 6-10 yıl arasında, %49,2'sinin 10-15 yıl arasında ve geriye kalan %15,8'lik kısmında 1-5 yıl arasında yaşadığı ilçede ikamet etmekte olduğu belirlenmiştir. Çoğunluğun 6-10 yıl arasında yaşadığı ilçede ikamet ettiği görölmektedir.

Tablo 3.5. Yerel Yönetimlerin Genel Hizmetlerinden Memnun Olup Olmama Durumuna Göre Dağılımları

	Frekans	Yüzde
Evet	108	90,0
Hayır	12	10,0
Toplam	120	100,0

108 kişi yerel yönetimlerin genel hizmetlerinden memnun iken 12 kişi de memnun değildir. Aşağıda da yerel yönetimlerin genel hizmetlerinden memnun olup olmama durumuna ilişkin yüzde dağılım grafiği gösterilmektedir.

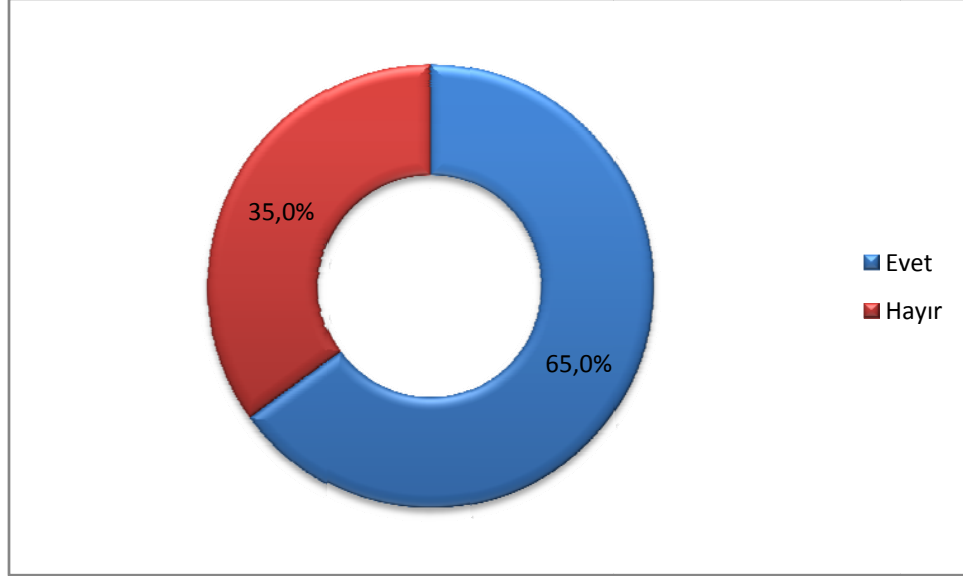
Şekil 3.6. Yerel Yönetimlerin Genel Hizmetlerinden Memnun Olup Olmama Durumuna İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği

Örneklem grubunu oluşturan vatandaşların %90,0'ının yerel yönetimlerin genel hizmetlerinden memnun iken, geriye kalan %10,0'lık kısmın da memnun olmadığı belirlenmiştir. Görüldüğü üzere çoğunluk yerel yönetimlerin genel hizmetlerinden memnundur.

Tablo 3.6. Turizm Açısından Yaşanılan Bölgedeki Tesisleri Yeterli Bulup Bulmama Durumuna Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde
Evet	78	65,0
Hayır	42	35,0
Toplam	120	100,0

78 kişi turizm açısından yaşadıkları bölgedeki tesisleri yeterli bulurken, 42 kişi yeterli bulmamaktadır. Şekil 3.7'de turizm açısından yaşanılan bölgedeki tesisleri yeterli bulup bulmama durumuna ilişkin yüzde dağılım grafiği gösterilmektedir.

Şekil 3.7. Turizm Açısından Yaşanılan Bölgedeki Tesisleri Yeterli Bulup Bulmama Durumuna İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği

Vatandaşların %65,0'ının turizm açısından yaşadıkları bölgedeki tesislerin yeterli olduğunu düşünürken, %35,0'ının da yeterli bulmadığı belirlenmiştir. Çoğunluk bölgedeki tesislerin yeterli olduğunu düşünmektedir.

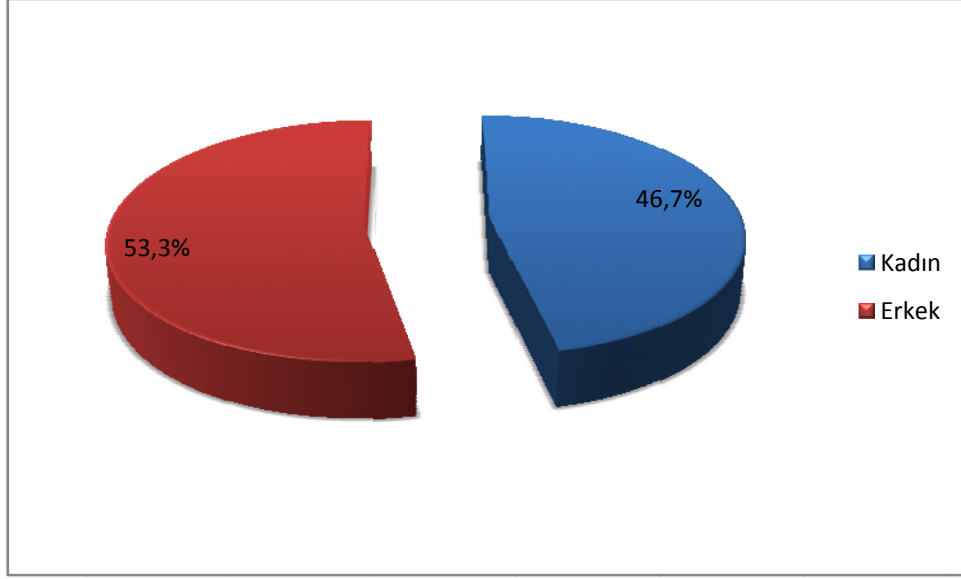
3.6.2. Örneklem Grubunu Oluşturan Çalışanların Kişisel Özelliklerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde araştırmaya katılan çalışanların kişisel özelliklerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları tablolarla gösterilme ve yorumlanmaktadır.

Tablo 3.7. Çalışanların Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

	Frekans	Yüzde
Kadın	56	46,7
Erkek	64	53,3
Toplam	120	100,0

Çalışan kesimden 64 kişi erkek, 56 kişi kadındır. Şekil 3.8'de de çalışanların cinsiyetlerine ilişkin yüzde dağılım grafiği gösterilmektedir.

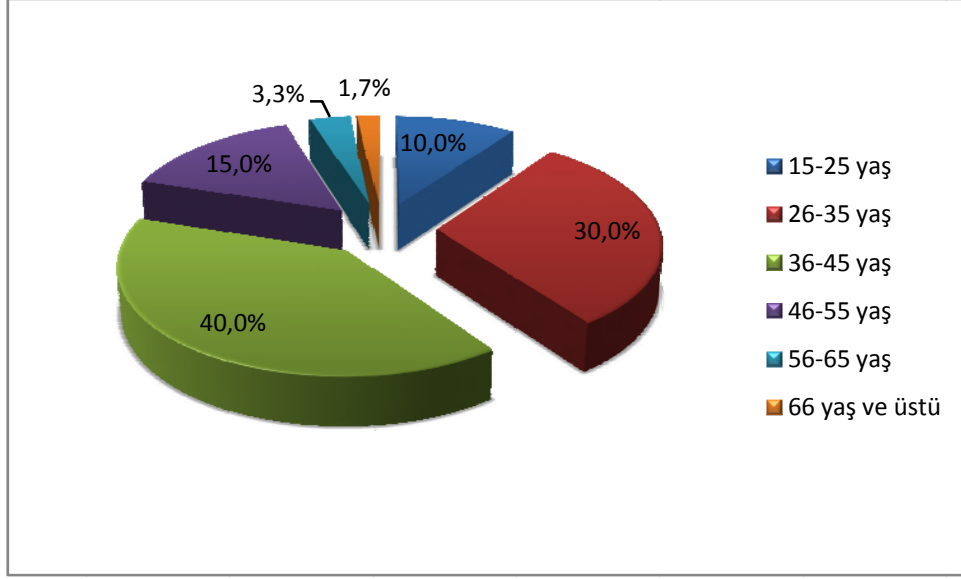
Şekil 3.8. Çalışanların Cinsiyetlerine İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği

Çalışanların %53,3'ünün erkek ve geriye kalan %46,7'sinin de kadın olduğu belirlenmiştir. Görüldüğü üzere çoğunluk erkektir.

Tablo 3.8. Çalışanların Yaşlarına Göre Dağılımları

Yaş Grubu	Frekans	Yüzde
15-25 yaş	12	10,0
26-35 yaş	36	30,0
36-45 yaş	48	40,0
46-55 yaş	18	15,0
56-65 yaş	4	3,3
66 yaş ve üstü	2	1,7
Toplam	120	100,0

48 kişinin 36-45 yaş arasında, 36 kişinin 26-35 yaş arasında, 18 kişinin 46-55 yaş arasında, 12 kişinin 15-25 yaş arasında, 4 kişinin 56-65 yaş arasında, 2 kişinin 66 yaş ve üstünde olduğu araştırmada çalışanların yaşlarına ilişkin yüzde dağılım grafiği şekil 3.9'da gösterilmektedir.

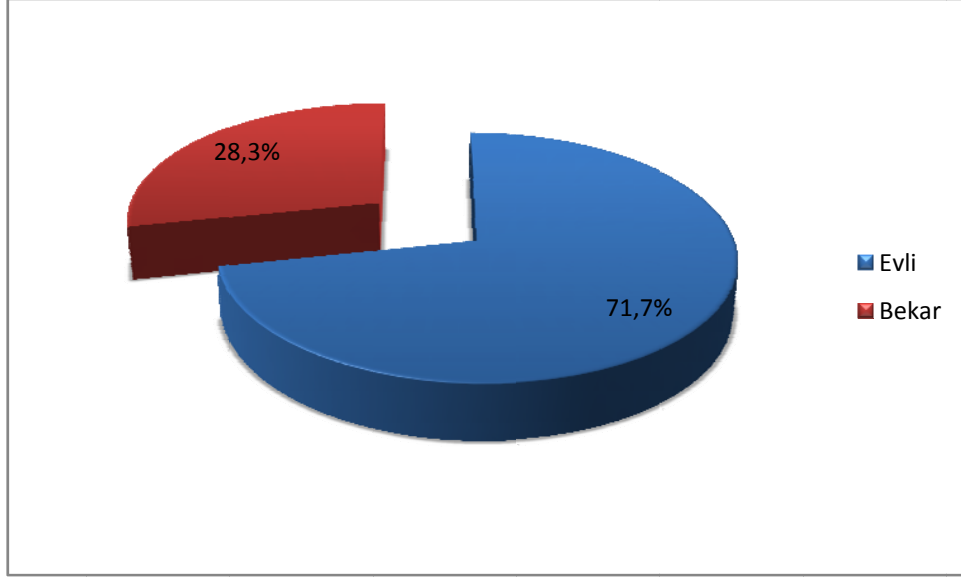
Şekil 3.9. Çalışanların Yaşlarına İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği

Çalışanların %40,0'ının 36-45 yaş arasında, %30,0'ının 26-35 yaş arasında, %15,0'ının 46-55 yaş arasında, %10,0'ının 15-25 yaş arasında, %3,3'ünün 56-65 yaş arasında ve geriye kalan %1,7'sinin 66 yaş ve üstü olduğu belirlenmiştir. Çoğunluğun 36-45 yaş arasında olduğu görülmektedir.

Tablo 3.9. Çalışanların Medeni Durumlarına Göre Dağılımları

	Frekans	Yüzde
Evli	86	71,7
Bekar	34	28,3
Toplam	120	100,0

86 kişinin evli ve 34 kişiyi bekar olduğu çalışan kesimde çalışanların medeni durumlarına ilişkin yüzde dağılım grafiği şekil 3.10'da gösterilmektedir.

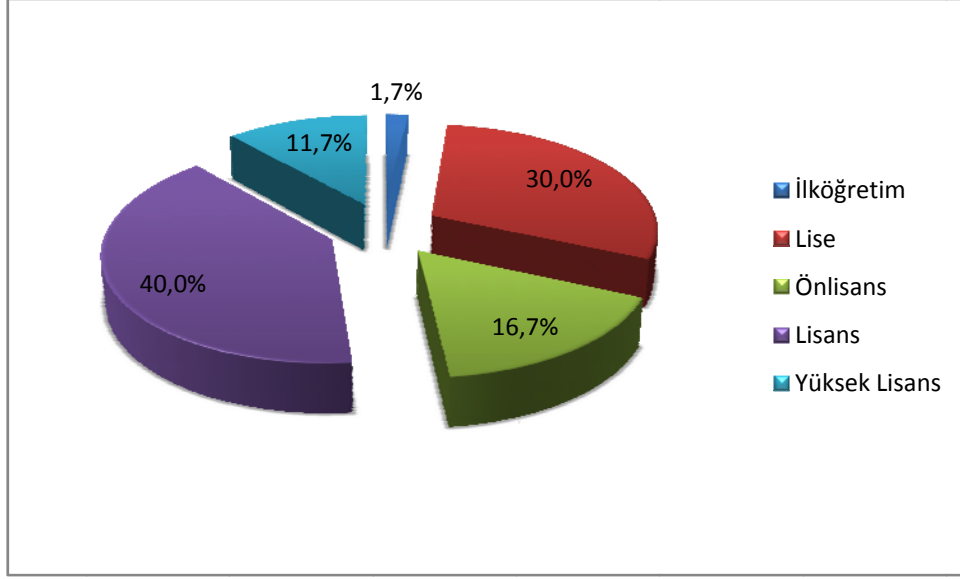
Şekil 3.10. Çalışanların Medeni Durumlarına İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği

Çalışanların medeni durumlarının dağılımlarına bakıldığında, %71,7'sinin evli ve geriye kalan %28,3'ünün bekâr olduğu belirlenmiştir. Çoğunluğun evli olduğu görülmektedir.

Tablo 3.10. Çalışanların Eğitim Durumlarına Göre Dağılımları

Eğitim Durumu	Frekans	Yüzde
İlköğretim	2	1,7
Lise	36	30,0
Önlisans	20	16,7
Lisans	48	40,0
Yüksek Lisans	14	11,7
Toplam	120	100,0

48 kişinin lisans mezunu, 36 kişinin lise mezunu, 20 kişinin önlisans mezunu, 14 kişinin yüksek lisans mezunu, 2 kişinin de ilköğretim mezunu olduğu araştırmada çalışanların eğitim durumuna ilişkin yüzde dağılım grafiği şekil 3.11'de gösterilmektedir.

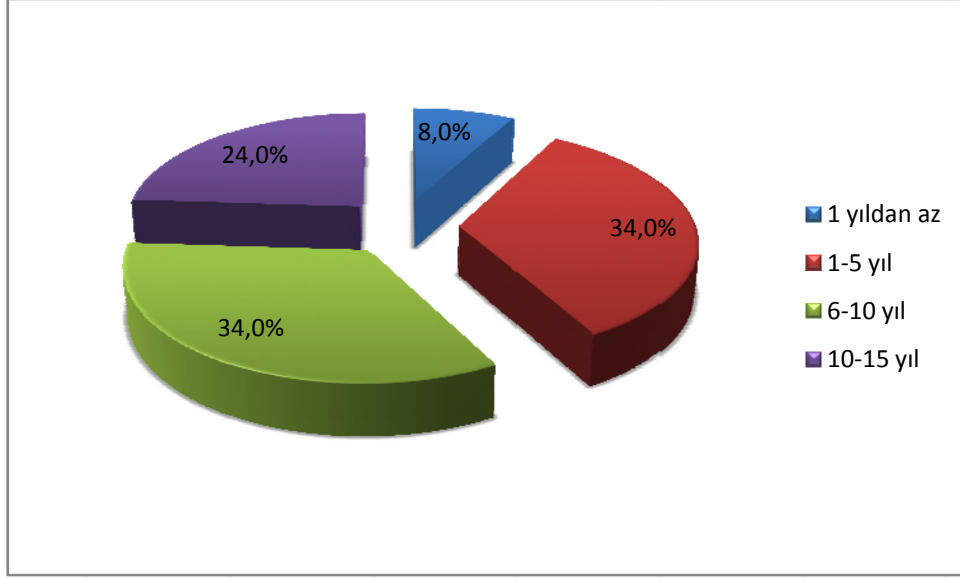
Şekil 3.11. Çalışanların Eğitim Durumlarına İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği

Çalışanların %40,0'nın lisans mezunu, %30,0'nın lise mezunu, %16,7'sinin önlisans, %11,7'sinin yüksek lisans mezunu olduğu ve geriye kalan %1,7'sinin de ilköğretim mezunu olduğu belirlenmiştir. Çoğunluğun lisans mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 3.11. Çalışanların Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımları

	Frekans	Yüzde
1 yıldan az	8	6,7
1-5 yıl	34	28,3
6-10 yıl	34	28,3
10-15 yıl	24	20,0
15 yıldan fazla	20	16,7
Toplam	120	100,0

120 örneklemden 34 kişi 1-5 yıl arasında, diğer 34 kişi 6-10 yıl arasında, 24 kişi 10-15 yıl arasında, 20 kişi 15 yıldan fazla ve 8 kişi de 1 yıldan az mesleki tecrübeye sahiptir. Çalışanların mesleki kıdemlerine ilişkin yüzde dağılım grafiği şekil 3.12'de gösterilmektedir.

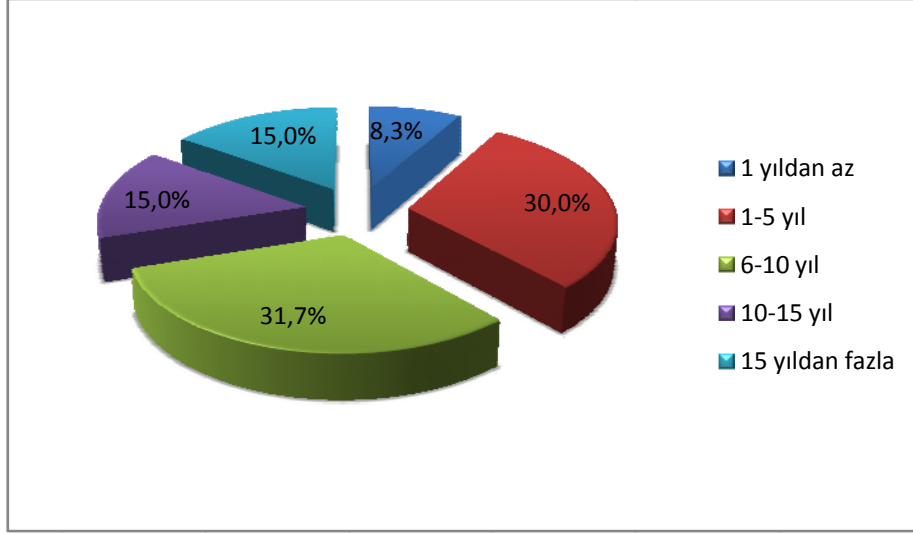
Şekil 3.12. Çalışanların Mesleki Kıdemlerine İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği

Çalışanların mesleki kıdemlerine bakıldığında, %28,3'ünün 1-5 yıl arasında, %28,3'ünün 6-10 yıl arasında, %20,0'mının 10-15 yıl arasında, %16,7'sinin 15 yıldan fazla, %6,7'sinin de 1 yıldan az mesleki kıdeme sahiptir. Çoğunluğun mesleğinde 1-5 yıllık tecrübesi olduğu görülmektedir.

Tablo 3.12. Çalışanların Kurumdaki Çalışma Sürelerine Göre Dağılımları

	Frekans	Yüzde
1 yıldan az	10	8,3
1-5 yıl	36	30,0
6-10 yıl	38	31,7
10-15 yıl	18	15,0
15 yıldan fazla	18	15,0
Toplam	120	100,0

38 kişinin 6-10 yıl, 36 kişinin 1-5 yıl, 18 kişinin 10-15 yıl, diğer 18 kişinin 15 yıldan fazla, 10 kişinin 1 yıldan az kurumda çalıştığı araştırmada çalışanların kurumdaki çalışma sürelerine ilişkin yüzde dağılım grafiği gösterilmektedir.

Şekil 3.13. Çalışanların Kurumdaki Çalışma Sürelerine İlişkin Yüzde Dağılım Grafiği

Çalışanların %31,7'sinin 6-10 yıl arasında, %30,0'ının 1-5 yıl arasında, %15,0'ının 10-15 yıl arasında, %15,0'ının 15 yıldan fazla, %8,3'ünün de 1 yıldan az kurumunda tecrübeli olduğu belirlenmiştir. Çoğunluğun çalıştığı işyerinde 6-10 yıllık tecrübesi vardır.

Tablo 3.13. Çalışanların Görevlerine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Görev	Frekans	Yüzde
Bilgisayar İşletmeni	6	5,0
Büro Elemanı	4	3,3
Eğitim-Kültür Md. Personeli	2	1,7
Finansman/Mali İşler Müdürü	2	1,7
Halkla İlişkiler	4	3,3
İdareci	6	5,0
Komisyon Dosya Kayıt	2	1,7
Koordinatör	4	3,3
Kültür ve Sosyal İşler Organizasyon	2	1,7
Memur	38	31,7
Müdür Yardımcısı	2	1,7
Okul Gezileri Sorumlusu	2	1,7
Programcı	4	3,3
Proje Uzmanı	2	1,7
Ruhsat Denetim	4	3,3
Ruhsat Denetim Md. Arşiv	2	1,7
Satın alma Sorumlusu	2	1,7
Satış Pazarlama Md. Yardımcısı	2	1,7
Sözleşmeli	2	1,7
Şef	4	3,3
Şoför	2	1,7
Teknik Personel	2	1,7

Veri Hazırlama	2	1,7
Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	6	5,0
Veri Kayıt	2	1,7
Zabıta	10	8,3
Toplam	120	100,0

Çalışanların %31,7'sinin memur olduğu, %8,3'ünün zabıta görevinde bulunduğu, %5,0'ının bilgisayar işletmeni olduğu, %5,0'ının idareci olduğu, %5,0'ının veri hazırlama ve kontrol işletmeni olduğu, %3,3'ünün büro elemanı, %3,3'ünün halkla ilişkiler, %3,3'ünün koordinatör, %3,3'ünün programcı, %3,3'ünün ruhsat denetim, %3,3'ünün ruhsat denetim, %3,3'ünün şef olduğu belirlenmiştir. Çoğunluğun memur olduğu belirlenmiştir.

3.6.3. Vatandaşlara Uygulanan Yerel Yönetimlerin Turizm Faaliyetlerindeki Rolü Ölçeğine İlişkin İfadelerin ve Belediyelerin Turizme Yönelik ve Turizmi de Etkileyen Hizmetlerdeki Yetersizliğini Ortaya Çıkaran Çeşitli Nedenler Ölçeğine İlişkin İfadelerin Tanımlayıcı İstatistikleri

Vatandaşlara uygulanan yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü ve belediyelerin turizme yönelik ve turizmi de etkileyen hizmetlerdeki yetersizliğini ortaya çıkaran çeşitli nedenler ölçeğine ilişkin ifadeler verilen cevapların ortalama ve standart sapmaları aşağıda verilmekte ve yorumlanmaktadır.

Tablo 3.14. Vatandaşlara Uygulanan Yerel Yönetimlerin Turizm Faaliyetlerindeki Rolü Ölçeğine İlişkin İfadelerin Tanımlayıcı İstatistikleri

	X	SS
Turistlerin güvenliğini sağlamak	4,4833	,85978
Müze kurmak ve işletmek	4,4167	,98376
Koruma-kullanma dengesi içinde restorasyonlar yapmak	4,4083	,97443
Yörenin turizm potansiyelini değerlendirmek	4,3833	,86173
Yerel, ulusal ve uluslararası festival, kültür ve turizm etkinlikleri düzenlemek	4,3333	,92884
Turistik değeri olan kültür varlıklarını korumak	4,3333	,92884

Turizmin yöre ekonomisine katkısını artırmak için projeler üretmek	4,3167	,96130
Yörenin tanıtımını gerçekleştirmek	4,3083	,96837
Yörede turizmin gelişmesi için çalışmalar yapmak	4,3000	,76257
Turistik işyerlerini denetlemek,	4,3000	,98390
Kentsel eksiklik, bozukluk ve çarpıkları ortadan kaldırma konusunda çalışmalar yapmak	4,2417	,85990
Kültür-turizm bürosu açmak	4,2000	,84615
Turizmde hizmet kalitesini yükseltmek için eğitim çalışmaları yapmak	4,1917	,92850
Rehberlik hizmetleri vermek	4,1750	1,03439
Turistik çekiciliği koruyucu imar planlaması ve çevre düzenlemesi yapmak	4,1667	,89192
Belediye tiyatrosu, sineması yapmak ve işletmek	4,1417	1,08694
Turizm konusunda yöre halkını bilinçlendirmek	4,1000	,96493
Yöreye turizm yatırımları çekmek için Avrupa ülkeleri belediyeleri ile ortak çalışmalar yapmak	4,0500	,85847
Turizme yönelik (golf sahası vb.) spor alanları açmak	3,8083	1,21126

Yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolünü belirlemek amacıyla hazırlanan ölçekte vatandaşlar yerel yönetimlerin turistlerin güvenliğini sağladığını (4,4833±,85978), müze kurdukları ve işlettikleri (4,4167±,98376), koruma-kullanma dengesi içinde restorasyonlar yaptıklarını (4,4083±,97443), yörenin turizm potansiyelini değerlendirdiklerini (4,3833±,86173),yerel, ulusal ve uluslararası festival, kültür ve turizm etkinlikleri düzenlediklerini (4,3333±,92884), turistik değeri olan kültür varlıklarını koruduklarını (4,3333±,92884),turizmin yöre ekonomisine katkısını artırmak için projeler ürettiklerini (4,3167±,96130),yörenin tanıtımını gerçekleştirdiklerini (4,3083±,96837),yörede turizmin gelişmesi için çalışmalar yaptıklarını (4,3000±,76257),turistik işyerlerini denetlediklerini (4,3000±,98390), kentsel eksiklik, bozukluk ve çarpıkları ortadan kaldırma konusunda çalışmalar yaptıklarını (4,3000±,98390),kültür-turizm bürosu açtıklarını (4,2000±,84615),turizmde hizmet kalitesini yükseltmek için eğitim çalışmaları yaptıklarını

(4,1917±,92850),rehberlik hizmetleri verdiklerini (4,1750±1,03439),turistik çekiciliği koruyucu imar planlaması ve çevre düzenlemesi yaptıklarını (4,1667±,89192), belediye tiyatrosu, sineması yaptıklarını ve işlettiklerini (4,1417±1,08694), turizm konusunda yöre halkını bilinçlendirdiklerini (4,1000±,96493), yöreye turizm yatırımları çekmek için Avrupa ülkeleri belediyeleri ile ortak çalışmalar yaptıklarını (4,0500±,85847), turizme yönelik (golf sahası vb.) spor alanları açtıklarını (3,8083±1,21126)belirtmişlerdir.

Tablo 3.15. Vatandaşlara Belediyelerin Turizme Yönelik ve Turizmi de Etkileyen Hizmetlerdeki Yetersizliğini Ortaya Çıkaran Çeşitli Nedenler Ölçeğine İlişkin İfadelerin Tanımlayıcı İstatistikleri

	X	SS
Kıyılarda özellikle ikinci konutlardan kaynaklanan çok hızlı nüfus artışı	1,8000	,95794
Yaz-kış nüfus farkı	1,7250	,83979
Yapılaşma ve imar konusundaki baskılar	1,6500	,99283
Merkezi yönetimle yaşanan sorunlar	1,6000	,83415
Gelirlerin yetersizliği	1,5417	,83913
Belediyelerin yönetim yapısındaki aksaklıklar (öncelik belirlemede yapılan yanlışlıklar)	1,4167	,65572
Turizme yönelik popülist politikaların benimsenmesi	1,3833	,63753
Personelin sayısal yetersizliği	1,3583	,65844
Turizm konusunda belediye personelinin nitelik olarak yetersizliği	1,2167	,47071
Turizme yönelik stratejik planların yapılmaması	1,1417	,50702

Vatandaşlara belediyelerin turizme yönelik turizmi de etkileyen hizmetlerdeki yetersizliğini ortaya çıkaran çeşitli nedenlerle ilgili anket hazırlanmıştır. Verilen cevaplar doğrultusunda vatandaşlar kıyılarda özellikle ikinci konutlardan kaynaklanan çok hızlı nüfus artışının (1,8000±,95794), yaz-kış nüfus farkının (1,7250±,83979), yapılaşma ve imar konusundaki baskıların (1,6500±,99283), merkezi yönetimle yaşanan sorunların (1,6000±,83415), gelirlerin yetersizliğinin (1,5417±,83913),belediyelerin

yönetim yapısındaki aksaklıkların (öncelik belirlemede yapılan yanlışlıklar) (1,4167±,65572), turizme yönelik popülist politikaların benimsenmesinin (1,3833±,63753), personelin sayısal yetersizliğinin (1,3583±,65844), turizm konusunda belediye personelinin nitelik olarak yetersizliğinin (1,2167±,47071), turizme yönelik stratejik planların yapılmamasının (1,1417±,50702) önemli olduğunu belirtmişlerdir.

3.6.4. Çalışanlara Uygulanan Yerel Yönetimlerin Turizm Faaliyetlerindeki Rolü Ölçeğine İlişkin İfadelerin ve Belediyelerin Turizme Yönelik ve Turizmi de Etkileyen Hizmetlerdeki Yetersizliğini Ortaya Çıkaran Çeşitli Nedenler Ölçeğine İlişkin İfadelerin Tanımlayıcı İstatistikleri

Çalışanlara uygulanan yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü ve belediyelerin turizme yönelik ve turizmi de etkileyen hizmetlerdeki yetersizliğini ortaya çıkaran çeşitli nedenler ölçeğine ilişkin ifadeler verilen cevapların ortalama ve standart sapmaları aşağıda verilmekte ve yorumlanmaktadır.

Tablo 3.16. Çalışanlara Uygulanan Yerel Yönetimlerin Turizm Faaliyetlerindeki Rolü Ölçeğine İlişkin İfadelerin Tanımlayıcı İstatistikleri

	X	SS
Yörenin tanıtımını gerçekleştirmek	4,0833	1,08916
Turistik değeri olan kültür varlıklarını korumak	3,9833	1,10752
Turizmin yöre ekonomisine katkısını artırmak için projeler üretmek	3,9500	1,09122
Turizm konusunda yöre halkını bilinçlendirmek	3,9500	1,13648
Turistik çekiciliği koruyucu imar planlaması ve çevre düzenlemesi yapmak	3,9333	1,08258
Yörenin turizm potansiyelini değerlendirmek	3,9167	1,11960
Yörede turizmin gelişmesi için çalışmalar yapmak	3,9000	1,14054
Rehberlik hizmetleri vermek	3,9000	1,07999

Turizmde hizmet kalitesini yükseltmek için eğitim çalışmaları yapmak	3,8500	1,12758
Koruma-kullanma dengesi içinde restorasyonlar yapmak	3,8500	1,12758
Yöreye turizm yatırımları çekmek için Avrupa ülkeleri belediyeleri ile ortak çalışmalar yapmak	3,8333	1,07166
Turistik işyerlerini denetlemek	3,8333	1,20457
Kültür-turizm bürosu açmak	3,8333	1,00698
Kentsel eksiklik, bozukluk ve çarpıkları ortadan kaldırma konusunda çalışmalar yaparlar	3,8000	1,18534
Yerel, ulusal ve uluslararası festival, kültür ve turizm etkinlikleri düzenlemek	3,7000	1,16388
Turistlerin güvenliğini sağlamak	3,6833	1,20909
Turizme yönelik (golf sahası vb.) spor alanları açmak	3,4500	1,22200
Belediye tiyatrosu, sineması yapmak ve işletmek	3,4167	1,20631
Müze kurmak ve işletmek	3,3667	1,22942

Yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolünü belirlemek amacıyla hazırlanan ölçekte çalışanlar yörenin tanıtımını gerçekleştirdiklerini (4,0833±1,08916), müze turistik değeri olan kültür varlıklarını koruduklarını (43,9833±1,10752), turizmin yöre ekonomisine katkısını artırmak için projeler ürettiklerini (3,9500±1,09122), turizm konusunda yöre halkını bilinçlendirdiklerini (3,9500±1,13648), turistik çekiciliği koruyucu imar planlaması ve çevre düzenlemesi yaptıklarını (3,9333±1,08258), yörenin turizm potansiyelini değerlendirdiklerini (3,9167±1,11960), yörede turizmin gelişmesi için çalışmalar yaptıklarını (3,9000±1,14054), rehberlik hizmetleri verdiklerini (3,9000±1,07999), turizmde hizmet kalitesini yükseltmek için eğitim çalışmaları yaptıklarını (3,8500±1,12758), koruma-kullanma dengesi içinde restorasyonlar

yaptıklarını (3,8500±1,12758), yöreye turizm yatırımları çekmek için Avrupa ülkeleri belediyeleri ile ortak çalışmalar yaptıklarını (3,8333±1,07166), turistik işyerlerini denetlediklerini (3,8333±1,20457), kültür-turizm bürosu açtıklarını (3,8333±1,00698), kentsel eksiklik, bozukluk ve çarpıkları ortadan kaldırma konusunda çalışmalar yaptıklarını (3,8000±1,18534), yerel, ulusal ve uluslararası festival, kültür ve turizm etkinlikleri düzenlediklerini (3,7000±1,16388), turistlerin güvenliğini sağladıklarını (3,6833±1,20909) belirtmişlerdir. Çalışanlar yerel yönetimlerin turizme yönelik (golf sahası vb.) spor alanları açmada (3,4500±1,22200), belediye tiyatrosu, sineması yapmada ve işletmede (3,4167±1,20631), müze kurmak ve işletmede (3,3667±1,22942) yeterli olup olmadığı konusunda kararsız kaldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 3.17. Çalışanlara Belediyelerin Turizme Yönelik ve Turizmi de Etkileyen Hizmetlerdeki Yetersizliğini Ortaya Çıkaran Çeşitli Nedenler Ölçeğine İlişkin İfadelerin Tanımlayıcı İstatistikleri

	X	SS
Yaz-kış nüfus farkı	1,9333	1,11320
Kıyılarda özellikle ikinci konutlardan kaynaklanan çok hızlı nüfus artışı	1,8333	,99015
Personelin sayısal yetersizliği	1,8167	,90733
Turizm konusunda belediye personelinin nitelik olarak yetersizliği	1,7500	1,09429
Yapılaşma ve imar konusundaki baskılar	1,7500	,99790
Turizme yönelik popülist politikaların benimsenmesi	1,7500	,99790
Turizme yönelik stratejik planların yapılmaması	1,6500	,91348
Merkezi yönetimle yaşanan sorunlar	1,6500	,83666
Belediyelerin yönetim yapısındaki aksaklıklar (öncelik belirlemede yapılan yanlışlıklar)	1,5667	,84747
Gelirlerin yetersizliği	1,4667	,67280

Çalışanlara belediyelerin turizme yönelik turizmi de etkileyen hizmetlerdeki yetersizliğini ortaya çıkaran çeşitli nedenlerle ilgili anket hazırlanmıştır. Verilen cevaplar doğrultusunda çalışanlaryaz-kış nüfus farkının (1,9333±1,11320), kıyılarda özellikle ikinci konutlardan kaynaklanan çok hızlı nüfus artışının (1,8333±,99015), personelin sayısal yetersizliğinin (1,8167±,90733), turizm konusunda belediye personelinin nitelik olarak yetersizliğinin (1,7500±1,09429), yapılaşma ve imar konusundaki baskıların (1,7500±,99790), turizme yönelik popülist politikaların benimsenmesinin (1,7500±,99790), turizme yönelik stratejik planların yapılmamasının (1,6500±,91348), merkezi yönetimle yaşanan sorunların (1,6500±,83666), belediyelerin yönetim yapısındaki aksaklıkların (öncelik belirlemede yapılan yanlışlıklar) (1,5667±,84747), gelirlerin yetersizliğinin (1,5417±,83913)önemli olduğunu belirtmişlerdir.

3.6.5. Vatandaşlara Uygulanan Ölçeğin Demografik Özelliklere Göre Karşılaştırılması

Vatandaşlara uygulanan iki ölçeğin demografik özelliklere göre karşılaştırılması bu bölümde gerçekleştirilmekte ve yorumlanmaktadır.

Tablo 3.18. Vatandaşların Cinsiyetine Göre Ölçek Puanlarının Karşılaştırılması

		n	X	SS	t	p
Yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü	Kadın	66	4,4928	,31506	4,290	,000
	Erkek	54	3,9425	,89857		
Belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetler	Kadın	66	1,3939	,27111	-2,901	,005
	Erkek	54	1,5926	,43949		

Vatandaşların cinsiyetine göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p=0,000<0,05$). Vatandaşların cinsiyetine göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetleri istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p=0,005<0,05$). Kadınlar yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerinde rolünün ve belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetlerde bulunması gerektiğini erkeklere göre daha fazla olduğunu düşünmektedir.

Tablo 3.19. Vatandaşların Medeni Durumuna Göre Ölçek Puanlarının Karşılaştırılması

		n	X	SS	t	p
Yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü	Evli	59	4,3256	,73551	1,241	,217
	Bekar	61	4,1674	,65972		
Belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetler	Evli	59	1,4983	,37115	,436	,664
	Bekar	61	1,4689	,36903		

Vatandaşların medeni durumuna göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü ($p=0,217>0,05$) ve belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetleri ($p=0,664>0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 3.20. Yerel Yönetimlerin Genel Hizmetlerinden Memnun Olup Olmama Durumuna Göre Karşılaştırılması

		n	X	SS	t	p
Yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü	Evet	78	4,3907	,42678	2,615	,012
	Hayır	42	3,9749	,98150		
Belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetler	Evet	78	1,4513	,34254	-1,301	,196
	Hayır	42	1,5429	,41091		

Yerel yönetimlerin genel hizmetlerinden memnun olup olmama durumuna göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p=0,012<0,05$). Yerel yönetimlerin genel hizmetlerinden memnun olup olmama durumuna göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetleri istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=0,196>0,05$). Yerel yönetimlerin genel hizmetlerinden memnun olanlar yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerinde rolünün yerel yönetimlerin genel hizmetlerinden memnun olmayanlara göre daha fazla olduğunu düşünmektedir.

Tablo 3.21. Vatandaşların Yaşına Göre Ölçek Puanlarının Karşılaştırılması

		n	Ortalama Sıra	K-W	p
Yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü	15-25 yaş	19	53,61	25,958	,000
	26-35 yaş	23	46,91		
	36-45 yaş	30	47,13		
	46-55 yaş	18	83,17		
	56-65 yaş	20	65,75		
	66 yaş ve üstü	10	93,65		
	Toplam	120			
Belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetler	15-25 yaş	19	57,11	13,214	,021
	26-35 yaş	23	83,46		
	36-45 yaş	30	56,43		
	46-55 yaş	18	51,94		
	56-65 yaş	20	51,58		
	66 yaş ve üstü	10	59,60		
	Toplam	120			

Vatandaşların yaşına göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p=0,000<0,05$). Vatandaşların yaşına göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetleri istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p=0,021<0,05$).

Tablo 3.22. Yerel Yönetimlerin Turizm Faaliyetlerindeki Rolünün Vatandaşların Yaş Gruplarına Göre Karşılaştırılması

Gruplar	15-25 yaş	26-35 yaş	35-45 yaş	46-55 yaş	56-65 yaş	66 yaş ve üstü
15-25 yaş	$\bar{X}_{sıra}=53,61$	$p=,568$	$p=,636$	$p=,011$	$p=,410$	$p=,003$
26-35 yaş		$\bar{X}_{sıra}=46,91$	$p=,787$	$p=,001$	$p=,017$	$p=,002$
36-45 yaş			$\bar{X}_{sıra}=47,13$	$p=,001$	$p=,091$	$p=,000$
46-55 yaş				$\bar{X}_{sıra}=83,17$	$p=,047$	$p=,264$
56-65 yaş					$\bar{X}_{sıra}=65,75$	$p=,072$
66 yaş ve üstü						$\bar{X}_{sıra}=93,65$

15-25 yaş arasında olan kişiler 46-55 yaş arasında olan kişilere göre, 15-25 yaş arasında olan kişiler, 66 yaş ve üstü olan kişilere göre, 26-35 yaş arasında olan kişiler

46-55 yaş arasında olan kişilere göre, 26-35 yaş arasında olan kişiler 56-65 yaş arasında olan kişilere göre, 26-35 yaş arasında olan kişiler 66 yaş ve üstü olan kişilere göre, 36-45 yaş arasında olan kişiler 46-55 yaş arasında olan kişilere göre, 36-45 yaş arasında olan kişiler 66 yaş ve üstü olanlara göre, 46-55 yaş arasında olan kişiler 56-65 yaş arasında olan kişilere göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü konusundaki görüşleri farklılık göstermektedir.

Tablo 3.23. Belediyelerin Turizme Yönelik ve Turizmi Etkileyen Hizmetlerinin Vatandaşların Yaş Gruplarına Göre Karşılaştırılması

Gruplar	15-25 yaş	26-35 yaş	35-45 yaş	46-55 yaş	56-65 yaş	66 yaş ve üstü
15-25 yaş	$\bar{X}_{sıra} = 57,11$	p=,025	p=,992	p=,805	p=,514	p=,728
26-35 yaş		$\bar{X}_{sıra} = 83,47$	p=,007	p=,001	p=,006	p=,023
36-45 yaş			$\bar{X}_{sıra} = 56,43$	p=,680	p=,726	p=,776
46-55 yaş				$\bar{X}_{sıra} = 51,94$	p=,859	p=,525
56-65 yaş					$\bar{X}_{sıra} = 51,58$	p=,398
66 yaş ve üstü						$\bar{X}_{sıra} = 59,60$

15-25 yaş arasında olan kişiler 26-35 yaş arasında olan kişilere göre, 26-35 yaş arasında olan kişiler 35-45 yaş arasında olan kişilere göre, 26-35 yaş arasında olan kişiler 46-55 yaş arasında olan kişilere göre, 26-35 yaş arasında olan kişiler 56-65 yaş arasında olan kişilere göre, 26-35 yaş arasında olan kişiler 66 yaş ve üstü olan kişilere göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetlerinin önemliliği konusundaki görüşleri farklılık göstermektedir.

Tablo 3.24. Vatandaşların Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması

		n	Ortalama Sıra	K-W	p
Yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü	İlköğretim	19	70,45	12,335	,015
	Lise	50	68,40		
	Önlisans	9	46,28		
	Lisans	35	45,80		
	Yüksek Lisans	7	68,86		
	Toplam	120			
Belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetler	İlköğretim	19	65,55	6,956	,138
	Lise	50	51,93		
	Önlisans	9	76,33		
	Lisans	35	67,23		
	Yüksek Lisans	7	54,00		
	Toplam	120			

Vatandaşların eğitim durumuna göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p=0,015<0,05$). Vatandaşların eğitim durumuna göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetleri istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=0,138>0,05$).

Tablo 3.25. Yerel Yönetimlerin Turizm Faaliyetlerindeki Rolünün Vatandaşların Eğitim Durumu Gruplarına Göre Karşılaştırılması

Gruplar	İlköğretim	Lise	Önlisans	Lisans	Yüksek Lisans
İlköğretim	$\bar{x}_{sıra}=70,45$	$p=,741$	$p=,088$	$p=,020$	$p=,930$
Lise		$\bar{x}_{sıra}=68,40$	$p=,033$	$p=,002$	$p=,393$
Önlisans			$\bar{x}_{sıra}=46,28$	$p=,726$	$p=,631$
Lisans				$\bar{x}_{sıra}=45,80$	$p=,487$
Yüksek Lisans					$\bar{x}_{sıra}=68,86$

İlköğretim mezunu olan kişiler lisans mezunu olan kişilere göre, lise mezunu olan kişiler önlisans mezunu olan kişilere göre, lise mezunu olan kişiler lisans mezunu

olan kişilere göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolünün ne olduğu konusundaki görüşleri farklılık göstermektedir.

Tablo 3.26. Yaşanılan İlçede İkamet Etme Süresine Göre Ölçek Puanlarının Karşılaştırılması

		n	Ortalama Sıra	K-W	p
Yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü	1-5 yıl	19	48,37	4,086	,130
	6-10 yıl	42	58,06		
	10-15 yıl	59	66,14		
	Toplam	120			
Belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetler	1-5 yıl	19	69,08	16,453	,000
	6-10 yıl	42	43,08		
	10-15 yıl	59	70,14		
	Toplam	120			

Vatandaşların yaşadıkları ilçede ikamet etme süresine göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=0,130>0,05$). Vatandaşların yaşadıkları ilçede ikamet etme süresine göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetleri ile ilgili görüşleri istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p=0,000<0,05$).

Tablo 3.27. Belediyelerin Turizme Yönelik ve Turizmi Etkileyen Hizmetlerinin Yaşanılan İlçede İkamet Etme Süresi Gruplarına Göre Karşılaştırılması

Gruplar	1-5 yıl	6-10 yıl	10-15 yıl
1-5 yıl	$\bar{x}_{sıra}=48,37$	$p=,022$	$p=,828$
6-10 yıl		$\bar{x}_{sıra}=58,06$	$p=,000$
10-15 yıl			$\bar{x}_{sıra}=66,14$

1-5 yıl yaşadıkları ilçede ikamet eden kişiler 6-10 yıl yaşadıkları ilçede ikamet edenlere göre, 6-10 yıl yaşadıkları ilçede ikamet eden kişiler, 10-15 yıl yaşadıkları ilçede ikamet eden kişilere göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetlerinin önemliliği konusundaki görüşleri farklılık göstermektedir.

Tablo 3.28. Turizm Açısından Bölgedeki Tesisleri Yeterli Bulup Bulmama Durumuna Göre Karşılaştırılması

		n	Ortalama Sıra	Toplam Sıra	MW-U	p
Yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü	Evet	108	66,50	7182,00	-5,679	,000
	Hayır	12	6,50	78,00		
	Toplam	120				
Belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetler	Evet	108	59,22	6396,00	-1,216	,224
	Hayır	12	72,00	864,00		
	Toplam	120				

Turizm açısından bölgedeki tesisleri yeterli bulup bulmama durumuna göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p=0,000<0,05$). Turizm açısından bölgedeki tesisleri yeterli bulup bulmama durumuna göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetleri istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=0,224>0,05$). Turizm açısından bölgedeki tesisleri yeterli bulmayanlar yerel yönetimlerin turizm faaliyetindeki rolünün önemli olduğunu düşünmektedir.

3.6.6. Çalışanlara Uygulanan Ölçeğin Demografik Özelliklere Göre Karşılaştırılması

Çalışanlara uygulanan iki ölçeğin demografik özelliklere göre karşılaştırılması bu bölümde gerçekleştirilmekte ve yorumlanmaktadır.

Tablo 3.29. Çalışanların Cinsiyetlerine Göre Karşılaştırılması

		n	X	SS	t	p
Yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü	Kadın	56	3,6447	1,10142	-1,680	,096
	Erkek	64	3,9391	,76058		
Belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetler	Kadın	56	1,7643	,68661	,768	,444
	Erkek	64	1,6750	,58770		

Çalışanların cinsiyetine göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü ($p=0,096>0,05$) ve belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetleri ($p=0,444>0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 3.30. Çalışanların Medeni Durumuna Göre Karşılaştırılması

		n	X	SS	t	p
Yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü	Evli	86	3,8262	,95412	,450	,653
	Bekar	34	3,7399	,92431		
Belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetler	Evli	86	1,6186	,62167	-2,766	,007
	Bekar	34	1,9647	,60697		

Çalışanların medeni durumuna göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=0,653>0,05$). Çalışanların medeni durumuna göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetleri istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p=0,007<0,05$). Evli çalışanlar bekâr çalışanlara göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetlerinin önemli olduğunu daha çok düşünmektedir.

Tablo 3.31. Çalışanların Yaşlarına Göre Karşılaştırılması

		n	Ortalama Sıra	K-W	p
Yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü	15-25 yaş	12	63,17	5,203	,392
	26-35 yaş	36	67,33		
	36-45 yaş	48	58,58		
	46-55 yaş	18	55,94		
	56-65 yaş	4	56,50		
	66 yaş ve üstü	2	16,50		
	Toplam	120			
Belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetler	15-25 yaş	12	87,00	11,082	,050
	26-35 yaş	36	53,28		
	36-45 yaş	48	63,00		
	46-55 yaş	18	50,94		
	56-65 yaş	4	50,50		
	66 yaş ve üstü	2	77,50		
	Toplam	120			

Çalışanların yaşına göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=0,392>0,05$). Çalışanların

yaşınagöre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetleri istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p=0,050 \leq 0,05$).

Tablo 3.32. Belediyelerin Turizme Yönelik ve Turizmi Etkileyen Hizmetlerinin Çalışanların Yaş Gruplarına Göre Karşılaştırılması

Gruplar	15-25 yaş	26-35 yaş	35-45 yaş	46-55 yaş	56-65 yaş	66 yaş ve üstü
15-25 yaş	$\bar{X}_{sıra} = 87,00$	$p = ,013$	$p = ,014$	$p = ,012$	$p = ,051$	$p = ,141$
26-35 yaş		$\bar{X}_{sıra} = 53,28$	$p = ,127$	$p = ,576$	$p = ,927$	$p = ,291$
36-45 yaş			$\bar{X}_{sıra} = 63,00$	$p = ,257$	$p = ,447$	$p = ,426$
46-55 yaş				$\bar{X}_{sıra} = 50,94$	$p = 1,000$	$p = ,428$
56-65 yaş					$\bar{X}_{sıra} = 50,50$	$p = ,053$
66 yaş ve üstü						$\bar{X}_{sıra} = 77,50$

15-25 yaş arasında olan kişiler 26-35 yaş arasında olan kişilere göre, 15-25 yaş arasında olan kişiler 35-45 yaş arasında olan kişilere göre, 15-25 yaş arasında olan kişiler 46-55 yaş arasında olan kişilere göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetlerinin önemliliği konusunda farklılık göstermektedir.

Tablo 3.33. Çalışanların Eğitim Durumlarına Göre Karşılaştırılması

		n	Ortalama Sıra	K-W	p
Yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü	İlköğretim	2	61,50	5,288	,259
	Lise	36	58,44		
	Önlisans	20	74,50		
	Lisans	48	54,42		
	Yüksek Lisans	14	66,50		
	Toplam	120			
Belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetler	İlköğretim	2	110,50	4,685	,321
	Lise	36	59,22		
	Önlisans	20	60,20		
	Lisans	48	61,25		
	Yüksek Lisans	14	54,50		
	Toplam	120			

Çalışanların eğitim durumuna göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=0,259>0,05$). Çalışanların eğitim durumuna göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetleri istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=0,321>0,05$).

Tablo 3.34. Çalışanların Mesleki Kıdemlerine Göre Karşılaştırılması

		n	Ortalama Sıra	K-W	p
Yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü	1 yıldan az	8	66,50	2,702	,609
	1-5 yıl	34	60,74		
	6-10 yıl	34	66,74		
	10-15 yıl	24	54,17		
	15 yıldan fazla	20	54,70		
	Toplam	120			
Belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetler	1 yıldan az	8	67,75	7,739	,102
	1-5 yıl	34	71,09		
	6-10 yıl	34	50,62		
	10-15 yıl	24	53,25		
	15 yıldan fazla	20	65,10		
	Toplam	120			

Çalışanların mesleki kıdemine göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=0,609>0,05$). Çalışanların mesleki kıdemine göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetleri istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=0,102>0,05$).

Tablo 3.35. Çalışanların Kurumdaki Tecrübesine Göre Karşılaştırılması

		n	Ortalama Sıra	K-W	p
Yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü	1 yıldan az	10	58,30	6,892	,142
	1-5 yıl	36	67,39		
	6-10 yıl	38	57,76		
	10-15 yıl	18	44,39		
	15 yıldan fazla	18	69,83		
	Toplam	120			
Belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetler	1 yıldan az	10	64,50	8,019	,091
	1-5 yıl	36	71,11		
	6-10 yıl	38	48,66		
	10-15 yıl	18	61,72		
	15 yıldan fazla	18	60,83		
	Toplam	120			

Çalışanların kurumdaki tecrübesine göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=0,142>0,05$). Çalışanların kurumdaki tecrübesine göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetleri istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=0,091>0,05$).

3.6.7. Çalışanlar ile Vatandaşlar Arasındaki Yerel yönetimlerin Turizm Faaliyetlerindeki Rolü ve Belediyelerin Turizme Yönelik ve Turizmi Etkileyen Hizmetlere Katılım Düzeyi Açısından Karşılaştırılması

Çalışanlara göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü ile vatandaşlara göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolünün olup olmadığının belirlenmesi ve çalışanların belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetlerinin olup olmadığına ilişkin düşünceleri ile vatandaşların belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetlerinin olup olmadığına ilişkin düşüncelerinin karşılaştırılması için Paired Sample T testi uygulanmaktadır.

Tablo 3.36. Paired Sample T Testi Sonuçları

		X	n	SS	t	p
Çalışan- Vatandaş	Yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü (Çalışanlara Uygulanan)	3,8018	120	,94271	-4,138	,000
	Yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü (Vatandaşlara Uygulanan)	4,2452	120	,69959		
Çalışan- Vatandaş	Belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetler (Çalışanlara Uygulanan)	1,7167	120	,63462	3,403	,001
	Belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetler (Vatandaşlara Uygulanan)	1,4833	120	,36881		

Çalışanların yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü ile vatandaşların yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır. Vatandaşlar ($4,2452 \pm 0,69959$) çalışanlara ($3,8018 \pm 0,94271$) göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolünün daha fazla olduğunu düşünmektedir.

SONUÇ

Türkiye’de sahip olduğu doğal güzellikler, tarihi ve kültürel eserler gibi avantajlar sebebiyle dünyada büyük turizm potansiyeline sahip ülkelerden biridir. Turizm Türkiye ekonomisinin gelişmesini, istihdamın artırılmasını ve dolaylı olarak 33 alt işkolu ile ilişkisi olan bölge ekonomisine katkı sağlayan bir araçtır.

Turizmin yerel ekonomiye de önemli katkıları bulunmaktadır. Bu yüzden yerel yönetimler turizm faaliyetlerinde önemli roller üstlenmektedir. Bu kapsamda yerel yönetimlerin turizmle ilgili önemli görevleri bulunmaktadır.

5393 sayılı Belediyeler Yasasınının 14 ve 15.maddelerinde ve diğer ilgili mevzuata göre belediyelerin turizmle ilgili görevleri; konaklama tesisleri yapmaktan; fuar, sergi, panayır ve festivaller düzenlemeye; müze açmaya kadar oldukça geniş bir yelpazede sıralanabilir.

Bu görevlerden bazıları şu şekilde belirtilebilir:

- Belediyeler; imar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor; meslek ve beceri kazandırma hizmetlerini yapar veya yaptırır.
- Belediyeler; kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlayabilir; bu amaçla bakım ve onarımını yapabilir, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa edebilir
- Belediyeler; içme, kullanma ve endüstri suyu sağlamak; atık su ve yağmur suyunun uzaklaştırılmasını sağlamak; bunlar için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettirmek; kaynak sularını işletmek veya işlettirmek gibi yetki ve imtiyazlara sahiptir.
- Toplu taşıma yapmak; bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemlerini kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettirmek konularında sorumlulukları vardır.

- Katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapar ve yaptırır.
- Toptancı ve perakendeci hâlleri, otobüs terminali, fuar alanı, ilgili mevzuata göre yat limanı ve iskele kurmak, kurdurmak, işletmek, işlettirmek veya bu yerlerin gerçek ve tüzel kişilerce açılması konularında izin verir.

5393 sayılı yeni Belediye Kanunu'nun 73. maddesine göre Belediye, kentin gelişimine uygun olarak eskiyen kent kısımlarını yeniden inşa ve restore etmek, konut alanları, sanayi ve ticaret alanları, teknoloji parkları ve sosyal donatılar oluşturmak, deprem riskine karşı tedbirler almak veya kentin tarihî ve kültürel dokusunu korumak amacıyla kentsel dönüşüm ve gelişim projeleri uygulayabilir

Sürdürülebilir turizm kapsamında yerel yönetimlerin sorumlulukları şu şekilde özetlenebilir; olumsuz sosyal, iktisadi ve çevresel etkileri minimuma indirmek, yerel halk için büyük ekonomik faydalar sağlayarak ve ev sahibi toplumların refah seviyesini yükseltmek, çalışma şartlarını ve endüstriye ulaşmayı geliştirmek, yerel halkın hayatlarını ve yaşam şanslarını ilgilendiren turizmle ilgili kararları almak, çeşitliliği kabul ederek, doğal ve kültürel mirasın korunması için olumlu katkılar yapmak, yerel halkla oluşturulan anlamlı bağ aracılığıyla turistler için daha keyifli tecrübeler ve kültürel, sosyal ve çevresel konularda daha fazla anlayış sağlamak, fiziksel engelliler için erişim imkanları sağlamak, kültürel değerlere karşı duyarlı, turist ve ev sahipleri arasındaki saygının kurulmasını teşvik eden ve yerel gurur ve güveni sağlamaktır.

Bu araştırma, yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolünün belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın ana amacına bağlı olarak vatandaş ve çalışanların yerel yönetimlerin turizm faaliyetindeki rolü ve belediyelerin turizme yönelik ve turizmi de etkileyen hizmetlerindeki yetersizliğini ilişkin nedenlerin ortalama puanları, vatandaş ve çalışanların cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim durumu, yaşanılan ilçede ikamet edinilen yer, yerel yönetimlerin genel hizmetlerinden memnun olup olmama, turizm açısından bölgedeki tesislerin yeterli bulunup bulunmama durumu, mesleki tecrübe, kurumdaki kıdem süresi şeklinde sıralanan özelliklerine göre farklılaşma durumu da araştırılmıştır. Elde edilen sonuçlar aşağıda özetlenmektedir.

Vatandaşların çoğunluğu kadın 36-45 yaş arasında, bekâr, lise mezunu, 6-10 yıl arasında yaşadığı ilçede ikamet etmekte, yerel yönetimlerin genel hizmetlerinden memnun, turizm açısından yaşadıkları bölgenin tesislerinin yeterli olduğunu düşünmektedir.

Çalışanların çoğunluğu erkek, 36-45 yaş arasında, evli, lisans mezunu, 1-5 yıl arasında mesleki kıdeme, 6-10 yıl arasında kurumunda tecrübeli olduğu belirlenmiştir ve görevi memurdur.

Yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolünü belirlemek amacıyla hazırlanan ölçekte vatandaşlar yerel yönetimlerin turistlerin güvenliğini sağladığını, müze kurdukları ve işlettikleri, koruma-kullanma dengesi içinde restorasyonlar yaptıklarını, yörenin turizm potansiyelini değerlendirdiklerini, yerel, ulusal ve uluslararası festival, kültür ve turizm etkinlikleri düzenlediklerini, turistik değeri olan kültür varlıklarını koruduklarını, turizmin yöre ekonomisine katkısını artırmak için projeler ürettiklerini, yörenin tanıtımını gerçekleştirdiklerini, yörede turizmin gelişmesi için çalışmalar yaptıklarını, turistik işyerlerini denetlediklerini, kentsel eksiklik, bozukluk ve çarpıkları ortadan kaldırma konusunda çalışmalar yaptıklarını, kültür-turizm bürosu açtıklarını, turizmde hizmet kalitesini yükseltmek için eğitim çalışmaları yaptıklarını, rehberlik hizmetleri verdiklerini, turistik çekiciliği koruyucu imar planlaması ve çevre düzenlemesi yaptıklarını, belediye tiyatrosu, sineması yaptıklarını ve işlettiklerini, turizm konusunda yöre halkını bilinçlendirdiklerini, yöreye turizm yatırımları çekmek için Avrupa ülkeleri belediyeleri ile ortak çalışmalar yaptıklarını, turizme yönelik (golf sahası vb.) spor alanları açtıklarını belirtmişlerdir.

Vatandaşlara belediyelerin turizme yönelik turizmi de etkileyen hizmetlerdeki yetersizliğini ortaya çıkaran çeşitli nedenlerle ilgili anket hazırlanmıştır. Verilen cevaplar doğrultusunda vatandaşlar kıyılarda özellikle ikinci konutlardan kaynaklanan çok hızlı nüfus artışının, yaz-kış nüfus farkının, yapılaşma ve imar konusundaki baskıların, merkezi yönetimle yaşanan sorunların, gelirlerin yetersizliğinin, belediyelerin yönetim yapısındaki aksaklıkların (öncelik belirlemede yapılan

yanlılıklar), turizme yönelik popülist politikaların benimsenmesinin, personelin sayısal yetersizliğinin, turizm konusunda belediye personelinin nitelik olarak yetersizliğinin, turizme yönelik stratejik planların yapılmamasının önemli olduğunu belirtmişlerdir.

Yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolünü belirlemek amacıyla hazırlanan ölçekte çalışanlar yörenin tanıtımını gerçekleştirdiklerini, müze turistik değeri olan kültür varlıklarını koruduklarını, turizmin yöre ekonomisine katkısını artırmak için projeler ürettiklerini, turizm konusunda yöre halkını bilinçlendirdiklerini, turistik çekiciliği koruyucu imar planlaması ve çevre düzenlemesi yaptıklarını, yörenin turizm potansiyelini değerlendirdiklerini, yörede turizmin gelişmesi için çalışmalar yaptıklarını, rehberlik hizmetleri verdiklerini, turizmde hizmet kalitesini yükseltmek için eğitim çalışmaları yaptıklarını, koruma-kullanma dengesi içinde restorasyonlar yaptıklarını, yöreye turizm yatırımları çekmek için Avrupa ülkeleri belediyeleri ile ortak çalışmalar yaptıklarını, turistik işyerlerini denetlediklerini, kültür-turizm bürosu açtıklarını, kentsel eksiklik, bozukluk ve çarpıkları ortadan kaldırma konusunda çalışmalar yaptıklarını, yerel, ulusal ve uluslararası festival, kültür ve turizm etkinlikleri düzenlediklerini, turistlerin güvenliğini sağladıklarını, belirtmişlerdir. Çalışanlar yerel yönetimlerin turizme yönelik (golf sahası vb.) spor alanları açmada, belediye tiyatrosu, sineması yapmada ve işletmede, müze kurmak ve işletmede yeterli olup olmadığı konusunda kararsız kaldıklarını belirtmişlerdir.

Çalışanlara belediyelerin turizme yönelik turizmi de etkileyen hizmetlerdeki yetersizliğini ortaya çıkaran çeşitli nedenlerle ilgili anket hazırlanmıştır. Verilen cevaplar doğrultusunda çalışanlar yaz-kış nüfus farkının, kıyılarda özellikle ikinci konutlardan kaynaklanan çok hızlı nüfus artışının, personelin sayısal yetersizliğinin, turizm konusunda belediye personelinin nitelik olarak yetersizliğinin, yapılaşma ve imar konusundaki baskıların, turizme yönelik popülist politikaların benimsenmesinin, turizme yönelik stratejik planların yapılmamasının, merkezi yönetimle yaşanan sorunların, belediyelerin yönetim yapısındaki aksaklıkların (öncelik belirlemede yapılan yanılılıklar), gelirlerin yetersizliğinin önemli olduğunu belirtmişlerdir.

Kadınlar yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerinde rolünün ve belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetlerde bulunması gerektiğini erkeklere göre daha fazla olduğunu düşünmektedir.

Yerel yönetimlerin genel hizmetlerinden memnun olanlar yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerinde rolünün yerel yönetimlerin genel hizmetlerinden memnun olmayanlara göre daha fazla olduğunu düşünmektedir.

15-25 yaş arasında olan kişiler 46-55 yaş arasında olan kişilere göre, 15-25 yaş arasında olan kişiler, 66 yaş ve üstü olan kişilere göre, 26-35 yaş arasında olan kişiler 46-55 yaş arasında olan kişilere göre, 26-35 yaş arasında olan kişiler 56-65 yaş arasında olan kişilere göre, 26-35 yaş arasında olan kişiler 66 yaş ve üstü olan kişilere göre, 36-45 yaş arasında olan kişiler 46-55 yaş arasında olan kişilere göre, 36-45 yaş arasında olan kişiler 66 yaş ve üstü olanlara göre, 46-55 yaş arasında olan kişiler 56-65 yaş arasında olan kişilere göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü konusundaki görüşleri farklılık göstermektedir.

15-25 yaş arasında olan kişiler 26-35 yaş arasında olan kişilere göre, 26-35 yaş arasında olan kişiler 35-45 yaş arasında olan kişilere göre, 26-35 yaş arasında olan kişiler 46-55 yaş arasında olan kişilere göre, 26-35 yaş arasında olan kişiler 56-65 yaş arasında olan kişilere göre, 26-35 yaş arasında olan kişiler 66 yaş ve üstü olan kişilere göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetlerinin önemliliği konusundaki görüşleri farklılık göstermektedir.

İlköğretim mezunu olan kişiler lisans mezunu olan kişilere göre, lise mezunu olan kişiler önlisans mezunu olan kişilere göre, lise mezunu olan kişiler lisans mezunu olan kişilere göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü konusundaki görüşleri farklılık göstermektedir.

1-5 yıl yaşadıkları ilçede ikamet eden kişiler 6-10 yıl yaşadıkları ilçede ikamet edenlere göre, 6-10 yıl yaşadıkları ilçede ikamet eden kişiler, 10-15 yıl yaşadıkları

ilçede ikamet eden kişilere göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetlerinin önemliliği konusunda farklılık göstermektedir.

Turizm açısından bölgedeki tesisleri yeterli bulmayanlar yerel yönetimlerin turizm faaliyetindeki rolünün önemli olduğunu düşünmektedir.

Evli çalışanlar bekâr çalışanlara göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetlerinin önemli olduğunu daha çok düşünmektedir.

15-25 yaş arasında olan kişiler 26-35 yaş arasında olan kişilere göre, 15-25 yaş arasında olan kişiler 35-45 yaş arasında olan kişilere göre, 15-25 yaş arasında olan kişiler 46-55 yaş arasında olan kişilere göre belediyelerin turizme yönelik ve turizmi etkileyen hizmetlerinin önemliliği konusunda farklılık göstermektedir.

Sonuç olarak vatandaşlar çalışanlara göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolünün daha fazla olduğunu düşünmektedir.

Bu sonuçlar doğrultusunda yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü ile ilgili aşağıdaki öneriler getirilebilir.

- Yerel yönetimler turizmin bölge ekonomisine katkıları konusunda halkı bilinçlendirmelidir.
- Yerel yönetimler yerel turizmin gelişmesi için yeni projeler üretmelidir.
- Yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki yeri ve rolü ile ilgili gelişmiş ülke örnekleri incelenerek bölge turizmine uyarlanmalıdır.
- Ülke turizminin gelişmesinin yerel turizmin gelişmesiyle mümkün olduğu düşüncesinden hareketle yerel yönetimlerin yerel turizm faaliyetlerindeki etkinliği artırılmalıdır.
- Yerel turizm potansiyelinin tanıtılması için yerel yönetimlerin profesyonel halkla ilişkiler ve tanıtım kampanyaları düzenlemeleri gerekmektedir.
- Yerel tarihi ve kültürel değerlerin tanıtımı için internet ve sosyal medyanın imkânlarını yerel yönetimlerin etkin bir şekilde kullanmaları gerekmektedir.

- Yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki çalışmalarını kolaylaştırmak için bu faaliyetler için kullanılan bütçenin merkezi yönetim tarafından artırılması gerekmektedir.
- Yerel yönetimlerin dünyadaki kültürel mirasın korunması konusunda çalışmalar yapan Unesco gibi kuruluşlara yörenin tarihi ve kültürel mirasını iyi tanıtması ve anlatması gerekmektedir.
- Yerel yönetimlerde turizm faaliyetlerinde görev alan birimlerde çalışan kişilerin bu konuda iyi eğitim almış kişiler arasından seçilmesi ve hizmetiçi eğitimlerle yetkinliklerinin artırılması gerekmektedir.
- Yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü ile ilgili stratejik planların geliştirilmesi ve uygulanması gerekmektedir.
- Yerel yönetimlerin turizmi baltalayacak popülist uygulamaları terk etmesi gerekmektedir.
- Yerel yönetimlerin turizm alanındaki personel yetersizliğini gidermek için eğitim çalışmalarına öncülük etmesi gerekmektedir.
- Yerel yönetimlerin turizm sektöründeki hizmet kalitesini yükseltmek için turizm işletmeleri ile ilgili gerekli toplam kalite yönetimi ilkelerinin uygulanması ve denetleme çalışmalarını gerçekleştirmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

Ahipaşaoglu, Suavi, eltek, Evrim, **Sürdürülebilir Kırsal Turizm**, Ankara: Gazi Kitabevi, 2006.

Aktaş, Ahmet, **Turizm İşletmeciliği ve Yönetimi**, Antalya: Detay Yayıncılık, 2002.

Aktaş, Cengiz, “Türkiye’nin Turizm Gelirini Etkileyen Değişkenler İçin En Uygun Regresyon Denklemine Belirlenmesi”, **Doğuş Üniversitesi Dergisi**, 6(2), 2005, s.164.

Arslan, K. **Türkiye’de Kongre Turizmi Geliştirme İmkanları**, İstanbul: Entegre Matbaacılık, 2008.

Avcıkurt, Cevdet, **Turizm Sosyolojisi**, 1. Baskı, Ankara: Detay Yayıncılık, 2003.

Avcıkurt, Cevdet, **Turizm Sosyolojisi**, Ankara: Detay Yayıncılık, 2007.

Aykaç, Burhan, “**Kamu Bürokrasisi ve Türk Kamu Personel Yönetiminde Bürokratik Eğilimler**”, Ankara: YK Matbaası. 1997.

Aytaç, Fethi, **Gerekçeli-Açıklamalı Belediye ve Büyükşehir Belediyesi Kanunu**, Ankara: Seçkin, 2005.

Azıklı, Sedat zgr, Hüseyin, “**Belediyelerin Turizme Yönelik ve Turizmi Etkileyen Hizmetleri**”, Turizm: İlkeler ve Yönetim, Ed: Atila Yüksel, Murat Hançer, Turhan Kitabevi, Ankara, 2004.

Bocutoğlu, Ersan, Berber, Metin, elik, Kenan, **İktisada Giriş**, Trabzon: Akademi Yayınevi, 2000.

Can, Hasan Hüseyin, **İl zel İdaresi Yönetimi**, Ed. Ayşeğl Sabuktay, Ankara: TODAİE Yayını, 2007.

Cape Town Declaration, (2002) “What is Responsible Tourism?”,
<http://www.capetown.gov.za/en/tourism/>

Documents/Responsible%20Tourism/Responsible_tourism_ bro_web.pdf (Erişim Tarihi: 02.10.2013)

Cevat, Tosun, Carson L. Jenkins **Regional Planning Approaches to Tourism Development: The Case of Turkey**” Tourism Management, cilt (17) sayı (7), 1996, s. 519-531.

Colin, Michael, Hall Tourism and Politics, Policy, Power and Place, John Wiley & Sons, Chichester; 1994, Akt. Mehmet Baş, Burhan Kılıç ve Evren Güçer, **Türkiye’de Yerel Yönetimler Ve Turizm**, SAYI: 119, Kasım 2007.

Çamlıbel, Ali, **İl Özel İdarelerinin Görev Alanı ve Ödenek Aktarımları**, Dış Denetim Dergisi, Nisan, Mayıs, Haziran 2011, (Erişim) <http://www.sayder.org.tr/e-dergi-il-ozel-idarelerinin-gorev-alani-ve-odenek-aktarimi-12-12.pdf> , 25.01.2014, s.109.

Çımat, Ali, Bahar, Ozan, Turizm Sektörünün Türkiye Ekonomisi İçindeki Yeri Ve Önemi Üzerine Bir Değerlendirme, **Akdeniz Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi**, 6, 2003, s.4.

Dede, Okan Murat, Güremen, Lale, **Yerel Yönetimlerin Turizm Sektörü İçindeki Önemi, Roller ve Görevleri**, Çağdaş Yerel Yönetimler, Cilt 19 Sayı 4 Ekim, 2010, s. 47-61.

Devlet Planlama Teşkilatı, **Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013)**: Kırsal Kalkınma Politikaları Özel Httisat Alt Komisyon Raporu, Ankara, 2006.

Dinçer, Zeki, **Turizm Ekonomisi Ve Türkiye Ekonomisinde Turizm**, İstanbul: Filiz Kitabevi, 1993.

Dönmez, Mustafa, **Açıklamalı- İctihath İl Özel İdaresi Kanunu**, Mevzuat Yayıncılık, 2. Baskı Ankara, 2011.

Emini, Filiz Tufan, **“Türkiye’de Yerel Yönetimler Reformunun İç ve Dış Dinamikleri”**, Yönetim ve Ekonomi Dergisi, Cilt:16, Sayı:2, 2009, s.33.

Ertan, Birol, **“Yerel Yönetim Kavramı”**, Çağdaş Yerel Yönetimler, Cilt: 11, Sayı: 1, 2002, s.22.

Ergün. Mustafa, **Bilimsel Araştırmalarda Bilgisayarla İstatistik Uygulamaları (SPSS for WINDOWS)**. Ankara: Ocak Yayınları, 1995.

Eryılmaz, Bilal, **“Kamu Yönetimi”**, Erkam Matbaacılık, İstanbul, 1999.

Esengün, Kemal, Akça, Hasan, Sayılı, Murat, Kırsal Alanların Kalkınmasında Kırsal Turizmin Rolü, **Standart Dergisi**, 2001. s.31.

Güler. Birgül Ayman, **“Yeni Sağ ve Devletin Değişimi”**. TODAİE. Sayı.266, Nisan 1996, s. 144.

Hazar, Atilla, **Rekreasyon Ve Animasyon**, Ankara: Detay Yayıncılık, 2003.

<http://www.kultur.gov.tr/TR/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFF679A66406202CCB0371D42C1019AB9A7> , 2008 Erişim Tarihi: 12.11.2013

Holloway J. Christopher, **The Business of Tourism, 4th edition, Pitman Publishing**, Londra, 1994.

Issı, Y. **“Dünyadaki Yeni Gelişimler Işığında Türk Turizm için Öneriler”**, 21. Yüzyılın Eşiğinde Türkiye Turizmi Sempozyumu (Bildiriler), Haberal Eğitim Vakfı, 1998, Ankara.

İçöz, Orhan, Kozak, Metin, **Turizm Ekonomisi**, Ankara: Turhan Kitabevi. 1998.

İçöz, Orhan, **Turizm Ekonomisi**, Ankara: Turhan Kitabevi, 2005.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik, Resmi Gazete: 10 Ağustos 2005 - 25902

Kalaycı. Şeref, **SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikler**, 4. Baskı, Ankara: Asil Yayın Dağıtım, 2009.

Kastamonu İl Özel İdaresi 2010-2014 Stratejik Planı, 2010, (Erişim) http://www.kastamonuozelidare.gov.tr/str_pln/strplan20102014.pdf , 25.01.2012, s.11.

Koçak, Süleyman Yaman ve Kavsara, Veli, **5302 Sayılı Kanun Sonrasında İl Özel İdarelerinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri**, Yönetim Bilimleri Dergisi Cilt: 10, Sayı: 20, 2012, s.73.

Kent Konseyleri yönetmeliği. Resmi Gazete Tarihi: 08.10.2006 ,Resmi Gazete Sayısı: 26313.

Kızılırmak, İsmail, Kurtuldu, Hüseyin, Kültürel Turizmin Önemi Ve Tüketici Tercihlerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Çalışma, **G.Ü Turizm Ve Ticaret Eğitim Fakültesi Dergisi**, 2005. S:1, s. 101.

Kozak, Nazmi, Kozak, Meryem, Arzu, Kozak, Metin **Genel Turizm: ilkler – kavramlar**, 5. Basım,Ankara: Detay Yayıncılık, 2001.

Kozak, Nazmi, Kozak, Meryem, Kozak, Metin, **Genel Turizm (İlkeler – Kavramlar**, Ankara: Turhan Kitapevi, 2000.

Köroğlu, Ahmet, Köroğlu, Özlem, **“Kırsal Turizmin Yöre Kalkınmasındaki Rolü: Buldan Yöresi Kırsal Turizm Potansiyeli”**, Buldan Sempozyumu 2006, 23-24

Kurtzman, Joseph, Zauhar, John, “Virtual Sport Tourism”, In Hudson, S. (ed.), Sport and adventure tourism, , Haworth Press, p.293-309 Binghamton, N.Y.

Kültür ve Turizm Bakanlığı,Türkiye Turizm Stratejisi 2023, Ankara,.2006.

DPT, Mahalli Hizmetlerin Yerinden Karşılanması Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Ankara: DPT Yayını, 1991.

Mercan, Şerif Okan, Özkök, Ferah, Sürdürülebilir Turizmde Yerel Yönetimlerin Önemi; Bozcaada Örneği, **Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi**, Cilt 5, No 1, 2013, s.411.

Metin, Günday, Turan, Yıldırım, **İdare Hukuku**, Eskişehir, 2003.

Mumcu, Ceyhan, Ünlü, Halil, “**İdare Hukuku Açısından Belediye Kanunu**”, Türk Belediyeciliğinde Altmış Yıl Sempozyumu, Ankara, Ankara Büyükşehir Belediyesi, 1994.

Oecd (2008). Policy Brief: Opening Up Trade İn Services: Key For Tourism Growth.<http://www.oecd.org/dataoecd/38/11/40191324.pdf> . Erişim Tarihi: 20.12.2013

Olalı, Hasan, Timur, Alp, **Turizm Ekonomisi**, İzmir: Ofis Ticaret Matbaacılık, 1988.

Öğüt, Adem, Kürşat, Güleş, Hasan, Çetinkaya, A.Ş., **Bilişim Teknolojileri Işığında Turizm İşletmelerinde Yönetim (Enformatik Bir Bakış)**, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2003.

Parasız, İlker, **İktisadın A B C’ si**, Bursa: Ezgi Kitabevi Yayınları, 1996.

Pustu, Yusuf, “Yerel Yönetimler Ve Demokrasi”, **Sayıştay Dergisi**, Sayı: 57, 2005, s.131.

Sezgin, Mesut, **Genel Turizm**, Ankara:Tutibay Ltd. Şti., 1995.

Sezgin, Mete, Ünüvar, Şafak, “Kültürler Arası İletişimde Turizmin Önemi, Alternatif Turizm ve Pazar Olgusu”, **Journal of Azerbaijani Studies**, 2009, s.398

Soyak,Alkan, “Türkiye’de İktisadi Planlama: DPT’ye İhtiyaç Var mı?”, (Elektronik Dergi), **Doğuş Üniversitesi Dergisi**, Cilt. 4, Sayı. 2, 2003, s. 176.

Soyak, Alkan, **Türkiye’ ye Yönelik Yabancı Turizmin İktisadi Etkileri**, 1. Basım, İstanbul: Derin Yayınları, 2005.

Şerif, Öner, **Yeni Mevzuat Çerçevesinde Türkiye’de Belediye Yönetimi**, Ankara, 2006.

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, **Türkiye Turizm Stratejisi 2023 Eylem Planı**.

Tezcan, Berna **Developing Alternative Modes Of Tourism In Turkey**, Middle East Technical University A Thesis Submitted To The Graduate School Of Social Sciences, Ankara, 2004. s.24.

Timur, Alp, **Turizm Ekonomisi**, İzmir: Ofis Ticaret Matbaacılık, 1988.

Toprak, Zerrin, **Yerel Yönetimler**, Ankara, 2006.

Toskay, Tunca, **Turizm Olayına Genel Yaklaşım**, Der yayınları, Güryay Matbaacılık, İstanbul, 1983, s.156.

Turizm: İlkeler ve Yönetim, Ed: Atilla Yüksel, Murat Hançer, Ankara: Turhan Kitabevi, 2004, s. 121

Turizmi Geliştirme ve Değerlendirme (Meditt) Konferansı, Antalya, 11-12 Kasım 2000.
Tursab, “Dünden Bugüne Seyahat Acenteleri”, http://www.tursab.org.tr/tr/seyahat-acentalari/dunden-bugune-seyahat-acentalari_501.html. Erişim Tarihi: 20.12.2013

Tutar, Filiz, Tutar, Erdinç, **TurizmSektörünün Ekonomiye Katkıları Açısından Türkiye'nin OECD Ülkeleri İçerisindeki Yeri**, 1. Basım, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2004.

TÜSİAD Yayınları, **Coğrafya**, İstanbul: Lebib Yalkın Yayınları, 2001.

TÜSİAD, Sürdürülebilir Turizm, http://www.tusiad.org.tr/_rsc/shared/file/2012-09-13-UB-Konusma--Surdurulebilir-Turizm.pdf, (Erişim Tarihi: 02.12.2013)

Uğurlu, Mehmet Fatih, **Belediyelerin Yeniden Yapılanmaları İle İlgili Çözüm Önerileri**, Ankara: DPT Yayını, 1995.

Ulusoy, Ahmet, Akdemir, Tekin, **“Mahalli İdareler Maliyesi.”** (2.Baskı). Ankara: Seçkin Yayınevi. 2002.

Usta, Öcal, **Genel Turizm**, İzmir: Anadolu Matbaacılık, 2001.

Ünlüönen, Kurban, Tayfun, Ahmet, Kılıçlar, Arzu, **Turizm Ekonomisi**, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2009.

Vahap, Coşkun, Yerel Yönetimler ve Demokrasi, **Türk İdare Dergisi**, sayı 422, Mart 1999, s.99.

Vizyon 2023 Ulaştırma ve Turizm Paneli Ön Raporu.

Wong D. John, **“The Impact of Tourism on Local Government Expenditures”** Growth and Change, cilt (27),1996, s. 313-326.

Yağcı, Özcan, **Turizm Ekonomisi**, Ankara: Detay Yayıncılık, 2007.

Yarcan, Şükrü, **Türkiye’de Turizm Ve Uluslararasılaşma**, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Matbaası, 1997.

Yaşarata, Muhammet, Altınay, Levent, Burns, Peter ve Okumuş, Fevzi, "Politics and Sustainable Tourism Development – Can They Co-exist? Voices from North Cyprus", Tourism Management. 31, 2010, 345-356.

Yazar, Abdi, "**Alternatif Turizm (Yayla Turizmi) Ve Önemi**", T.C. Turizm Bakanlığı 2.Turizm Şurası Bildirileri, 1.Cilt, 2002, s.9.

Yeşiltaş,Murat, Öztürk, İlker, "Bölgesel Kalkınma Çerçevesinde Alternatif Turizm Faaliyetlerine Yönelik Bir Değerlendirme: Sivas Örneği", **C.Ü. İktisadi Ve İdari Bilimler Dergisi**, C. 9, 2008. s.13.

Yıldırım, M. T. **İkinci Konutların Turizm Sektörüne Entegrasyonu**, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, 1992, Ankara.

Yüksel, Fatih, "**Sosyal Devletin Dönüşüm Sürecinde Yerel Yönetimlerin Yeni İşlevleri**". Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, Cilt: 62, Sayı: 1, 295.

Yüksel, Fisun, "**Merkezi (Centralist) ve Yerinden (Ademi-Merkezi) Turizm Yönetimi: Karşılaştırma ve Öneriler**", Turizm: İlkeler ve Yönetim, Ed: Atilla Yüksel,

Yüksel , Atilla, Hançer, Murat, **Turizm İlkeler ve Yönetim**, Ankara: Turhan Kitabevi, 2004.

150 Milyarlık Bir Pazar: Spor Turizmi", TÜRSAB AR-GE Departmanı, 2002, s.3, <http://www.tursab.org.tr/content/turkish/istatistikler/akrobat/CESIT/02ocSpor.pdf>.

Erişim Tarihi: 20.12.2013

442 sayılı köy kanunu.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu.

5302 Sayılı Kanun

5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Yasası.

5393 sayılı Belediyeler Yasası..

EKLER

Ek-1. Çalışan Anketi

Değerli Arkadaşlar;

Bu araştırmanın amacı, "**Yerel Yönetimlerin Turizm Faaliyetlerindeki Rolü**" ile ilgili sizlerin görüşlerinizi saptamaktır.

Bu anket bir yüksek lisans tezinde sadece akademik amaçla kullanılacaktır.

Ankete isminizi yazmanıza gerek yoktur.

Lütfen **anketteki soruları dikkatli şekilde okuyarak size en uygun seçeneği işaretleyiniz.**

Ankete katılımınızdan ve samimiyetle vereceğiniz cevaplardan dolayı teşekkür ederim.

Ş.Mustafa GEYLANIOĞLU
ÖZEROĞLU

(Yük. Lisans Tez Öğrencisi)

Yrd. Doç. Dr. Ali İhsan

(Tez Danışmanı)

1	Cinsiyetiniz ?	☐ Kadın ☐ Erkek
2	Yaşınız ?	☐ 15 – 25 ☐ 45 – 55 ☐ 25 – 35 ☐ 55 – 65 ☐ 35– 45 ☐ 65 üstü
3	Medeni Durumunuz?	☐ Evli ☐ Bekar
4	Eğitim Durumunuz?	☐ Okur yazar ☐ İlk öğretim ☐ Lise ☐ Önlisans ☐ Lisans ☐ Yüksek Lisans ☐ Doktora
5	Meslekî Tecrübeniz?	☐ 1 yıldan az ☐ 1 – 5 yıl ☐ 5-10 yıl ☐ 10-15 yıl ☐ 15 yıldan fazla
6	Kurumdaki Kıdem Süreniz?	☐ 1 yıldan az ☐ 1 – 5 yıl ☐ 5-10 yıl ☐ 10-15 yıl ☐ 15 yıldan fazla
7	Kurumdaki Göreviniz?

Yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü ile ilgili aşağıdaki ifadelere katılım düzeyinizi belirtiniz?

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Yerel, ulusal ve uluslararası festival, kültür ve turizm etkinlikleri düzenlemek,					
2. Müze kurmak ve işletmek,					
3. Belediye tiyatrosu, sineması yapmak ve işletmek,					
4. Turistik işyerlerini denetlemek,					
5. Turistik değeri olan kültür varlıklarını korumak,					
6. Koruma-kullanma dengesi içinde restorasyonlar yapmak,					
7. Kentsel eksiklik, bozukluk ve çarpıkları ortadan kaldırma konusunda çalışmalar yaparlar,					
8. Turistik çekiciliği koruyucu imar planlaması ve çevre düzenlemesi yapmak,					
9. Kültür-turizm bürosu açmak,					
10. Turizme yönelik (golf sahası vb.) spor alanları açmak,					
11. Rehberlik hizmetleri vermek					
12. Yörenin tanıtımını gerçekleştirmek					
13. Yörenin turizm potansiyelini değerlendirmek					
14. Yörede turizmin gelişmesi için çalışmalar yapmak					
15. Yöreye turizm yatırımları çekmek için Avrupa ülkeleri belediyeleri ile ortak çalışmalar yapmak					
16. Turizm konusunda yöre halkını bilinçlendirmek					
17. Turizmde hizmet kalitesini yükseltmek için eğitim çalışmaları yapmak					
18. Turizmin yöre ekonomisine katkısını artırmak için projeler üretmek					
19. Turistlerin güvenliğini sağlamak					

Belediyelerin turizme yönelik ve turizmi de etkileyen hizmetlerindeki yetersizliğini ortaya çıkaran çeşitli nedenlerin önem derecelerini belirtiniz?

	Çok Önemli	Kısmen Önemli	Kararsız	Kısmen Önemsiz	Hiç Önemli Değil
1. Gelirlerin yetersizliği,					
2. Yaz-kış nüfus farkı,					
3. Yapılaşma ve imar konusundaki baskılar,					
4. Kıyılarda özellikle ikinci konutlardan kaynaklanan çok hızlı nüfus artışı,					
5. Belediyelerin yönetim yapısındaki aksaklıklar (öncelik belirlemede yapılan yanlışlıklar,					
6. Personelin sayısal yetersizliği					
7. Merkezi yönetimle yaşanan sorunlar					
8. Turizme yönelik stratejik planların yapılmaması					
9. Turizm konusunda belediye personelinin nitelik olarak yetersizliği					
10. Turizme yönelik popülist politikaların benimsenmesi					

Ek-2. Vatandaş Anketi

Değerli Vatandaşlar;

Bu araştırmanın amacı, "**Yerel Yönetimlerin Turizm Faaliyetlerindeki Rolü**" ile ilgili sizlerin görüşlerinizi saptamaktır.

Bu anket bir yüksek lisans tezinde sadece akademik amaçla kullanılacaktır.

Ankete isminizi yazmanıza gerek yoktur.

Lütfen **anketteki soruları dikkatli şekilde okuyarak size en uygun seçeneği işaretleyiniz.**

Ankete katılımınızdan ve samimiyetle vereceğiniz cevaplardan dolayı teşekkür ederim.

Ş.Mustafa GEYLANİOĞLU
(Yük. Lisans Tez Öğrencisi)

Yrd. Doç. Dr. Ali İhsan ÖZEROĞLU
(Tez Danışmanı)

	Cinsiyetiniz ?	☐ Kadın ☐ Erkek
2	Yaşınız ?	☐ 15 – 25 ☐ 45 – 55 ☐ 25 – 35 ☐ 55 – 65 ☐ 35– 45 ☐ 65 üstü
3	Medeni Durumunuz?	☐ Evli ☐ Bekar
4	Eğitim Durumunuz?	☐ Okur yazar ☐ İlk öğretim ☐ Lise ☐ Önlisans ☐ Lisans ☐ Yüksek Lisans ☐ Doktora
5	Yaşadığınız İlçede Ne Kadar Süredir İkamet Ediyorsunuz?	☐ 1 yıldan az ☐ 1 – 5 yıl ☐ 6-10 yıl ☐ 10-15 yıl
6	Yerel yönetimlerin genel hizmetlerinden memnun musunuz?	☐ Evet ☐ Hayır
7	Turizm açısından bölgenizdeki tesisleri yeterli buluyor musunuz?	☐ Evet ☐ Hayır

Yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolü ile ilgili aşağıdaki ifadelere katılım düzeyinizi belirtiniz?

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
20. Yerel, ulusal ve uluslararası festival, kültür ve turizm etkinlikleri düzenlemek,					
21. Müze kurmak ve işletmek,					
22. Belediye tiyatrosu, sineması yapmak ve işletmek,					
23. Turistik işyerlerini denetlemek,					
24. Turistik değeri olan kültür varlıklarını korumak,					
25. Koruma-kullanma dengesi içinde restorasyonlar yapmak,					
26. Kentsel eksiklik, bozukluk ve çarpıkları ortadan kaldırma konusunda çalışmalar yaparlar,					
27. Turistik çekiciliği koruyucu imar planlaması ve çevre düzenlemesi yapmak,					
28. Kültür-turizm bürosu açmak,					
29. Turizme yönelik (golf sahası vb.) spor alanları açmak,					
30. Rehberlik hizmetleri vermek					
31. Yörenin tanıtımını gerçekleştirmek					
32. Yörenin turizm potansiyelini değerlendirmek					
33. Yörede turizmin gelişmesi için çalışmalar yapmak					
34. Yöreye turizm yatırımları çekmek için Avrupa ülkeleri belediyeleri ile ortak çalışmalar yapmak					
35. Turizm konusunda yöre halkını bilinçlendirmek					
36. Turizmde hizmet kalitesini yükseltmek için eğitim çalışmaları yapmak					
37. Turizmin yöre ekonomisine katkısını artırmak için projeler üretmek					
38. Turistlerin güvenliğini sağlamak					

Belediyelerin turizme yönelik ve turizmi de etkileyen hizmetlerindeki yetersizliğini ortaya çıkaran çeşitli nedenlerin önem derecelerini belirtiniz?

	Çok Önemli	Kısmen Önemli	Kararsız	Kısmen Önemsiz	Hiç Önemli Değil
11. Gelirlerin yetersizliği,					
12. Yaz-kış nüfus farkı,					
13. Yapılaşma ve imar konusundaki baskılar,					
14. Kıyılarda özellikle ikinci konutlardan kaynaklanan çok hızlı nüfus artışı,					
15. Belediyelerin yönetim yapısındaki aksaklıklar (öncelik belirlemede yapılan yanlışlıklar,					
16. Personelin sayısal yetersizliği					
17. Merkezi yönetimle yaşanan sorunlar					
18. Turizme yönelik stratejik planların yapılmaması					
19. Turizm konusunda belediye personelinin nitelik olarak yetersizliği					
20. Turizme yönelik popülist politikaların benimsenmesi					

GENEL BİLGİLER

İsim ve Soyadı

: Şah Mustafa GEYLANİOĞLU

Anabilim Dalı	: İşletme
Programı	: Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim
Tez Danışmanı	: Yrd.Doç.Dr.Ali İhsan ÖZEROĞLU
Tez Türü ve Tarihi	: Yüksek Lisans, 2014
Anahtar Kelimeler	: Yerel yönetim, Turizm, Faaliyet, Rol

ÖZET

Turizm, ülkemiz ekonomisine katkı sağlayan lokomotif sektörlerden biridir. Turizmin yerel ekonomiye de önemli katkıları bulunmaktadır. Yerel yönetimler turizm faaliyetlerinde önemli rolleri yerine getirmektedir. Ülkemizde turizmin gelişmesi yönünde yerel yönetimlerin etkinliğinin artırılması için çalışmalar yapılmaktadır.

Bu çalışma yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolünü araştırmak amacıyla yapılmıştır. Bu amaçla İstanbul ili Fatih Belediyesi çalışanları arasından seçilen 120 kişiye ve Fatih ilçesi sınırlarındaki Sultanahmet meydanındaki vatandaşlardan arasından tesadüfi olarak seçilen 120 kişiye anket uygulanmıştır. Anket sonuçları SPSS 20 programına girilerek değerlendirilmiştir. Anket sonucunda vatandaşlar çalışanlara göre yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerindeki rolünün daha fazla olduğunu düşünmektedir.

GENERAL INFORMATION

Name and Surname	: Şah Mustafa GEYLANİOĞLU
Academic Department	: Business Management
Programme	: Local Administration and Local Government
Thesis Advisor	: Yrd.Doç. Dr.Ali İhsan ÖZEROĞLU
Thesis Type and Date	: Postgraduate Thesis, 2014
Key Words	: Local Administration, Tourism, Operation, Status

ABSTRACT

Tourism, which contributes to the economy of our country, is one of the leading sectors, Tourism also makes great contribution to the local economy. The local administrations play an important role in operations concerning tourism. Some studies have been made in order to promote the efficiency of the local administratins on the development of tourism in our country.

This study has been made in order to examine the status of the local administrations among the operations concerning tourism. For that reason, a questionnaire was aimed at both 120 employees who were chosen among the ones working at Fatih Municipalty in İstanbul and 120 citizens who were chosen randomly among the ones in Sultanahmet Square in Fatih District. The results of the questionnaire have been evaluated on SPSS 20 programme. As a result of the questionnaire, it has been determined that the number of the citizens who have the opinion that the local administrations play an important role in the operations concerning tourism are more than the employees.